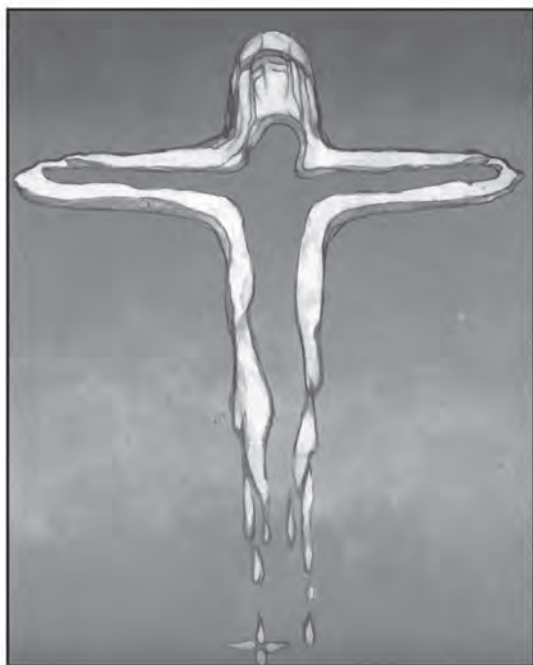

MIRON ȚIC

Preot IOAN BOLDOR

CREDINȚĂ ȘI BISERICĂ

Editura Călăuza v.b.

Miron Țic & Preot Ioan Boldor

Credință și Biserică

Coperta realizată de Liviu Şindrilaru
Pictură copertă – „PIETA II” de SOREL

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României

ȚIC, MIRON

Credință și biserică / Miron Țic. - Deva : Călăuza v.b.,
2007

ISBN 978-973-8438-76-7

821.135.1-97

Miron Țic

Preot Ioan Boldor

Credință și Biserică
– dialoguri creștine –

Editura Călăuza v.b.

ÎN LOC DE PREFAȚĂ

Motto: „*Calea adevărului am ales
și judecățile Tale nu le-am uitat*”

Psalmul 118,30

Adevărul este etern ca și Dumnezeu și ca și Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu (Ioan 14,6). Viața Spirituală este eternă. Așa se explică deasa uzitare a termenilor: veac, veacul veacului, vecii vecilor, vecinic (veșnic), cuvinte ce exprimă eternitatea, chiar dacă veacul echivalează cu secolul care are o sută de ani. Secolul sau veacul este măsura vârstei maxime a unui om din perspectivă, care are ca multiplu, în istoria retrospectivă, mileniul.

În Sfânta Scriptură, în Sfânta Tradiție și în scrierile teologice se folosesc acești termeni relativi pentru a exprima eternitatea numită veșnicie.

Fiind supuși timpului, oamenii uită că Dumnezeu este neafectat de timp și că adevărul și viața durează cât El. Cât, există relație teandrică există și teologia, componentă a religiei. Din toate timpurile omul a fost religios, religiozitatea fiind o componentă a conștiinței sale.

Sociologii au pus religia pe seama lipsei de cunoaștere, a

temerilor în fața naturii și consideră că pe o anumită treaptă de cunoaștere și civilizație, religia cu toate consecințele sale: credință, speranță și iubire va regresa sau se va pierde. Istoria omenirii demonstrează contrariul. Cu cât omul este mai evoluat, este mai religios. Întrebarea lui Andre Malraux cu privire la sec. XXI, dacă va fi religios sau nu va fi deloc, are un răspuns afirmativ și negativ după întrebarea îndoielnică. Au devenit anacronice și afirmațiile „marilor filozofi”: Darwin, Marx, Engels, Lenin, Nietzsche, Kernbach etc.

Vechii greci deosebeau iubirea de înțelepciune, de iubirea de întuneric, prin cele două cuvinte: filosofie și filozofie, arătând că filosofia scoate adevărul la lumină, iar filozofia cufundă adevărul în întuneric. De aceea Iisus Hristos exclamă în fața antichității: „Eu sunt lumina lumii! Cine crede în Mine nu va umbla în întuneric.” Ioan 8,12 ; 9,5. Așadar, Adevărul nu se poate vedea decât la Lumină. Latinii ziceau la judecată: „fiat lux” adică „să se facă lumină”, adevărul și lumina = sinonime.

Despre Adevăr, Iisus Hristos le spune ucenicilor Săi înainte de a pătimi: „Veți cunoaște adevărul, iar adevărul vă va face liberi” (Ioan 8,32). Cine nu cunoaște adevărul este rob al minciunii, al îndoielii sau al întunericului, și mai rău, al stăpânului acestora – diavolul – tatăl Minciunii și Mamona.

Minciuna este negarea sau tăgăduirea adevărului și constituie un păcat voluntar. Credința mincinoasă este pierzătoare de suflet. Tot așa de rea este ignoranța. Ignorantul crede în ceea ce nu cunoaște și crede că este adevărul.

Cunoașterea adevărului ne garantează viața veșnică (eternă) (Ioan 17,3) Sfântul Apostol Petru declară în fața Mântuitorului: „Unde vom merge de la Tine când Tu ai

cuvintele vieții veșnice? (Ioan 6,68).

Viața vecinică se află și în paginile Sfintei Scripturi, după cum Iisus Hristos ne îndeamnă: „Cercetați scripturile căci socotiți că în ele aveți viața vecinică și ele sunt cele care mărturisesc despre mine”. (Ioan 5,39)

În cercetarea scripturilor de către cei nepregătiți se comit cele mai multe greșeli prin interpretarea individuală a textelor, neținând seama de hotărârile universal valabile ale Bisericii.

De aceea discuțiile pentru scoaterea la lumină a adevărului rămân interminabile. Ușor poți să-l înveți pe cel ce ascultă. Credința este din auzire, nu din citire. În scrierile sfinte există lucruri ce greu pot fi pricepute, pe care cei necunoscători le răstălmăcesc pentru propria lor pierzare (rătăcire).

„Și va veni o vreme când nu vor mai suporta învățătura, ci dornici să-și delecteze auzul (urechea) își vor aglomera învățături (și învățători) după dorințele lor și își vor întoarce urechea (auzul) de la adevăr orientându-se către basme”. (II Timotei 4,3-4)

„Iar de învață cineva într-alt chip și nu se ține de cuvintele cele sănătoase ale Domnului nostru Iisus Hristos și de învățătura cea bună după credință, acela e un îngâmfat care nu știe nimic, suferind de patima polilogiei și contradicțiilor de cuvinte din care începe cearta, invidia, defăimarea, suspiciunea nedreaptă, gâlceava necurmată, a oamenilor cu mintea alterată și lipsită de adevăr care consideră că evlavia este un mijloc de avantajare” (I Timotei 6,3-5).

Afirmațiile de mai sus aparținând Sfântului Apostol Pavel, își găsesc ecoul în vremurile actuale, în care adevărul deținut de Sfânta Biserică, care este infailibilă, este făcut praf și pulbere și risipit în tot atâtea culte, secte și denominațiuni care acționează

potrivnic adevărului, mergând spre necredință, deși susțin contrariu.

Idealul creștinismului care proclamă o singură credință este arătat de Mântuitorul în rugăciunea sa pentru apostoli, pentru Biserică și pentru toată lumea (Ioan cap. 17). Preocuparea noastră pentru dialog cu cei de altă condiție se numește ecumenism. Problematika disputelor are în vedere deosebirile de credință care aduc atingere doctrinei creștine. Cele mai disputate sunt dogmele inflexibile care asigură dăinuirea Bisericii universale până la sfârșitul veacurilor. Bunăoară, este atacată dogma Trinității, Sfânta Tradiție, Sfintele Taine. Acestea sunt atacuri din interiorul creștinismului ale unor așa-ziși credincioși excentrici. În același timp Biserica trebuie să facă față atacurilor din exterior care sunt de natură filozofică, scientologică și antichristică. Iată mai multe teme ce pot face obiectul câtorva convorbiri duhovnicești pașnice.

Preot Ioan BOLDOR

DESPRE FACEREA LUMII

Despre facerea lumii și despre cei dintâi oameni care nu l-au ascultat pe Dumnezeu.

Cerul, pământul, apele, pădurile, animalele, păsările, soarele și stelele, toate au fost făcute de Dumnezeu.

La început nu a fost nimic, doar întuneric fără sfârșit. Dumnezeu a zis: „Să se facă lumină!” și lumină s-a făcut.

De atunci, lumina a reprezentat ziua, iar întunericul noaptea. La început, pământul a fost amestecat cu apa. Dumnezeu a despărțit apele de pământul uscat și a făcut mările, oceanele, râurile și pâraiele. A împodobit cerul cu stele și a făcut să strălucească soarele, cât ține ziua, iar stelele și luna să lumineze noaptea. Au început să crească pe pământul uscat păduri, iar florile și-au deschis în soare frumoasele petale. Dumnezeu a făcut animalele și vietățile mari și mici. Peștii înotau în mări, iar pădurile răsunau de cântecele păsărilor. Așadar, pământul era plin de frumuseți și de bunătăți, mai trebuia să fie cineva care să le stăpânească și să se bucure de ele. Atunci Dumnezeu l-a făcut pe om. A luat pământ și l-a făcut după chipul și asemănarea lui. Pe om l-a numit Adam, iar din coasta lui Adam a făcut-o pe Eva. Abia după ce le-a făcut pe toate acestea, adică lumea, s-a odihnit. Șase zile a lucrat, iar a șaptea nu. Ziua aceasta s-a numit ziua de odihnă. Este ziua domnului când credincioșii

creștini se duc la biserică și se roagă lui Dumnezeu.

Pe Adam și Eva, Dumnezeu i-a așezat în rai care era o grădină frumoasă, cu pomi felurii, cu fructe dulci, cu izvoare răcoritoare. Dumnezeu a spus celor doi oameni: „Raiul acesta este al vostru. Toate fructele sunt ale voastre. Dar de mărul cel mare, din mijlocul Raiului, să nu vă atingeți!”.

Adam și Eva au făgăduit că vor asculta porunca. Mergeau peste tot, mâncau fructe și erau tare fericiți. De la un timp, Eva a uitat făgăduiala și a mușcat dintr-un măr, din pomul oprit. Apoi i-a dat și lui Adam să muște. Dumnezeu s-a arătat și le-a spus: „De ce nu mi-ați ascultat porunca? Ieșiți afară din rai! De păcatul acesta mare nu veți scăpa decât când voi trimite un mântuitor. Și s-a împlinit, trimițându-l pe fiul său, Domnul Isus Hristos, care ne-a scăpat de păcatul lui Adam și al Evei. (Păcatul strămoșesc)

CE ESTE CREDINȚA? CE ESTE RELIGIA?

Credința este o calitate a sufletului omenesc și un dar al lui Dumnezeu prin care omul se armonizează cu universul infinit pe care Dumnezeu Creatorul îl umple. Credința este o componentă a conștiinței umane prin care omul, cea mai perfectă creatură a lui Dumnezeu, este conștient de existența lui Dumnezeu care l-a creat și îi poartă de grijă, și se teme de El, iar această teamă naște înțelepciunea, prin care omul împlinește voința lui Dumnezeu cu privire la el și își regăsește starea de bucurie, de liniște sufletească, de fericire vremelnică și veșnică. Aceste stări le generează nădejdea izvorâtă din credință, dar mai ales comuniunea de iubire cu Dumnezeu și cu semenii.

Prin credință se naște omul religios în permanentă legătură cu Dumnezeu. Această legătură ruptă odată cu pierderea paradisiului de către protopărinții omenirii, datorită păcatului, se vrea refăcută sau relegată, ceea ce definește termenul generic de religie. Astfel, religia presupune o străduință consecventă a omului de a redobândi Edenul sau raiul pierdut, și de a locui în preajma lui Dumnezeu. Datorită păcatului și împotrivirii Diavolului care este rațiunea răului prin excelență și prin definiție: dezbinătorul (grecescul diavolos), omul duce o luptă grea pentru atingerea acestor deziderate. Biruința binelui asupra răului n-ar fi posibilă dacă Dumnezeu nu ar fi revărsat harul său

peste omenire, care înseamnă bunătate, milă, iertare, îngăduință etc. Astfel că, mântuirea sau salvarea omului se realizează prin credință și prin har, precum și prin merite individuale care se concretizează în faptele bune, izvorâte din credință și din iubire.

Creștinismul este credința bazată pe iubire și este superior tuturor credințelor pământenilor, în cadrul lui oamenii atingând apogeul religios. Mesajul iubirii divine este adus pe pământ de către Fiul lui Dumnezeu întrupat în omenitate, de Isus Hristos, odată cu Harul divin și cu întreg adevărul. Fiul lui Dumnezeu și Fiul omului unește în ființa sa divino-umană chintesența omenirii pe care o ridică pe o treaptă ascendentă de la pământ la cer, spre Împărăția lui Dumnezeu. Poarta Împărăției este Biserica pe care a întemeiat-o prin sacrificiul suprem pe cruce și prin biruința asupra morții, și a diavolului, prin Înviere. Biserica va dăinui cât va dura lumea.

Astfel că, Biserica dăinuie de peste 20 de secole purtând pe marea vieții pe creștinii secolului XXI, despre care se puneă întrebarea: Va fi religios nu? Va fi pentru că, creștinismul nu este o ideologie sau filozofie care dispar în timp.

LUMINA ALBĂ

Sufletul omului când pornește spre lumea de dincolo, se zice că vede o lumină albă care-l cheamă insistent și că o dată plecat într-acolo, nu mai poate fi întors (înapoi). De la cine și de când se știu astfel de lucruri? Le-a pățit cineva și a reușit să se întoarcă de pe acel drum?

Viața de după viață sau viața de după moarte este un tărâm tentant pentru cei ce vor să dezlege enigma. Dar sunt unele lucruri pe care Dumnezeu le păstrează în a Sa stăpânire fără a putea vreodată să avem acces la ele cât suntem în acest trup.

Psihicul omului este insondabil, și în măsura în care se relevă prin manifestările fizicului, îl putem cunoaște. Metafizicul este etapa următoare care-i pune pe mulți pe gânduri. Dumnezeu ne-a revelat existența raiului și a iadului. Unde este locul lor, nimeni nu știe. Despre ele nu se pot face descrieri pe măsura înțelegerii noastre: acolo se află cele ce ochiul n-a văzut, urechea nu a auzit și în mintea și la inima omului nu s-au suit.

Este așadar de domeniul inefabilului. Ne farmecă locurile terestre la prima vedere dară-mi-te locurile spirituale. Spiritul omenesc este capabil de reverie, de vis, imaginație, fantezie, iluzie, ceea ce confirmă identitatea sufletului ce aspiră spre absolut, fascinat de frumusețe, iubire de adevăr, dreptate, bine

suprem, pe care nu le întâlnește în viață, rămânând ca o neîmplinire ce urmează a fi desăvârșită în veșnicia împreună cu Dumnezeu. Ceea ce experimentăm noi pe tărân spiritual sunt clipele fugare, fărâme de veșnicie, efemere. Veșnicia este timp nesfârșit (și neînceput) universul este infinit, viteza evenimentelor mai mare decât a gândului. iată trei repere din cosmos, când le vom experimenta, le vom înțelege. Ca să vină un mesager să ne spună ce a văzut după ce a plecat de pe pământ, ar avea nevoie de un timp în care vor dispărea și urmele de civilizație ale omenirii din care a plecat. Și dacă raportăm la infinit, înseamnă că niciodată. Și vorbind de infinit, putem vorbi și de irepetabil. Așa că, n-ar trebui nimeni să mai întrebe că de ce n-a venit nimeni să ne spună de atâta vreme, cum este dincolo.

Cât despre cei care se află la frontiera dintre viață și moarte, în comă sau moarte clinică numai cei care și-au revenit au putut relata prin ce au trecut, dar mai departe? Ar putea să se rezume totul la manifestări organice în special ale creierului intrat în proces degenerativ sub acțiunea lipsei de oxigen sau insuficienței lui sau a altor organe vitale. Creierul omului poate trece prin multe faze: conștient-inconștient, subconștient sau supraconștient, iar simțurile bazate pe a percepție și percepție să o ia razna, evoluând în fantasmagoric. Și să nu uităm fondul patologic pe care se desfășoară.

Oamenii de știință americani au întocmit studii în care relatează cazuri de moarte clinică din care diferite persoane, în special cele înecate, adulți sau copii peste șapte ani, din care rezultă că aceștia, în momentele acelea au trecut prin diferite stări: senzația de pace, separarea sufletului de corp, intrarea într-un tunel întunecos, vederea unei lumini, și indicarea modului

de a-și salva viața, venirea rudelor, apăsarea unui buton, vrăjitorie sau gustarea unei licori revitalizante. Copiii au fost sinceri, nu-și reprimă amintirile, adulții se simt ridiculizați în relatare și deformează experiența punând-o pe seama halucinațiilor sau cel mai bine a coșmarurilor care pot fi frecvente. În cei treizeci de ani de studiu, nu s-a putut da un rezultat real.

Știința nu poate studia sufletul omenesc care este duh și imaterial. Revenirea la viață se face prin resuscitarea corpului care încă nu a fost părăsit de suflet. Viața de după viață nu este materială, ci este viața spirituală a sufletului. Despre asta vorbesc I.P.S. Antonie Plămădeală în „Viața de după viață” și dr. Melvin Morse în „Jurnalul american” și Ian Stevenson.

CE ÎNSEAMNĂ „A LEGA” ȘI „A DEZLEGA”

Este adevărat că Mântuitorul nostru Isus Hristos a dat lui Petru, cât și celorlalți Apostoli „puterea de a lega și dezlega?”. Explicați-ne ce înseamnă a „lega” și „a dezlega”, făcând apel la unele pilde creștinești.

Este foarte adevărat că Iisus Hristos după Învierea Sa a dăruit Apostolilor săi, prin Duhul Sfânt, puterea de a lega și dezlega păcatele când a rostit cuvintele „Primiți Duhul Sfânt; cui veți ierta păcatele le vor fi iertate și cui le veți reține, reținute vor fi”, sau „Oricâte veți lega pe pământ vor fi legate și în cer și oricâte veți dezlega pe pământ vor fi dezlegate și în cer”. Prin aceste cuvinte Iisus Hristos instituie taina sfântă a Pocăinței careia i se mai spune Mărturisire sau Spovedanie prin care credincioșilor li se oferă posibilitatea. să-și îndrepte viața și să-și recunoască sincer păcatele, să le regrete, să se căiască și să-și păstreze curată conștiința. Este îndeobște considerat că nu există om pe pământ care să viețuiască și să nu păcătuiască, doar Dumnezeu este fără păcat și toți păcătoșii trebuie să se îndrepteze prin umilință și prin penitență. Astfel se menține trează conștiința creștinului care acționează ca un barometru ce urcă și coboară sub presiunea faptelor rele, compensate de faptele bune,

generând alternativ stări de mulțumire sau nemulțumire, de felicitare sau de mustrare.

Conștiința morală este glasul lui Dumnezeu în sufletul omului, este martorul nemărit de care niciodată și niciunde nu putem fugi.

De aceea, în multe cazuri cei care nu-și păstrează trezvia conștiinței morale în momentul în care mai devreme sau mai târziu, aceasta se va deștepta, vor fi supuși unei judecăți nemiloase din care puțini vor scăpa teferi.

În cadrul acestei judecăți interiorizate acuzatorul este Diavolul care îl poate duce pe penitent în starea de disperare în care să-și piardă încrederea și nădejdea în Dumnezeu și în sine însuși, împingându-l spre o adevărată dramă sau tragedie.

În acest context spovedania sau Pocăința trebuie să fie un proces continuu al sufletului omenesc și nu numai în situații extreme.

Credinciosul este convins de bunătatea lui Dumnezeu, de mila și iertarea divină și încrederea în El nu-l părăsește nici în cazuri limită.

Cel care-l primește pe păcătos la spovedanie se numește duhovnic și este investit cu puterea de a da dezlegare, ca un verdict rostit pe care Dumnezeu îl aude și-l confirmă. Înțelegem că nu duhovniocul ca om iartă păcatele și le dezleagă, ci Dumnezeu, dezleagă sus în cer ceea ce slujitorii săi dezleagă pe pământ. „A dezlega” înseamnă a elibera din cursa păcatului și a stăpânirii demonice. A lega înseamnă a osândi, a condamna pe cineva prin cuvântul rostit de sfințitul slujitor fără dreptul de a mai fi grațiat. În acest sens se constituie blestemul care poate să se repercuteze asupra mai multor generații până la a șaptea.

Acest blestem se mai numește și afurisanic. Blestemul se adresează și Diavolului pentru a-i părăsi pe cei posedați, dezlegare ce se numește exorcizare.

În Vechiul Testament prin profetul Ieremia, Dumnezeu comunică oamenilor din poporul ales, Israel: „Nu vreau moartea păcătosului ci să se întoarcă să fie viu.” „A se întoarce” înseamnă a trece prin procesul de pocăință.

Astfel ni se oferă pilde de pocăință cum ar fi Aron și Mariam, fratele și sora lui Moise care urzesc trădare și sunt pedepsiți cu lepră de către Dumnezeu și apoi vindecați după recunoașterea păcatelor.

De asemenea este arhicunoscută pilda de pocăință a regelui Jezechia care spre sfârșitul vieții a devenit idolatru și a fost anunțat de Dumnezeu prin profet că în scurt timp va muri, iar după pocăință Dumnezeu i-a prelungit viața cu încă 15 ani.

Cel mai profund mod de pocăință a fost al regelui David care zărise în plimbarea de seară de pe acoperișul palatului regal pe soția generalului său de armată Urie, care făcea baie, pe care a silit-o să-i devină soție, iar pe general l-a determinat să rămână descoperit în luptă ca să fie omorât. Conștiința regelui David a fost trezită de profetul Natan care i-a arătat că a săvârșit două păcate mari: adulter și crimă, pentru care va trebui să fie pedepsit. Nu va putea construi faimosul templu de la Ierusalim și sabia nu se va depărta de la casa lui și îi va muri un copil. Profetul Natan îl sensibilizează printr-o parabolă cu ciobanul bogat care are o mie de oi și cere pentru masa oaspeților săi unica mioară care o avea un om sărac, despre care David întreabă: „Cine este acela?” Natan zice: „Tu, Măria Ta!”. După ce se pocăiește, Dumnezeu îl iartă și-i restabilește demnitatea și onoarea dinainte.

În Noul Testament Iisus Hristos îi iartă pe cei păcătoși: pe Maria Magdalena care fusese și demonizată, pe femeia prinsă în adulter, pe tâlharul răstignit împreună pe cruce, pe înălțimea Golgotei, pe apostolul Petru care s-a lepădat că nu-l cunoaște în timpul procesului de judecată de la curtea lui Pilat și din fața Sinedriului.

De asemenea, la întrebarea de câte ori trebuie să iertăm un om care greșește mai mult de șapte ori, Iisus Hristos răspunde că de șaptezeci de ori câte șapte.

Altădată în predica de pe munte zice că, dacă nu veți ierta oamenilor greșelile lor, nici Tatăl vostru ceresc nu vă va ierta greșelile voastre: binecuvântați pe cei ce vă blestemă, rugați-vă pentru cei ce vă prigonesc, faceți bine celor ce vă fac rău.

În Rugăciunea Domnească (Tatăl nostru) se găsește formula: „Și ne iartă greșelile noastre, precum iertăm și noi celor ce ne greșesc nouă”.

Așadar iertarea care o așteptăm de la Dumnezeu o primim în măsura în care noi vom putea să acordăm iertare celor ce ne greșesc, cu convingerea că toți suntem mai puțin sau mai mult păcătoși, și ca și Sfântul Pavel trebuie să spunem în fața lui Dumnezeu și a oamenilor: „Eu sunt cel dintâi între păcătoși”. Cine spune că nu are păcate este un mincinos și minciuna este un păcat mare și își are izvorul în Satana. (I Ioan 3,8)

CE VALOARE ARE SUFERINȚA?

Suferința poate avea valoare de sine? Acțiunea ei în corpul omului este numai negativă sau este și pozitivă în acest sens făcându-ne să ne gândim mai mult la Dumnezeu. Știm că, Hristos a suferit și chiar El ne-a spus că trebuie să treacă prin suferință „pentru a intra în slava lui Dumnezeu”, înțelegând prin aceasta că, slava lui Dumnezeu nu este altceva decât strălucirea vizibilă a iubirii. O boală necruțătoare ce ne-a lovit pe neașteptate, ne poate face să ne pierdem credința?

Suferința este de două feluri: fizică și sufletească. Cea fizică o trăim corporal, iar cea sufletească în adâncul ființei noastre. De fapt, suferința îl însoțește pe om de la naștere până la moarte. Deci, este o componentă a vieții omenești, care la rândul-i este un amestec de bucurie, întristare, durere, fericire, nefericire, disperare, paroxism etc.

Omul devine nefericit după căderea din Eden, datorită păcatului și depărtării de voia și harul lui Dumnezeu. Harul lui Dumnezeu presupune bucurie și fericire în locul unde este prezent iar lipsa harului dumnezeiesc duce la suferință.

Păcatul sau vinovăția în viața omului duce la suferință. Desfătările vieții, excesele, abuzurile, în care oamenii își găsesc plăcerile și bucuriile se dovedesc ulterior aducătoare de suferință.

Când suferă cineva se spune că pătimește, adică suportă consecința unei patimi sau a unui viciu, pasiuni sau hobby. Așadar, cuvintele: suferință, patimă, pasiune, boală, definesc aproape aceeași stare. De aici, rezultă concluzia exprimată de Sf. Ioan Damaschinul: „Care desfătare lumească este lipsită de întristare?”.

Cine-și poate imagina suferința primilor oameni după căderea din Paradis? În Vechiul Testament este deja celebră suferința lui Iov, omul cel mai drept și cel mai bogat din Arabia. Suferința este provocată. Dumnezeu nu aduce suferința nimănui, ci ea este legată și aici de „liberul arbitru” – voința omului.

Prorocii Vechiului Testament care vesteau voința lui Dumnezeu au trecut prin suferință și martiraj.

Dar cea mai mare suferință a fost a Fiului lui Dumnezeu întrupat, care prin sacrificiul său suprem ne-a răscumpărat din mâna celui Rău.

Se pare că suferința și sacrificiul stau la baza marilor realizări.

Mântuirea noastră se bazează pe jertfa lui Iisus Hristos și întemeierea Bisericii care are la temelie și jertfa apostolilor, a martirilor care au devenit sfinți. Chiar și legenda populară a Mânăstirii Argeșului proclamă sacrificiul pentru dăinuirea mărețului edificiu creat de meșterul Manole. Cel mai tare în suferință rămâne nemuritor ca și cauza pentru care se sacrifică și care este eternă.

Suferința noastră legată de evenimentele vieții este o judecată a lui Dumnezeu, o muștrare sau o dojenire pentru păcate: „pe cel ce-l iubește, părintele îl ceartă”. Credinciosul care trece prin suferință dobândește răbdare prin care nutrește speranță (nădejde), iar prin speranță dobândește înțelepciune,

trăgând învățăminte din greșeli. Rădăcina tuturor relelor rămâne dorința (pofta) și lăcomia de care credinciosul trebuie să se ferească. Celelalte pasiuni împinse până la idolatrie stârnesc gelozia lui Dumnezeu care ne pretinde să nu umbrim iubirea pentru El cu alte iubiri pătimășe care ne dezamăgesc în efemeritatea lor.

Gândind în acest fel am acorda și evenimentelor din viața noastră o altă dimensiune, iar tragedia și dramatismul ar dispărea. Creștinul trebuie să privească altfel moartea, accidentul, despărțirile, boala, catastrofele, pierderile în viață etc.

Dumnezeu ne iubește pe toți chiar dacă temporar ni se pare că ne uită, uitând că noi îl uităm pe El, doar când uneori ne pune la încercare credința, speranța și dragostea suferim gratuit, și de aceea tot El ne și mângâie. dacă oamenii din jurul nostru nu sunt solidari cu suferința noastră, singur Dumnezeu nu ne părăsește. Suferința ne întărește credința nicidecum nu ne determină să ne-o pierdem.

CARE SUNT RÂNDUIELILE PARASTASULUI

Care sunt rânduielile parastasului pentru cei trecuți la cele veșnice? La cât timp se pun acestea și dacă, pentru aceia care se înalță rugăciuni, se dau pomelnice și se aprind lumânări, mai simt ei acest lucru? Care este rostul aprinderii lumânărilor la capul morților în zilele de Paști sau în alte dăți, la morminte.

După cum ar spune termenul etimologic, rânduiala parastasului are loc pe lângă cel care are o stare definitivă adică omul care stă și cu trupul și cu sufletul, în sensul în care nu mai mișcă. Asta spre deosebire de alte rânduieli cum ar fi prohodul, adică slujba pentru ieșire sau ducere din această lume (slav-prohodiți), înmormântare sau înhumare, adică așezarea corpului în pământ, în mormânt.

Parastasele își au instituirea pe concepția creștină a nemuririi sufletului. Corpul (trupul) este un suport material al sufletului, pe care-l părăsește odată cu plecarea duhului ce-l animează. Sufletul îl ia Dumnezeu care l-a plămădit, unde se dezintegrează în elementele pământului devenind una cu pământul care este un fel de mamă a corpurilor.

E clar că rânduielile efectuate în biserică cu privire la cei răposați, decedați, morți, nu se referă la grija pentru trupurile

lor, cum odinioară se făceau îmbălsămări, aromări, conservări, de contracarare a descompunerii imediate. Grija noastră, a creștinilor este pentru sufletele lor care sunt vii și care au o stare provizorie până la judecata finală, timp în care prin rugăciunile celor de pe pământ, situația lor poate fi influențată, ameliorată sau chiar agravată.

Astfel, ne rugăm pentru odihna sufletului și iertarea păcatelor, așezarea cu dreptii și cu sfinții. Pe lângă acestea, parastasele sunt prilejuri de comemorare. Omul este o ființă învrednicită de chipul lui Dumnezeu care nu-l uită niciodată, viu sau mort, și cu atât mai mult nici noi nu putem da uitării ușor și în timp scurt pe cei care au fost contemporani cu noi. Iată un fel creștinesc și omenesc de cinstire. Este degradant din punct de vedere uman să uiți părinții care te-au adus pe lume, frații, bunicii, prietenii etc. și să nu înalți rugăciuni pentru ei. În fața lui Dumnezeu ei sunt vrednici de pomenire veșnică.

Unii nu se roagă și nu pomenesc morții niciodată și acest lucru este foarte grav iar noi îi pomenim trei zile până la înhumare, la trei zile după înhumare, la nouă zile, la patruzeci de zile, la împlinirea unui an de la deces, și, obligatoriu până la șapte ani, iar de aici înainte facultativ.

Se mai pot pomeni și la ziua nașterii și la onomastică, în multe cazuri acestea coincid.

Se aduc jertfe de tămâie, lumânări cu aceste ocazii, și se organizează agape, adică mese comemorative la care se invită săracii cărora li se dau colaci, mâncare, băutură. Este o masă a dragostei și carității creștine.

Lumânarea presupune ca sufletul să locuiască în lumina veșnică, tămâia alungă fantezia izului mortuar și înalță

Credință și Biserică

rugăciunile într-o mireasmă de aer spiritual aromatizat.

Cu atât mai mult se obișnuiește la prohodul Domnului, în ziua Învierii la Paști, în sâmbetele morților, la moșii de vară și de iarnă, precum și în prima sâmbăta din luna noiembrie. De fapt, Sâmbăta (Sabatul evreilor), este ziua de odihnă, sărbătoare a morților până la sfârșitul veacurilor, iar Duminica este ziua de odihnă a viilor (creștinilor) dar parastasele se pot oficia și duminica ca un preambul al învierii morților. Duminica (Vosresenie) – înviere (în limba slavă).

DARUL VORBIRII ÎN LIMBI

Mai există astăzi darul vorbirii în limbi?

De ce în lăcașurile de rugăciune ale altor confesiuni nu există icoane, lumânări, cruce, tămâie, altar?

Vorbirea în limbi este o consecință a revărsării Sfântului Duh peste oameni aleși, cu un scop anumit și cu o misiune specială?

În decursul întregii istorii a omenirii, Sfântul Duh s-a coborât în lume, între oameni, numai de două ori. Trebuie să precizăm că Sfântul Duh este persoană a Sfintei Treimi, este o ipostază a Trinității divine, este Dumnezeu, Domnul de viață Făcătorul care porcede de la Tatăl, este egal cu Tatăl și cu Fiul. (dogma Sfintei Treimi – Simbolul de credință niceo-constantinopolitan)

Prima coborâre a Sfântului Duh în lume a fost în timpul construirii Turnului Babel, după potopul din vremea lui Noe, când oamenii deveniți răi, idolatri și destrăbălați, temându-se de alt potop, decid să zidească un turn înalt pentru salvare de la înec sau poate pentru a ajunge sus la cer și să își facă faimă. Această îndrăzneală a fost sancționată de către de către Dumnezeu care s-a coborât cu Duhul Sfânt și le-a amestecat limba lor unică care o vorbeau dându-le prin Duhul Sfânt să vorbească alte limbi și astfel să înceteze construcția și să se

risipească pe pământ pentru a se înmulți și popula (Fac. 11)

A fost o înăbușire în fașă a aroganței și cutezanței oamenilor față de Dumnezeu-Atotstăpânitorul.

De aici începe istoria popoarelor, fiecare cu limba lui.

Dumnezeu i-a oprit pe oameni în mod miraculos de la munca lor în van și de la un dezastru iminent, în caz de prăbușire a turnului peste toți care lucrau la el.

A doua coborâre a Sfântului Duh are loc în ziua Cincizezimei, la șapte săptămâni după Învierea Domnului, în zi de Duminică, și la zece zile după Înălțarea lui Iisus Hristos la cer, la Ierusalim peste cei 12 apostoli și peste alte persoane prezente, sub formă de flăcări de foc ca niște limbi care s-au așezat peste capul celor prezenți la rugăciune. Atunci apostolii au început să vorbească limbi diferite de limba iudaică (ebraică). Datorită vuietului care s-a auzit la coborârea Duhului Sfânt mulțimea de oameni, de toate naționalitățile, prezente acolo cu ocazia mării sărbători a cincizezecimii (a secerișului) care se ținea la evrei, la Ierusalim, a năvălit în lăcașul unde apostolii se rugau și i-au auzit pe apostoli vorbind fiecare o altă limbă, cu toate că erau toți galileeni. Se întrebau cum de pot vorbi în limbi străine ale celor prezenți din toate părțile: mezi, perși, elamiți, mesopotamieni, capadocieni (greci) pontici, asiatici, frigieni, pamfilieni, egipteni, libieni, cirenieni, romani, cretani, arabi și toți să înțeleagă cum discipolii lui Iisus Hristos vorbeau despre minunile lui Dumnezeu în limba fiecăruia. (F.A.2)

Duhul Sfânt a coborât ca împlinire a promisiunii Mântuitorului că le va trimite pe Mântuitorul, Duhul adevărului, care să-i întărească și să-i asiste toată viața și care va rămâne definitiv în Biserică fiind împărțit tuturor credincioșilor prin

Sfintele Taine. Duhul Sfânt conduce în mod nevăzut Biserica și o ferește de greșeli și de rătăcire. În afara bisericii nu există Duhul Sfânt. Cei ce se separă de biserică, una sfântă, sobornicească, apostolească, temelie și stâlp al adevărului se lipsesc de prezența Sfântului Duh.

După mărturia Sfântului apostol Pavel prin Duhul Sfânt se conferă diferite daruri credincioșilor ce au o misiune specială. Apostolilor le era de mare trebuință darul vorbirii în limbi străine ale popoarelor la care erau trimiși să propovăduiască Evanghelia. Erau limbi înțelese, vorbite în vremea aceea, nu erau limbi îngerești sau pășărești, nici borboroseli sau glosolalie cum susțin unii sau alții. Acestea presupun o afectare psihică studiată și tratată de psihiatrie.

Darul limbilor străine neînvățate într-o școală ci dobândit de la Duhul Sfânt a avut un scop precis și un timp limitat. Odată cu moartea ultimului apostol, Ioan, a încetat și vorbirea miraculoasă în limbi. (anul 100 d. Hr.) când încetează și scrierea cărților sfinte, selectate pentru includerea în Sfânta Scriptură.

De atunci nimeni nu a mai vorbit vreo limbă străină instantaneu fără a învăța în școală sau autodidactic.

Același apostol Sfântul Pavel confirmă că darurile Sfântului Duh sunt speciale și pentru o durată determinată. „Darul limbilor va înceta” (I Cor. 13,8). Sunt mai multe daruri ale Sfântului Duh care-i desemnează pe unii să fie apostoli (misionari), proroci (profeți) dascăli, făcători de minuni, vindecători (terapeuți) filantropi, cârmuitori ai anumitor popoare. Nu toți sunt apostoli, nu toți sunt proroci sau învățători, vindecători, miraculoși, vorbitori (neînvățați) în limbi străine sau tâlmăcitori (traducători, tâlcuitori). Toate acestea au început și sfârșit odată cu oamenii

care le posedă și care mor odată cu ei. Ceea ce nu piere niciodată este dragostea. (I Cor 12,28-31; 13,1-8)

Cei care susțin că vorbesc și astăzi în limbi nu știu să spună în ce limbă vorbesc și nu știu să traducă ceea ce zic și cui vorbesc dacă auditorul nu este străin. Lălăiala care ei o numesc limbă este glosolalie, o deficiență a centrului vorbirii situat în creier.

Se știe că acești falși credincioși s-au constituit în secte dizidente și apoi s-au organizat în culte, părăsind biserica adevărată și denigrând-o.

În afara bisericii nu există Duhul Sfânt, nu există mântuire, nu este lumina adevărului, este orbecărie, bâjbâială, rătăcire. Ei nu au nici Sfintele Taine cum are biserica cele șapte prin care se sfințește viața credinciosului, pentru ei tainele sunt simple simboluri, începând cu Botezul și sfârșind cu „Cina”.

Dacă nu sunt taine nu există nici Duhul Sfânt, cu atât mai puțin daruri și cu atât mai puțin vorbirea în limbi.

Dar mai mult! Nu există nici Isus Hristos în adunările lor, ci în cel mai bun caz un Hristos neadevărat, fals (Mt 24,5) laș, care nu se răstignește, fuge de cruce și-i e frică de ea, numai Diavolului îi este frică de cruce. De aceea și ei au fugit de biserică de groaza crucii.

Hristos cel adevărat n-a ezitat măcar să se răstignească pentru păcătoși și să moară pe cruce.

Sectarii și răzvrățiții împotriva crucii lui Iisus Hristos uită faptul că Fiul lui Dumnezeu de bună voie a venit să moară pentru lume, că a împlinit ceea ce deja fusese scris (Ioan 12,27) și că s-a rugat pentru ce-i ce-l condamnaseră nevinovat, la moarte (Luca 23,24) și n-a disprețuit pe nimeni, darămite instrumentele de tortură: biciul, crucea, cuiele, sulita etc. De fapt ei îl privesc pe

Hristos ca pe un om simplu, neputincios, și omit să creadă că este Fiul lui Dumnezeu, care dacă ar fi vrut să se opună răstignirii, cina i-ar fi putut sta împotriva? Nici întreaga omenire! Și ce binefacere a adus omenirii prin moartea sa pe nedrept și prin învierea Sa proprie.

Deci, dezertorii din Biserică au pierdut pe Iisus Hristos, pe Duhul Sfânt, Sfintele Taine, Harul lui Dumnezeu, credința în Sfânta Scriptură pe care n-au studiat-o, n-o cunosc decât trunchiat, în sfinți, pe care-i detestă și se consideră pe ei înșiși sfinți.

În mândria și aroganța lor vanitoasă, pentru că cer insistent să le dea Dumnezeu Duhul Sfânt le-a împlinit cererea dându-le Duhul care s-a coborât la Turnul Babel, un duh al dezbinării, răsplată binemeritată pentru neiertatul păcat al trufiei. Acest duh îi schimonosește, îi face să cadă în transă, să ajungă la delir. În adunările penticostalilor, cine intră chiar se poate lămuri cum a fost cu Turnul Babel pentru că ei se roagă fiecare în limba lui și cu vocea ridicată.

Plânsul și tremuratul sunt dovada disperării că oricât s-ar ruga în felul acela, nu primesc nici un răspuns pentru că nu e nici măcar un înger să preia rugăciunile și să le ducă în cer.

Ei nici pe îngeri nu-i cinstesc și nu-i venerază ca și pe Maica Domnului. Disprețuiesc icoanele conduși de duhul rău pentru ca niciodată să nu-și facă vreo idee despre cum ar arăta Dumnezeu.

Nu folosesc lumânări pentru că credința lor nu arde ca o flacăra și nici nu aduc jertfă nimănui, nu dau lui Dumnezeu nimic, ci numai lor își dau.

Nu folosesc tămâie pentru că ar fugi diavolul, Hristosul

Credință și Biserică

fals și prorocii mincinoși din adunările lor la miresme cu aromă plăcută. Nu au altar pentru că euharistia nu este taină la ei și nu reactualizează viața Mântuitorului în Sfânta Liturghie. Nu se pot numi nici peticonstali, pentru că nu sunt de la cincizecine (de 2000 de ani) ci sunt abia de o sută de ani (Penticosta se traduce cincizec!).

CUM SĂ LEGĂM DE NOI CREDINȚA ÎN DUMNEZEU?

Mereu încercăm să fim mai buni, să legăm și mai mult de noi credința în Dumnezeu, dar, din ce trece timpul, oamenii devin mai răi și dedică mai puțin timp rugăciunii. Aproape peste tot întâlnim bătălii pentru supremație, ori pentru supraviețuire. Unii, pentru a urca cât mai sus treptele bogăției și ale desfrâului, iar cei mai mulți se luptă pentru a îndulci cât de cât sărăcia. Cum se poate depăși acest impas sau această stare, deloc favorabilă ortodoxiei?

În străduința de a deveni mai buni se dă o luptă aprigă la nivel spiritual potrivit spuselor Sf. Apostol Pavel: văd o altă lege, potrivnică mie; nu fac binele pe care-l vreau, ci răul pe care nu-l voiesc (Tim 6,8,17 I Cor. 10,23). Lupta se desfășoară în interiorul ființei umane între trup și suflet, arbitru fiind conștiința morală.

Mântuitorul le spune ucenicilor: „Privegheați și vă rugați ca să nu cădeți în ispită căci sufletul este osârduitor dar trupul este neputincios” (Mc 14,38). În această luptă mulți sunt învinși și cad înrobiți în brațele patimilor izvorâte din dorințe și poftă care alcătuiesc păcatul lăcomiei. De fapt, unul dintre cele șapte păcate capitale din care face parte lăcomia poată să

pună stăpânire pe orice om, chiar credincios fiind. Ele îi fac pe oameni mai răi și îi îndepărtează de Dumnezeu, le slăbesc credința și puterea de a lupta împotriva răului, complăcându-se într-o situație care aduce nefericire, sărăcie și boală. De aceea cele șapte păcate grele se mai numesc și de căpetenie sau de moarte. Toate îl dezechilibrează pe om. Și mândria și lăcomia și arghiriofilia, desfrânarea, beția, invidia, mânia, ura, lenea, toate îl coboară pe om și-i abat atenția de la mântuire. Astfel, viața și așa scurtă pe pământ se risipește în lucruri fără consistență. Lacomul, gurmandul va trăi pentru mâncare, bețivul pentru a vedea lumea altfel, lacomul va aduna averi fabuloase, bețivul se va ruina. Desfrânatul va căuta plăceri trecătoare, omul mândru va tinde să ajungă cât mai sus pe trepte ierarhice, chiar unde nu-i este locul. Invidiosul se va topi de gelozie pentru starea altora, cel ce urăște nu știe niciodată ce binefaceri aduce iubirea și iertarea.

Bogații îi disprețuiesc pe săracii care sunt obsedați de starea loc precară în care uneori se consolează. În bogăție sau sărăcie materială cei ce își trăiesc viața trebuie să urmărească numai bogăția spirituală adunată din faptele bune de caritate și dragoste creștinească.

În multe cazuri, anumiți oameni devin atât de răi, încât pot fi socotiți gunoarie ale societății demne de a fi aruncate la ghenă, despre care se și vorbește în Biblie ca loc de ispășire a păcatelor „în locul unde viermele nu doarme și focul nu se stinge” (o formă a iadului).

Lupta pentru supraviețuire capătă caracter dramatic întrucât oamenii de astăzi trăiesc ca și cei de odinioară, păgânii, punându-și zilnic întrebarea „Ce vom mânca? Ce vom bea? Cu ce ne

vom îmbrăca?” (Mt 6,31). Nici o vietate de pe pământ nu se satură de atâtea ori pe zi de mâncare pentru ca tot de atâtea ori să flămânzească. Nici o viețuitoare nu are atâtea boli câte are omul din cauza greșitelor întrebunțări ale hranei, care în mai toate cazurile este inconsistentă, cu slabă valoare nutritivă, de aceea este necesară atât de des. Preparatele cele mai sofisticate, pregătite cu ajutorul focului și care sunt cele mai gustoase, sunt cele mai sărace și cele mai dăunătoare sănătății. De aceea, de la mijlocul vârstei, unii oameni trăiesc doar datorită medicamentelor, ceea ce nu se întâmplă în urmă cu zeci de ani. Proorocul Isaia cu 2500 ani în urmă întreba „de ce risipiți arginții voștri pe mâncare care nu satură și pe băutura care nu răcorește?”. Oamenii își risipesc banii de două ori: o dată pe mâncare nesănătoasă și a doua oară pe medicamentele care să repare ceea ce au stricat alimentele, ignorând înfrânarea, postul și alimentația rațională.

Luxul și îmbuibarea produc degradare morală la ele acasă și degradare materială în casa celor ce caută să-i imite pe cei ce trăiesc în huzur.

Creștinii care se îndeletnicesc cu postul, (înfrânarea) într-o viață echilibrată, fără excese, nu ridică problema chinuitoare, a supraviețuirii, ci se mulțumesc cu puținul care le ajunge iar surplusul îl dăruiesc celor ce au mai puțin sau deloc.

Pământul oferă condiții și posibilități de hrană pentru toți locuitorii de pe el. „Când ne-am născut în lume n-am adus nimic, cum nici nu putem să scoatem ceva afară din lume când murim, căci având hrană și îmbrăcăminte, cu acestea vom fi îndestulați. (Sf. Ap. Pavel – I Tim. 6,7-8).

Același apostol poruncește bogaților semeți să nu-și pună

nădejdea în bogăția nestatornică, ci în Dumnezeu cel viu care ne dă cu îmbelșugare totul spre îndulcirea noastră”. (I.Tim 6,17). Toate ne sunt îngăduite dar nu toate ne sunt de folos. Bucatele sunt pentru pânțec și pânțecul este pentru bucate, iar Dumnezeu le poate nimici pe amândouă (I.Car. 6,12-13). Să nu ne lăsăm duși de tentații dacă suntem săraci și creștini. „Mai bună este o bucată de pâine uscată, în pace, decât o casă plină de carne... și cu vrajbă; mai mult face o mâncare de verdețuri cu dragoste decât săturarea cu ură din carnea unui bou îngrășat”. (Pilde 17,1,15,17).

Așadar nu abundența și excesul îi aduc omului fericire și scăpare de griji, ci viața echilibrată și înfrânarea prin post compensate de aspirația spre muncă, dragoste și fapte caritabile. „Mai fericit este a da, decât a lua.” Nu este corect să primești într-una și să nu dai nimănui nimic. Milostenia este aducătoare de fericire atât pentru cel ce primește cât și pentru cel ce dă. Postul este „medicamentul” pe care toți medicii îl recomandă pentru sănătatea trupezască, însă cei ce postesc câștigă și echilibrul sufletesc alungând lăcomia, pofta, ura, stresul, sudalma și vorbirea deșartă. Mântuitorul ne spune: „Să nu vi îngreuneze inimile voastre de mâncare și băutură și de grijile vieții peste măsură”. Urmând acest sfat vom pune pe planul al doilea problemele vieții materiale și vom alunga stresul, de care mulți suferă astăzi din cauza grijilor din aceste vremuri. (Lc. 21,34) „Vai de bogați că-și iau mângâierea numai pe pământ și ferice de săracii a căror bogăție este în ceruri” (Lc. 6,24-26).

MÂNTUITORUL A FOST ORTODOX?

Mântuitorul Iisus Hristos era ortodox?

Părinte Ioan Boldor, destăinuieți-ne principalele dovezi în acest sens.

Fiecare din confesiunile religioase, chiar și sectele trăiesc cu convingerea fermă că dețin adevărul de credință absolut. Întrucât Adevărul este unul singur, o singură confesiune trebuie să-l dețină. Dacă ar fi mai mulți Dumnezeu și mai multe adevăruri, s-ar justifica multitudinea de credințe, confesiuni, biserici, culte, secte. Se naște astfel întrebarea firească, cine deține adevărul de credință și de ce sunt atâtea moduri de a crede. Cine a rostit, în afară de Iisus Hristos aceste cuvinte „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața”? (Ioan 14,6). Nimeni!

Așa cum adevărul este unic și calea este unică precum unică este și viața. Astfel, calea spre Tatăl ceresc în împărăția cerurilor este Hristos, prin Botez, prin Biserică. Adevărul de credință în Biserică, ca trup tainic al lui Hristos, este garantat prin prezența și asistarea Duhului Sfânt coborât la Cincizecime, care o ferește de greșeli. Astfel, Biserica este neprihănită, infailibilă.

De aceea, toate hotărârile s-au luat în cadrul sinoadelor călăuzite de prezența Duhului Sfânt, unde se elaborează dogmatica, doctrina și legislația bisericească. Formularea

Credință și Biserică

acestora începe așa: „Părătu-s-a Duhului Sfânt și nouă...” (F.A. 15,28). Însuși cuvântul Sinod (Sin+odos) înseamnă împreună pe același drum.

Spre a se face deosebire între noua religie a lui Iisus Hristos și religia iudaică s-au creat termeni specifici: Biserica, de la termenul grecesc Basilica, folosit de romani pentru sala de adunări și judecată din edificiile lor care înseamnă Casa Împăratului Preaînalt, termen folosit de Sf. Ap. Pavel în Epistola către creștinii din Efes (Ef. 1,22). „Creștini” au fost denumiți prima dată credincioșii din Antichia înainte de anul 50 d.Hr. și înseamnă adept al lui Iisus Hristos și al creștinismului (în latină cristianus) și care este botezat devenind membru (mădular, organ) al Bisericii. Biserica este una, este sfântă, este apostolească și este universală (sobornicească), sau Catolică (ecumenică).

Pe parcursul istoriei creștinismului s-au definit și alți termeni.

Conflictele dintre Biserica de Apus cu sediul la Roma și celelalte patru biserici orientale, au dus la concluzia că trebuie definit un termen prin care să se delimiteze de Biserica de Apus care se apropie de schismă, devenind nesupusă față de hotărârile sinoadelor ecumenice de răsărit, la care aderau bisericile din Alexandria (Egipt) Antichia (Siria) Constantinopol și Ierusalim. Se observă multe inovații, influențe scolastice, filozofice, falsuri ale adevărului biblic și îndepărtarea de tradiția seculară.

Pentru a-și dovedi calea dreaptă pe care a urmat-o de la înființare, Biserica de Răsărit a adoptat termenul „ortodoxie” (artos = drept + doxis = mărire) la sinodul al VIII-lea de la Constantinopol în anul 843, care proclamă biruința bisericii

universale asupra tuturor ereziilor ivite pe parcursul a mai bine de opt veacuri, condamnând rând pe rând arianismul, nestorianismul, macedonismul, monofizitismul, iconomahia, filioque, primatul papal, purgatoriul, imaculata concepție, azimele, celibatul clerului etc.

Deși pregătită dinainte, schisma s-a produs abia peste două secole, proclamată fiind oficial în 1054 când Biserica de Apus s-a rupt (schiza) de Biserica de Răsărit, luându-și numele de romano-catolică (universală). Apogeul rătăcirii de la adevărurile de credință se va observa la începutul secolului XVI când va fi instituită reforma protestantă care va da naștere la alte rătăcirii mai mari, care se vor reflecta peste alte trei secole în apariția neoprotestantismului.

Bisericile care au urmat Calea Adevărului nealterat de la Hristos și de la apostoli, se numesc ortodoxe. Ele aparțin de Biserica Universală a Răsăritului. Biserica Ortodoxă Română s-a condus după canoanele și dogmatica păstrate la Constantinopol (astăzi Istanbul).

Iisus Hristos și primii creștini nu s-au numit ortodocși ci El și apostolii au fost promotorii acestei credințe adevărate numită ortodoxie.

În cunoștințele lor de religie și istorie a bisericii bimilenare în care sunt „tabula rasa”, neoprotestanții și anticriștii întrebă dacă Iisus Hristos a fost ortodox, ca nu cumva Biserica și credincioșii ei creștini să-și fi apropiat acest calificativ în mod ostentativ. Nu se pot numi astfel, decât cei care milenii de-a rândul au trecut prin sacrificii supreme ca să iasă învingători și să poarte cu demnitate acest nume pe care îl râvnesc și alții, dar nu și-l mai pot pune. Victoria ortodoxiei se sărbătorește în fiecare

Credință și Biserică

an în prima duminică din postul Paștilor și este sărbătoarea credincioșilor creștini, în care nu există vicleșug (Ioan 1,47) – Viclenia și nesinceritatea, care vizează interese personale sau de grup, îi fac pe oameni să rătăcească Calea, Adevărul, și viața și îi aruncă pe tărâmul ereziilor ca să-și piardă mântuirea.

DESPRE ISTORIA CREȘTINĂ A LOCALITĂȚII ILIA

Ce ne puteți spune despre istoria creștină a localității Ilia, care numără peste 740 de ani, de atestare documentară. A avut oameni de seamă, preoți, protopopi, diaconi, cântăreți de strană de care să vă aduceți aminte cu bucurie? Aduceți argumente și nume de oameni care s-au făcut cunoscuți în cadrul Bisericii din Ilia. A existat aici și există și în prezent un renumit cor bisericesc, care l-a avut o lungă perioadă de timp ca dirijor pe cunoscutul învățător Giura Traian.

Istoria creștină a localității Ilia este strâns legată de istoria întregului Ardeal, trecând prin grele încercări. Atestată documentar în evul mediu, Ilia există în ciuda dovezilor scrise care lipsesc o mare perioadă de timp (500 de ani), când biserica este tulburată de tentativele de catolicizare forțată, la care este supusă întreaga Transilvanie. Biserica ortodoxă ajunge o confesiune tolerată și opresată. O conscripție care face parte dintr-o contribuție la istoria bisericească din Ardeal, arată că, biserica ortodoxă era o confesiune săracă, neorganizată, care susținea activitatea de cult cu ferdele de bucate, care cu fân și vedre de vin și chiar activitatea culturală și învățătorescă.

În 1805, procesul de catolicizare în Ilia, era de 1 la 10 familii.

Astfel, dacă statistica este obiectivă, erau 180 de familii greco-ortodoxe sau catolice. Denumirea protopopiatului din Tractus Iliensia era Ilie Armalistarum cu populația de 550 locuitori, între care predominau evrei, maghiari, germani.

Biserica ortodoxă era veche și probabil de lemn, astfel se zidește biserica nouă terminată în 1792, în timpul păstoririi protopopului Ioan Lupșa, hirotonit în Transilvania în 1780. Concomitent, s-au ridicat și bisericile romano-catolică și calvină care există și astăzi. De asemeni, existau case parohiale, două ortodoxe (una sediu protopopesc și cealaltă sediu parohial), una catolică și una reformată. Casa parohială ortodoxă a fost și școală confesională, până în 1948. Ilia este centru protopopesc, având în subordine 48 de unități parohiale, pe partea dreaptă a Mureșului, de la Bărăști (Brănișca) până la Zam (Almaș, Godinești) și până la Visca.

Ultimul protopop este vrednicul de pomenire Iulius Josan. Ulterior se face o nouă împărțire administrativ teritorială, desființându-se protopopiatul și fiind arondat la Deva.

Vrednic urmaș al protopopului ajunge paroh pr. dr. în filozofie Romul Iacob (1952-1976) care construiește capela din cimitir (1972-1973). În această perioadă biserica pierde proprietățile agricole (24 Ha.) odată cu colectivizarea rămânând doar cu cimitirele (1960). În 1965, terenul dintre cele două case parohiale, de pe strada Avram Iancu, care fusese livadă de pomi fructiferi, este expropriat pentru a se construi blocuri pentru familiile militarilor ce deserveau unitățile de la Sârbi Gothatea. Pe aceeași suprafață se instalează remiza de pompieri civili. În 1968 Ilia își pierde rangul de raion devenind comună.

În 1976, postul vacant al parohiei în urma pensionării

preotului Iacob Romul, este ocupat prin concurs de către Bota Emil, transferat de la parohia Visca, după opt ani de pastorație, care se îngrijește de renovarea lăcașului de cult și împodobirea cu pictură executată de pictorul Anghel și sfințită de P.S.S. episcopul vicar Gherasim Cocoșel (Hunedoreanul) în anul 1980.

Cu sprijinul enoriașilor s-au împrejmuit cimitirele și s-a ridicat monumentul eroilor (1995) și s-au reparat casele parohiale, casa nr. 2 fiind destinată pentru diferite ceremonii și dotată cu tot ce este necesar, pentru aceasta oferindu-se donații speciale.

Preocuparea majoră actuală a preotului paroh Emil Bota este redobândirea dreptului de proprietate asupra terenurilor care au fost înstrăinate abuziv, de către conducerile locale, la adăpostul legilor de stat ambigue. Astfel, se pare că se conturează un proces în justiție împotriva celor ce fără drept, au înstrăinat averea bisericii și s-au împroprietărit cu acte...

La biserică activează un mini-cor care a fost pregătit de vrednicul învățător Traian Giura, în rest cântarea la strană este susținută de cântăreți amatori din localitate.

Ultimul cântăreț cu diplomă de la Sibiu, a fost Dănilă Nicolae + 1985. După el au urmat în calitate de cântăreți amatori farcaș Iulius, Burza Anghel, ambii decedați, actualmente conducând strana domnul Buștea Ioan, Danc Valentin, isonul ținându-l domnul Covaci Alexandru, Moț Valentin, Petrică Călin, Sonoc Victor. Corul din balconul bisericii este dirijat de Goț Elena.

INTERPRETÂNDU-L PE PASCAL

Dacă Dumnezeu e unul singur, și adevărul divin trebuie să fie unul singur. Atunci se pune întrebarea: de ce există atât de multe religii, fiindcă dacă-l citim pe Pascal, aflăm că „oamenii folosesc mai mult timp ca să-și aleagă o cravată decât o nevestă și încă și mai mult când își aleg o nevestă decât își aleg o religie; ei adoptă religia celor din preajmă, care și ei, la rândul lor, și-o datorează originii lor sociale și trecutului cultural al țării lor. Și poate că este mai bine așa, căci religiile sunt, într-adevăr, atât de numeroase încât dacă ar fi să stai să le studiezi pe toate înainte de a te hotărî pentru una, ai avea nevoie de o viață întreagă. Dacă luăm numai cele trei religii care își au originea în Biblie: iudaismul, creștinismul și islamismul, trebuie să spunem că istoria lor este atât de îndelungată, că viziunea lor despre realitate e atât de diferită, iar spiritualitatea fiecăruia dintre ele atât de bogată încât nimeni nu se poate lăuda că le cunoaște pe toate destul de bine pentru a o putea alege, în deplină cunoștință de cauză, pe cea mai indicată. Dacă există multe religii, există și numeroase adevăruri și atunci e imposibil să alegi între ele”.

Așa cum Dumnezeu este Unul, așa și religia este una, constituită în căutarea omului de a restabili legătura pierdută în Paradis, prin păcatul neascultării.

Numai modul de a-L cunoaște pe Dumnezeu, de a avea relație cu El, de a interpreta felul în care ni s-a revelat prin Sf. Tradiție și Sf. Scriptură, ne determină să avem vederi diferite asupra divinității. Dumnezeu este inefabil și pentru a-L cunoaște trebuie să avem o credință adevărată, unică, neîndoielnică, monoteistă.

Considerăm credința creștină și ortodoxă că este superioară tuturor credințelor primitive, politeiste, totemiste, panteiste sau teosofiste.

Sf. Apostol Pavel ne luminează căutarea, lămurindu-ne că există un Domn, o credință și un botez (Ef. 4,5). Trebuie să existe și un Adevăr deținut de credința desăvârșită, care-l apropie mai mult pe om de Dumnezeu într-o relație teandrică.

Ca protomodel trebuie luată relația între poporul ales (evreu) prin Avram, patriarhul credincioșilor, care este și stăpânitor al raiului pierdut, dar restaurat, în sânul cărui merg toți cei care au înfăptuit binele, și Dumnezeu, care vrea ca toți oamenii să se mântuiască și să vină la cunoașterea Adevărului (I Tim. 2,4). Deoarece este Un Dumnezeu, Un mijlocitor între Dumnezeu și oameni (Iisus Hristos) care s-a dăruit pe sine ca răscumpărare pentru toți, este evident că, numai în creștinism este religia adevărată (I Tim. 2,5,6).

Credința îmbrățișată trebuie să satisfacă cele mai exigente pretenții ale conștiinței morale, care se definește ca voce a divinității în sufletul omului (Rom 2,14-16) chiar dacă este păgân sau ateu.

Din toate timpurile omul a fost religios, chiar dacă nu a găsit adevărata credință datorită decăderii lui, izvorâte din neputință în fața fenomenelor naturale și sociale cu care se confruntă.

Ieșirea la Adevăr prin credință înseamnă ieșirea la lumină. Necunoașterea adevărului presupune bătăială în întuneric, biruința fizicului asupra metafizicului, a trupului asupra sufletului, a ignoranței asupra certitudinii, a fricii asupra voinței libere, a păcatului asupra virtuții, a minciunii asupra adevărului, a diavolului asupra rațiunii și instinctelor. Deși diavolul este credincios, pe oameni îi deturneză de la credință. El voiește dezbinare și fărâmițare a crezului unanim al oamenilor. El nu vrea ca oamenii să se elibereze de rău, ci să persiste ca detronatori ai binelui și ai lui Dumnezeu. Oamenii sunt înclinați mai mult spre rău decât spre bine, ignorându-și propria conștiință (F A-7-19). Prinși în ghearele răului, ar vrea să scape dar nu știu cum, hățișurile în care s-au încurcat fiind rezultatul escaladării pe treptele răutății.

Apartenențele la o anumită religie sunt de natură tradiționalistă, puține sunt cazurile de trecere de la o religie la alta, ca de exemplu, de la iudaism sau islamism la creștinism sau viceversa. Mai dese sunt migrațiile în sânul aceleiași religii pe criteriul sectelor create, în care diferă doctrina religioasă în funcție de gradul de înțelegere a enunțurilor de bază formulate în normale de credință și cărțile de căpătâi. Cei care întemeiază secte ca și cei ce pendulează între ele, urmăresc interese personale și de grup și nicidecum aflarea adevărului sau mântuirea.

CE SUSȚIN IEHOVIȘTII

În cartea „Ce ne învață în realitate Biblia” publicată de Martorii lui Iehova. Ne-am oprit la o fotografie după care punem o întrebare: „S-a născut Iisus în decembrie?” Explicația din fotografie ne spune următoarele: „În noaptea în care s-a născut Iisus, păstorii erau cu turmele pe câmp”. Cum interpretați, părinte, această susținere a iehoviștilor?

Taina ascunsă (Troparul Născăt. gl. 4) timp de milenii și neștiută de îngerii, începe să se descopere parțial, prin venirea Fiului lui Dumnezeu în lume, întrupat într-o fecioară la Bunavestire în 25 martie și născându-se în 25 decembrie, dată apropiată de solstițiul de iarnă, când soarele, văzut de pe poziția noastră, începe să crească, ridicându-se tot mai sus pe bolta cerească. Se prorocise cu mii de ani în urmă că va răsări o stea din Iacov (Numeri 24,17) adică un Soare, de aceea Iisus este numit Soarele Dreptății (divine). Acest soare alimentează și propulsează steaua de la Răsărit care îi călăuzește pe cei trei crai (magi, astronomi) din Persia până la Bethleem, unde s-a născut Hristos.

Arhanghelul Gavril este trimis la Fecioara din Nazaret (Galileea) Maria, fiica lui Ioachim și a Anei, în luna a șasea (martie) după cum se precizează în Evanghelia după Luca (1,26),

anul iudaic începând la 1 octombrie, ca și cel grecesc, iar cel roman la 21 martie (echinocțiul de primăvară). Așadar, luna a șasea (martie) este orientativă pentru a calcula nașterea lui Iisus peste nouă luni, adică 25 decembrie. Sfinții autori ai evangheliilor nu precizează data exactă a nașterii, nici anul, nici luna, nici ziua. În schimb precizează că negăsind loc în casa de oaspeți, Maria și Iosif au mers peste câmp în ținutul în care erau păstori și care făceau de strajă împrejurul turmelor lor, pentru a îndepărta fiarele sălbatice care i-ar fi putut ataca. În timp ce ei păzeau departe de stauluri, turmele erau în adăposturi și acestea erau tot pe câmp, nu în localități, orașe sau sate. Și chiar dacă era iarnă, în Palestina nu cad zăpezi care să persiste și să facă să dispară iarba de pe pășuni, fiind o zonă cu ierni blânde influențate de clima mediteraneană. Astfel a nu se înțelege prin câmp pășune, ci locul unde stăteau turmele în afara localităților. Pentru conformitate a se citi atent textul din Evanghelia după Luca, cap. 2, Versetele 7, 8, 9. Păstorii de pe câmp ai turmelor sunt copleșiți și înfiorați de lumina de deasupra staulului, pe treptele căreia coborau cântând îngerii din cer care se apropie de ei și îi anunță că s-a născut azi Mântuitorul Hristos, Domnul, în cetatea lui David (Bethleem), și semnul este acesta: veți găsi în iesle un prunc înfășat, culcat (Lc. 2,10-12). Sărbătoarea creștină a Nașterii Domnului se numește Crăciun, care se traduce tot naștere sau facere de la termenul latin creacion-creation, rostit românește.

Martorii lui Iehova nu au nici o sărbătoare, nu-l recunosc pe Iisus ca Mântuitor (Mesia) și Fiul lui Dumnezeu venit să se nască în lume. Îl recunosc ca om creat de Dumnezeu pe pământ, care a murit pe cruce pentru totdeauna. Împărăția lui Hristos este pe pământ și va dura o mie de ani (mileniu) după părerea lor proprie.

Ei își mai spun studenți în Biblie, preocupându-se de calcularea datei sfârșitului lumii, când va veni Hristos. Calculele lor „profetice” au eșuat de mai multe ori, neadeverindu-se în 1874, 1914, 1916 (anul morții lui Russel, întemeietorul sectei), 1925, anul după care nu se mai moare.

La noi în țară pătrunde iehovismul în 1920, adus de maghiari și apoi de un român din America (Ioan B. Sima) care părăsește secta în 1927 și îi demască planurile anarhice, activitatea fiind preluată de unguri și susținută prin „Turnul de veghe”, o revistă propagandistică.

Ei ai cui martori sunt? Dumnezeu nu are nevoie de martori umani. Unde erau oamenii când Dumnezeu a creat lumea? Doar îngerii erau! Sau Dumnezeu este martorul oamenilor? În vechiul testament, evreii, creatorii textelor scripturistice nu folosesc termenul Iehova, considerându-l ca o impietate sau blasfemie, ci folosesc termenii Elohim (Fac. 1,1) și Adonai. Și atunci, cum ne învinuiesc pe noi, creștinii, că îl numim în mod greșit Dumnezeu. Oricum, lui Dumnezeu nu i se poate atribui nici un nume, ci doar parțial un calificativ după însușirile sale. Despre El însuși spune: „Eu sunt cel ce sunt (Exod 3,14) Alfa și Omega, Începutul și Sfârșitul (Apoc. 1,8).

NUMELE LUI DUMNEZEU ESTE IEHOVA?

Este adevărat că numele lui Dumnezeu este Iehova? Iehoviștii de ce susțin acest lucru? Pe ce elemente se bazează?

Dumnezeu nu are nume propriu după definiția omenească. Adam, primul om a dat nume tuturor viețuitoarelor de pe Pământ, însă pe Dumnezeu nu l-a putut numi la persoana a II-a singular (Ies. 3,14), Dumnezeu își spune numele: „Eu sunt cel ce sunt.” Formula de adresare lui Dumnezeu este Doamne sau Stăpâne, omul fiind rob și supus față de Tatăl ceresc, creatorul său.

La persoana a III-a, autorii cărților sfinte ale Vechiului Testament folosesc termenul Elohim, în limba ebraică veche. Definierea filozofică a lui Dumnezeu este la evrei Iehova, Iahve și mai târziu Adonai. Religia mozaică a interzis pronunțarea numelui Iahve, substituindu-l cu Elohim sau Eloah.

Se observă că mai târziu toate popoarele au stabilit o denumire pentru divinitate în limba lor proprie. Dios, Zeus (Zevs), în grecește, Deus în latină, Zamolxis în geto-dacă, Allah în turcă, Bog în slavă, Isten în maghiară, God în anglo-saxonă etc.

În limba română s-a transcris puțin modificată expresia latină „Dominus Dei” (stăpânul zeilor), pronunțându-se Dumnezeu.

Astfel, lui Dumnezeu îi atribuim nume după însușirile Sale pe care ni le descoperă în măsura în care noi le putem percepe și în toate cazurile păcătuim în formulele de adresare. Poate că, gura noastră păcătoasă nici nu are voie să rostească numele lui Dumnezeu pe care nici nu-l cunoaștem. Ca să pui nume cuiva, trebuie să fii mai presus decât el. Și cine este mai sus ca Dumnezeu?!

De aceea nici un nume nu-l definește pe Dumnezeu decât în cea mai mică parte a cunoașterii Sale.

Astfel, în scrierile creștine, și mai ales ortodoxe se folosesc expresii de adresare lui Dumnezeu sau de referire la persoana lui, ca de exemplu: Tatăl ceresc, Creatorul, Stăpânul, Atotțiitorul, Atotmilostivul ș.a.

O definiție dată de însuși Dumnezeu este: Alfa și Omega, Începutul și Sfârșitul (Apocalipsa 1,8) sau Cel ce este, Cel ce era, Cel ce va fi (Apoc. 1,4) descoperită în vedenia Sf. Apostol și Evanghelist Ioan (+100 d.Hr.).

În descoperirile și vedeniile prorocilor din Vechiul Testament, Dumnezeu se prezintă: Domnul, Ziditorul, Creatorul, față de omul, slugă, rob: „Voi sunteți martorii mei și sluga pe care am ales-o ca să știți, să credeți și să pricepeți că Eu sunt (în grecește *owv oon* fiind) înainte de Mine nu a fost Dumnezeu și nici după Mine nu va fi (Isaia 43,10).

Traducătorii noștri au folosit și termenii de Dumnezeu și Stăpân, și nu au folosit Iehova sau Iahve (termenul corect ebraic).

Probabil Martorii lui Iehova (termen deformat) bazându-se pe textul de mai sus (Isaia 43,10) se consideră în continuare urmași ai evreilor care aveau calitatea sacră de popor ales, dar se disociază de legea mozaică neținând nici o sâmbătă și nici o

sărbătoare, nepracticând circumcizia (tăierea împrejur) neaducând jertfe de animale, ci mai degrabă jertfe umane, devenind o sectă violentă, în multe țări fiind scoasă în afara legii și interzisă, mai ales pentru tendința de a instaura o nouă ordine mondială, fără granițe între state și fără sisteme de apărare (armată, arme etc.) (P.L. David – Călăuza creștină pag. 52-54). Nu acceptă războiul, jurământul, arma, în schimb se mutilează, refuză actul medical, și chiar școlile de meserii.

Ei susțin că omul este un animal cu rațiune și nu are suflet. Nu cred în nemurire. Cred în Împărăția terestră de o mie de ani (Mileniul, Hiliasmul) traducând greșit textul din Apocalipsa 20,6, care normal se referă la mii de ani (veșnicie) și cred în mai multe judecăți. Ghidul lor sectar sunt cărțile profetice ale Vechiului Testament (Isaia, Daniel) și o singură carte din Noul Testament, Apocalipsa. De aceea, principala preocupare este determinarea datei sfârșitului lumii prin anumite calcule enunțate deja, dar neterminate niciodată.

DESPRE BISERICA ORTODOXĂ DIN ILIA

Ce ne puteți spune despre Biserica Ortodoxă din localitatea Ilia? Cu ani în urmă, mai precis la 25 mai 1980, cu prilejul marelui praznic al coborârii Duhului Sfânt peste Sfinții ucenici și apostoli, la slujba Sf. Liturghii creștinească, ați participat dimpreună cu Prea Sfințitul Părinte Arhiepiscop Vicar Gherasim la această sărbătoare.

Cum rânduiește părintele paroh Emil Bota, Biserica din Ilia, și dacă ne puteți spune câteva cuvinte de binecuvântare despre credincioșii ce participă duminică de duminică la slujbele de slavă a lui Dumnezeu?

În urmă cu douăzeci și șase de ani, la data la care faceți referire, a avut loc un eveniment memorial pentru Biserica ortodoxă din Ilia, prezența arhiepiscopului vicar al Episcopiei Aradului și Hunedoarei, în persoana Preasfințitului Gherasim, ca delegat al Preasfințitului Episcop Visarion Aștileanu al Aradului, Ienapolei și Hălmagiului, pentru județul Hunedoara, fiind invitat pentru a binecuvânta și sfinți Biserica care fusese renovată și pictată.

Astfel, au avut loc slujbe de sfințire oficiată de Arhiepiscopul vicar Gherasim Hunedoreanul înconjurat de un sobor de preoți

din împrejurimile Iliei, format de I.P.C. Sa Protopopul Devei, preot Alexandru Hotăran.

Solemnitatea acelei zile de 25 mai 1980, a continuat cu Liturghia arhierescă și cu agapa creștină de la Casa parohială. Au luat parte în calitate de invitați, atât la slujbă, cât și la masă, oficialitățile județene și locale. Ritualul agapei s-a desfășurat sub directa îndrumare a preotului Moise Țurlea, specialist în arta culinară pentru mesele arhieresti, care a trecut la cele veșnice anul trecut, fiind înhumat în parohia Lăpugiu pe care a păstorit-o până la pensionare.

Aceste evenimente sunt rare într-o parohie și sunt prilejuite de dorința de încununare a unor realizări mărețe care la rândul lor, se fac pe parcursul a zeci de ani.

Un alt eveniment de mai mică avengură, dar tot atât de memorabil, a avut loc în primăvara lui 1994, prilejuit de prezența corului Seminarului Teologic din Caransebeș condus de Preot Profesor Doctor Nicolae Beleanu, director al Seminarului Teologic și profesor de muzică bisericească (psaltică, bănățeană) și a unui grup de liceeni seminariști, colegi ai teologului Bota Teofil Silviu, pe atunci în anul V, fiul preotului paroh, actualmente preot la Lăpușnic, comuna Dobra, hirotonit în 1998.

Biserica din Ilia este alcătuită din credincioși, în cea mai mare parte statorniciți în ultimii 40-50 de ani, veniți din satele din zona deluroasă Visca, Valea Lungă, Luncșoara, Dumești, Certejul de Jos, Coaja, Vorța, Sârbi, Cărmăzănești, Boiuri, Dănulești, zona fostei comune Furcșoara, Dumbrăvița și din alte localități ale județului, care s-au stabilit fie în case naționalizate, cumpărate sau construite din temelii pe iarba verde, în spații închiriate sau apartamentele din blocuri.

Astfel, comuna Ilia este o localitate cosmopolită, băștinași rămânând foarte puțini, din punct de vedere demografic în expansiune.

Biserica îi contopește pe toți într-o unitate de credință, de obiceiuri și tradiții, care nu se deosebesc prea mult la origini.

Preotul Bota Emil este liantul și mentorul spiritual care îi călăuzește pe toți spre limanurile mântuirii, chemându-i la unitate, la moralitate și la o viață spirituală activă prin credință și iubire. Dovadă, și numărul mare de credincioși prezenți duminică de duminică sau cu ocazia sărbătorilor la slujbele ce oferă creștinilor ortodocși din Ilia prilejul conviețuirii spirituale și sociale în comuniune.

Biserica, deși numără peste 230 de ani, este bine întreținută și gospodărită, atât prin atenția preotului Emil Bota cât și prin aportul credincioșilor și a Primăriei Ilia.

CE SE ÎNTÂMPLĂ CU SUFLETUL MORȚILOR?

Ce se întâmplă cu sufletul copiilor morți înainte de a se naște? Trăiesc și aceștia viața spirituală? Vor avea și aceștia același drum, ca și cei care mor după naștere și au fost botezați creștinește?

Copiii care mor înainte de a se naște trec prin fenomenul numit „avort” care are loc în două moduri: cu voie sau fără voie. În ambele cazuri, cineva este vinovat. Asistăm astfel la trimiterea pe lumea cealaltă a sufletelor unor feteși înainte de a se împlini vremea să vină în lumea aceasta. Avortul este condamnat fiind contrar poruncii a VI-a din decalog (Să nu ucizi), care se referă la oameni, iar omul este persoană din clipa concepției, când Dumnezeu trimite suflet în noua ființă omenească.

Lipsindu-i de viața aceasta pământească, îi lipsim de viața spirituală, veșnică. Neputând să fie botezați, ei nu sunt creștini. Nici nașterea trupească nu este normală, nici botezul ca naștere duhovnicească nu poate avea loc. Deci, fetușii avortați nu pot renaște la viața veșnică. Sufletele lor sunt trimise în iad ca și a mamelor care sunt vinovate de provocarea avortului și a celor ce au ajutat-o, în special personalul medical, ca și alte persoane autoare la această crimă, chiar din culpă, datorită unor

accidente, independente de voința mamei însărcinate.

Sfinții părinți spun că sufletele copiilor avortați care ajung în iad, strigă zi și noapte spre Dumnezeu, cerând pedepsirea celor care au fost împotriva venirii lor pe lume, a mamei, a tatălui, a rudelor, a personalului medical, a societății care i-a eliminat. Autorii acestui rău se pot salva de păcatul lor, dar pruncii nenăscuți niciodată.

Dumnezeu vrea ca viața să triumfe și nu avem dreptul să ne opunem vieții pe care numai Dumnezeu o dă. de aceea, canoanele pentru avort sunt grele, asimilate celor pentru omor.

ICOANELE REPREZINTĂ SPIRITUL DE CREDINȚĂ?

Icoanele reprezintă doar spiritul în Credință, Biserică și Dumnezeu, sau și un aspect artistic? Acestea trebuie expuse doar în biserici, mănăstiri, catedrale sau și în alte locuri? Este locul lor în școli, librării, consignații și chiar în piețe?

„Privind icoanele, creștinii văd calea pe care trebuie să o urmeze. Precum cartea sfântă aduce aminte de Dumnezeu și iutorilor de carte, icoana captează atenția neștiutorilor de carte și așa cum cuvântul este pentru auz, așa este icoana pentru văz.”
(Sf. Ioan Damaschin)

Icoana este reprezentarea asemănării cu o anumită realitate. Omul este făcut după chipul lui Dumnezeu (Gen. 1,26) de aceea „artiștii plastici care au talentul de la Dumnezeu, care i-a și înzestrat cu o imaginație deosebită, l-au reprezentat pe Dumnezeu asemănător cu omul mai ales că, Iisus Hristos Fiul lui Dumnezeu este definit de Sf. Ap. Pavel, ca fiind icoana Tatălui” (Coloseni 1,15). Același apostol spune că în taina Creștinătății Dumnezeu s-a arătat în trup (Timotei 3,14). Realitățile din icoane reprezentate de autorii lor sunt sfinte. Dumnezeu, Iisus Hristos, Duhul Sfânt, Maica Domnului, Sf. Cruce, îngerii, sfinții etc. Niciun artist nu poate reprezenta grafic

spiritul unei ființe zugrăvite în icoană, dar ea poate transmite spiritul persoanei reprezentate real sau imaginar, după ce este consacrată (sfințită).

Astfel, locul icoanelor este în biserică, unde icoane stabilesc relația sacră a credincioșilor cu chipurile înfățișate și spiritul lor, într-o atitudine de adorare, venerare și cinstire. Se înțelege că nu icoana propriu-zisă sau materialele ce o alcătuiesc sunt cinstite sau venerate, ci persoana sau tematica scenei iconografice.

În afara bisericii, icoana își pierde sacralitatea, rămânând o operă artistică admirată de cunoscători sau necunoscători, această admirație adresându-se meșterului care a confecționat-o. De fapt, cei mai mulți privitori se limitează la aspectul artistic sau chiar unii iconografi le fac de amorul artei. Creștinul privește icoanele dincolo de aceste trepte. De aceea, icoanele sunt obiecte sfinte care fac parte din biserică și aparțin bisericii și orice artist trebuie să știe asta și să fie conștient de darul pe care-l are ca talent primit de la Dumnezeu căruia trebuie să i-L aducă, să i-L dedice și să i-L închine. Ele pot fi expuse în catedrale, mănăstiri, biserici, schituri, de unde pot fi vândute și cumpărate de enoriași, care le pot folosi în casele lor.

Considerăm că icoanele trebuie să constituie un monopol al bisericii, care se poate pronunța asupra valabilității lor cu privire la respectarea de către creatori sau reproducători a adevărilor biblice și ale Sfintei Tradiții.

Evlavia creștină poate fi apreciată și după icoane, căci cinstindu-le, noi aducem preamărire, tot lui Dumnezeu. De aceea, toți creștinii ortodocși au icoane atât în biserici cât și în casele lor, prin care îl aduc mai aproape pe Dumnezeu și Sfinții

Credință și Biserică

Săi la rugăciunile zilnice, potrivit dorinței de a-l și vedea și privi pe cel pe care îl invoci în rugăciune.

Este păcat ca o icoană sfințită să fie ținută într-un muzeu laic, într-o consignație sau într-un magazin de antichități.

O icoană foarte veche, degradată de timp și care nu se mai poate restaura, poate fi scoasă din uz de către conducătorii bisericii, potrivit canoanelor și normelor legale în vigoare.

Trebuie să se știe că icoanele sunt obiecte de cult religios, apărute în biserică și păstrate în biserică.

CRUCI VECHI DE PESTE 200 DE ANI

În cimitirul localității Ilia sunt păstrate câteva cruci cu o vechime de peste 200 de ani, aflate la mormântul unor locuitori ce au trăit pe această vatră. Una dintre aceste cruci este dată cu anul 1777 și poartă înscrisul „Pomenește Doamne pe robii tăi aceștia Ratz Orbonaș Mihai Sabău (croitor) cu fiul său Ratz Orbonaș Petru Astaluș (tâmplar) și tot neamul acesta.” Ce reprezintă crucea așezată la capul mortului, un semn, un simbol că a trăit pe acest pământ și că a făcut parte din rândul credincioșilor ortodocși?

Oamenii credincioși din toate timpurile au crezut în eternitate sau veșnicie cu privire la existența sufletului și după moartea trupului. Credința creștină în învierea morților crează o perspectivă plină de speranță și pentru corpul omenesc îngropat, care va reveni la viață așa cum ne asigură Mântuitorul Iisus Hristos (Ioan 5,24-30) și Sf. Ap. Pavel în (1Tes. 4,13-17) scrisoarea sa ne convinge despre soarta celor morți la sfârșitul lumii.

Dorința de eternizare a omului după moarte este pregnantă în timpul vieții, adică de a nu fi uitat de a rămâne pomenit pentru veșnicie, cum de fapt este și rugăciunea cântată întreit la slujbele ortodoxe: „Veșnica lui (lor) pomenire”.

La început, morții erau depuși în peșteri apoi în gropi săpate

în stâncă sau în pământ, stânca fiind un simbol al veșniciei.

Cele mai somptuoase locuri de odihnă au fost ale faraonilor egipteni care se considerau zeități, fiii soarelui sau însuși soarele Egiptului.

Tot în acest spirit se făcea și mumificarea sau conservarea morților pentru prelungirea existenței trupești chiar pentru mii de ani, în piramidele zidite din blocuri uriașe de piatră ce dăinuie și astăzi, de peste patru mii de ani sau zigurele din Mesopotamia ca și monumentele funerare din America precolumbiană sau Insulele Canare. Aceste practici religioase cu tot ritualul lor sunt de natură politeistă și primitivistă, în care alături de ideea de nemurire și eternitate era și frica de nimicire sau de întoarcere în neființă sau nimic sau non existență.

Paradoxal, în concepțiile popoarelor orientale budiste și jainiste chiar se acceptă revenirea la non existență după reîncarnări repetate ale sufletului în diferite forme fizice pentru a se elibera de suferință, sfârșind în Nirvana, unde sufletele se contopesc cu esența divină în neant, într-o stare de fericire și echilibru. În alte concepții, corpurile morților se incinerau, iar cenușa se risipea în aer sau în apă, sau se îngropa în pământ, predându-se naturii sau marelui Tot, strămoșul primordial al omenirii.

Creștinismul a preluat sintagma biblică din Cartea Facerii „pământ ești și în pământ te vei întoarce” (3,19), concepție în care, după moarte, corpul care este alcătuit din toate elementele chimice ale naturii, se descompune și se asimilează pământului și naturii înconjurătoare.

Simbolul creștin al eternității care străjuiește la căpătâiul morților în cimitire este crucea pe care Iisus Hristos deși a murit,

moartea nu l-a putut învinge definitiv, ci prin propria putere Dumnezeiască a înviat. Crucea este garanția învierii noastre și a pomenirii noastre veșnice după moarte. Chiar dacă răstignirea în antichitate era o pedeapsă aplicată sclavilor și tâlharilor, Iisus Hristos care suferea în locul nostru ne îndeamnă să ne aducem aminte că am fost sclavi ai păcatului și că El ne-a eliberat din această robie ca și din ghiarele diavolului și ale morții și implicit din iad. El s-a lăsat răstignit de bunăvoie și nu a fugit de cruce, ci dimpotrivă, a pus pe fugă pe Diavol prin folosirea acestei arme de luptă prin care l-a biruit, și toți care disprețuiesc Crucea se aseamănă cu diavolul care-i capacitează să renunțe la cruce pentru a nu deține această armă dumnezeiască cu mare putere, pe care o au cei ce merg pe calea mântuirii, ei fiind pe căile rătăcite care-i duc la pierzanie. (1 cor. 1,18,19).

Verticala crucii este coloana infinitului, pe care urcă sufletele celor ce și-au încheiat viața până la ceruri, iar brațele transversale arată întreruperea ascensiunii în clipa morții pentru a continua din nou după înviere, ca și trupurile care au fost părtașe cu sufletul la viața trecătoare să se împărtășească de viața veșnică.

Brațele orizontale îi cuprind pe creștinii de pretutindeni și îi strâng la sânul aceluiși părinte care ne-a lăsat acest simbol și pentru vii și pentru morți ce ne vorbește permanent de imensa iubire a lui Dumnezeu. (Ioan 3,16).

FECIOARA MARIA A FOST O FEMEIE CA TOATE FEMEILE?

Ce ne puteți vorbi despre Fecioara Maria? De ce i s-a spus și Mijlocitoarea? Cât de des se prezintă numele fecioarei Maria în cadrul slujbelor religioase? Cultul Fecioarei Maria înclină către blândețe, armonie, în același timp și către o bunăvoință divină care se revarsă peste noi toți? De ce se spune că Maria este „mai înainte de toate, o femeie ca toate femeile, ca toate celelalte”?

Fecioara Maria este mana Fiului lui Dumnezeu întrupat, este Născătoare de Dumnezeu (nu de om) este aleasă unică dintre toate femeile pământului în decursul istoriei omenirii să poarte această demnitate divină. Așadar, Dumnezeu a cinstit-o, îngerul Gavriil a salutat-o când i-a adus mesajul din cer, ridicând-o astfel deasupra oamenilor și deasupra îngerilor (heruvinilor și serafimilor). Ea este cea mai recentă minune după cele șapte minuni antice ale omenirii, ea fiind dumnezeiască, preînchipuită în Vechiul Testament de profetul Isaia (cca. 500 î.H.) prin cuvintele: „Văd o fecioară care va lua în pânțece și va naște un fiu și-l vor numi Emanuel” precum și de evenimentele ca trecerea miraculoasă a Mării Roșii, a poporului ales pe culoarul deschis pe fundul ei fără să se ude (Cartea Exod 14), ca și de rugul

aprints care ardea fără să se mistuie. (Exod 3,2).

Ea reprezintă partea omenească pe care a luat-o Iisus Hristos din ea și a îndumnezeit-o, făcând legătura între om și Dumnezeu. De aceea ea este mijlocitoarea în rugăciunile noastre, pentru iertarea păcatelor și pentru mântuire. Ea este mama noastră a tuturor, este Eva cea nouă, este cea mai adevărată Femeie, niciodată nu se va ridica cineva la înălțimea ei. Să ne gândim la concursurile de Miss World organizate de toate țările pentru a desemna cea mai frumoasă femeie a lumii.

Acest concurs l-a câștigat la împlinirea vremii „Maria, fecioara din Nazaret, fiica lui Ioachim și a Anei, cununa desemnării ei fiindu-i așezată pe cap de Însuși Dumnezeu. Fiul lui Dumnezeu nu se putea naște dintr-o femeie comună deși orice femeie evreică spera să dobândească această vrednicie.

Este mijlocitoare sau intermediară a mântuirii noastre pentru că fiul său o ascultă când se roagă pentru pământenii. Când în familia tatăl vrea să pedepsească copiii vinovați iar mama îl roagă pe tată să-i ierte, acesta nu-i mai pedepsește. O analogie pentru a înțelege rolul de mijlocitoare.

De aceea în Biserica Creștină, Fecioara Maria se bucură de un cult special numit supravenerare (iperdulie) și este invocată după fiecare rugăciune sau cântare în ritualul slujbelor divine.

Ea este modelul de desăvârșire pentru fetele și femeile creștine, dar mai ales pentru cele dedicate monahismului și este atotmilostivă pentru toți care îi înalță rugăciuni și laude, pentru mame și copii, și pentru toți credincioșii. Multe dintre icoanele ce o reprezintă pe Ea, sunt făcătoare de minuni.

Ea revarsă bunăvoința lui Dumnezeu peste noi și ne îndeamnă la blândețe și smerenie.

Cultul Maicii Domnului este respectat cu sfințenie la cele două mari confesiuni și biserici surori – ortodoxă și romano-catolică (greco-catolică) – însă a fost contestat de Confesiunile protestante și neoprotestante (sec. XVI - XX) care au suprimat acest cult odată cu al sfinților, al Sfintei Cruci, al moaștelor, al icoanelor etc.

De fapt, aceste renunțări dovedesc o atitudine de necredință, de dispreț, izvorâte din imposibilitatea de a accepta miracolul pururea fecioriei sau din înțelegerea greșită a textelor evanghelice referitoare la Ea.

Raționamentul lor este simplu și fără bătaie de cap: nu poate o femeie să nască și să rămână fecioară, uitând că la Dumnezeu este posibil conform profeției: „Iată poarta aceasta va rămâne închisă și nimeni nu va trece prin ea decât Mesia”. Mai departe au interpretat greșit cuvântul „frați” care definește în text (Matei 12,14) pe verișorii primari. Iosif nu a avut relație intimă cu Ea, logodindu-se cu Ea pentru a-i fi protector.

Iisus o numește femeie în două rânduri: la nunta din Cana Galileii când îi spune că nu-i privește pe ei terminarea vinului și cu atât mai puțin pe ea ca femeie, vinul este în grija bărbaților; apoi de pe cruce când era în chinuri îi zice: „Femeie, iată Fiul tău” ceea ce poate însemna Femeia femeilor – fiica omenirii comparativ cu Fiul Omului cum se numea Iisus. Fiind în pragul morții Iisus își încredințează mama în grija ucenicului iubit, Ioan, care nu-i era rudă. Blasfemiei comise de cei care o socotesc o femeie ca toate femeile îi argumentăm întrebarea logică: Ce-a născut mama sau sora blasfemiatorului? Și ce a născut fecioara Maria? Se poate face vreo analogie?

TRECEREA MĂRII ROȘII

În Vechiul testament întâlnim acel episod de trecere a Mării Roșii de către evrei. Atunci când au fugit de egipteni, în acel moment, au văzut marea despărțindu-se în fața lor pentru a-i lăsa să treacă, închizându-se în fața dușmanilor pentru a-i îneca și închizând armata urmăritorilor lor. Putem pune, părinte, asemenea lucruri pe seama minunilor?

Poporul evreu cu vocație de popor ales de Dumnezeu și condus de Dumnezeu având ca formă de organizare teocrația, are ca strămoș pe Avraam, originar din cetatea Ur din Chaldeea (Mesopotamia) (sec. XIX î.Hr. de unde emigrează la porunca lui Dumnezeu spre Canaan – Palestina, mai târziu) unde se stabilește definitiv și unde i se nasc doi feciori: Ismail și Isac, primul fiind părintele arabilor asiatici care sunt frați de sânge (de tată) cu evreii descendenți din Avraam prin Isac, al doilea născut de soția legitimă, Sara. A treia generație, copiii lui Isac, Esau și Iacob sunt gemeni, al doilea venit pe lume în ordine îi fură primului dreptul întâiului născut în schimbul unui blid cu linte și continuă ramura descendentă purtătoare de binecuvântare divină și părintească, având doisprezece urmași cu două neveste (surori) și verișoare cu el, ce fac tema episodului biblic: Iosif și frații săi. Iosif, penultimul născut, cel mai isteț este vândut de

frații săi, care erau păstori, unor negustori care îl duc în Egipt și îl vând comandantului gărzii lui Faraon (Putifar) și datorită înzeestrării sale de la Dumnezeu cu darul profeției și al tâlcuirii viselor, considerate în Egipt pe vremea aceea, revelatorii, ajunge în fața lui Faraon care îl investește cu funcția de prim-ministru și administrator al întregii averi imperiale unde se descurcă foarte bine. Datorită foametei din Canaan, frații săi vin în Egipt (grânarul lumii) să cumpere cereale chiar de la Iosif, pe care ei îl credeau mort. El îi recunoaște, îi iartă și îi cheamă să locuiască în Egipt, într-un ținut mănos, numit Gosen unde urmașii lor vor rămâne aproximativ șase sute de ani și se vor înmulți de la șaptezeci și cinci de persoane, câte s-au mutat în frunte cu Iacob și care primise numele de Israel, la șase sute de mii în vremea lui Moise (sec. XIII î.Hr) cel „scos din apă” de fiica faraonului care îl crește la palat pe vremea în care împăratul Egiptului dăduse poruncă să fie înrobiți la muncile cele mai grele pentru a le stăvili înmulțirea și să le fie omorâți copiii de parte bărbătească pentru a nu deveni un pericol pentru siguranța statului egiptean. Astfel că, Moise salvat miraculos și crescut pe ascuns de fata faraonului și având doică pe mama sa, odată cu laptele matern supt, a crescut cu ură față de egiptenii care îi exploatau crunt pe evrei (israeliți). Moise chiar omoară un egiptean care îl stâlcea în bătaie pe un israelit, după care fuge în ținutul Madian, la preotul Ietro, cu fiica căruia se căsătorește și unde primește de la Dumnezeu chemarea de a deveni conducător și eliberator al poporului său din robie.

De subliniat faptul că Dumnezeu vorbește direct cu oamenii săi desemnați și consacrați pentru o misiune sfântă: cu Avraam, Isac, Iacov, Iosif, iar cu Moise din rugul aprins care nu se mistuia, în muntele Horeb.

În a doua carte a Vechiului Testament, Ieșirea (Exod) Dumnezeu îi vorbește lui Moise, care este și autorul acestei cărți: „am văzut necazul poporului Meu în Egipt și strigătul lui de sub apăsători, l-am auzit și durerea lui o știu... strigarea fiilor lui Israel a ajuns acum până la Mine și am văzut chinurile cu care îi pedepsesc egiptenii. Vino, așadar, să te trimit la Faraon, regele Egiptului ca să scoți pe fiii lui Israel, poporul Meu din țara Egipt” (Ieșire-Exod 7,10).

După moartea faraonului, de care fugise, Moise s-a întors în Egipt ca să organizeze plecarea poporului spre țara strămoșilor, Canaan (Palestina), egiptenii și noul faraon nu erau de acord să piardă mâna de lucru a sclavilor imperiului și se opuneau eliberării.

Moise vorbește cu Dumnezeu, care pentru s-l îndupleca pe Faraon să le dea voie să plece, trimite zece pedepse asupra Egiptului, numite plăgi: 1. Prefacerea apelor curgătoare și stătătoare în sânge; 2. Broaște peste tot; 3. Țânțari; 4. Tăuni; 5. Moartea vitelor egiptenilor; 6. Bube, răni, bășici pe oameni și animale; 7. Grindină distrugătoare de culturi, iarbă, pomi și copaci; 8. Lăcuste uriașe aduse de vântul de răsărit care au mâncat tot ce a scăpat de grindină și au acoperit pământul țării; 9. Întuneric în toată țara; 10. Ultima plagă pentru înduplecarea inimii lui Faraon, care nu s-a lăsat impresionat de miracolele făcute de Moise cu ajutorul toiagului fratelui său Aaron, care se prefăcea în șarpe sau dădea lăstari, sau a brațelor sale, deoarece și vrăjitorii egiptenilor puteau face unele din aceste minuni, a fost moartea întâilor născuți ai egiptenilor și a fiului lui Faraon, care fusese prevestită și necrezută, în timp ce israeliții sărbătoreau pentru prima dată paștile în 14 aprilie (Nissan) prin sacrificarea

mielului pascal și consumarea lui cu ierburi mare, stropirea cu sânge de miel a pragurilor ușilor, îmbrăcați de călătorie și cu toiag în mână, când îngerul Domnului a venit să omoare întâi născuții egipteni, fapt ce a umplut țara de jale și bocete, timp în care, israeliții au găsit răgazul să plece și să iasă din Egipt ajungând la Marea Roșie pe care trebuiau să o traverseze.

Până acum Dumnezeu face minuni prin Moise, care se dovedește a fi mai puternic decât vrăjitorii (preoții lui faraon), care se considera zeitate pământescă și fiu al soarelui, concepție care a avut de suferit la venirea întunericului (pedeapsa a noua).

Minunea care copleșește și fascinează până la noi este despărțirea Mării Roșii de către Dumnezeu folosind ca intermediu – mâna lui Moise (cu toiagul). După ce egiptenii își deplâng și își îngroapă morții, observă lipsa robilor israeliți și la comanda lui Faraon organizează urmărirea lor cu șase sute de care de război pentru a-i aduce înapoi. Evreii jubilau mirajul libertății pe malul mării, când observă că se apropie oastea egipteană și intră în panică. Însă Moise și Aaron liniștesc poporul, stăpâni pe situație. Moise întinde mâna dreaptă deasupra mării, iar Dumnezeu trimite un vânt care separă valurile mării și o desparte în două, descoperindu-i fundul. Între cele două tabere Dumnezeu interpune un nor întunecos care îi face pe egipteni să păstreze distanța. Poporul evreu pătrunde pe culoarul creat prin apă care se înălța ca două ziduri de ambele părți și reușesc să ajungă pe țărmul celălalt, urmați de egipteni la distanța reglată de norul negru. Moise întinde din nou mâna deasupra mării pentru a face ca zidurile de apă să se unească, înecând în valuri toată armata lui Faraon trimisă cu cai și călăreți, împlinindu-se cuvântul de îmbărbătare adresat de Moise poporului ales: „Pe

cei care îi vedeți azi venind, nu-i veți mai vedea niciodată” (Ieșirea 14,13). Dumnezeu este autorul acestei minuni ca și a celorlalte menționate în Biblie pentru că Dumnezeu este minunat, Moise și alți oameni sfinți sunt deservenții minunilor divine. Moise este cea mai puternică personalitate a vechiului testament, este autorul Pentateuhului (primele cinci cărți ale Bibliei), prin el Dumnezeu comunică Legea (Decalogul), conduce poporul spre Canaan și construiește primul lăcaș de cult (Cortul sfânt) locul de coborâre din slavă a lui Dumnezeu în mijlocul poporului ales.

Sfântul Apostol Pavel vorbește cu admirație despre Moise, despre credința și ascultarea lui de Dumnezeu, despre renunțarea sa la desfătările pe care i le oferea palatul faraonului în Egipt și înfruntarea greutăților de traversare a pustiului Arabiei ca să ajungă în Țara Făgăduinței, patria strămoșului lor Avraam.

În această călătorie, Dumnezeu continuă șirul minunilor, oferind poporului său apă fără amărăciune din oaza Mara, care a fost îndulcită, apă din stâncă, mană din cer, prepelițe pentru carne, nor umbros ziua împotriva arșiței, stâlp de foc pentru lumină și căldură noaptea, leac tămăduitor pentru mușcături de șarpe, (șarpele de aramă), dărâmarea miraculoasă a zidurilor Ierihonului, primul oraș cucerit și ocupat în Canaan, victorii neîndoielnice asupra popoarelor barbare, contopirea a două zile fără noapte între ele pentru a învinge, trecerea Iordanului etc. Cărțile Levitic, Numerii, Deuteronom, Iosua.

Toate aceste minuni divine pun în umbră minunile omenești ale lumii antice și ale altor popoare. Piramida lui Keops din Giseh (Egipt), a sculptorului Fidias, colosul lui Rodes, grădinile suspendate din Babilon, ale reginei Senuramis, statuia lui Zeus din Olimp, mausoleul din Halicarnas, Templul zeiței Isis din

Efes, Farul din Alexandria. Ele nu prefigurează nimic, pe când minunile dumnezeiești prefigurează alte minuni mai mari, profețite prin cele care au avut loc. Ele fac legătura indestructibilă dintre Vechiul Testament și Noul Testament, primul fiind o umbră al celui de-al doilea, pregătind minunile mântuitoare ale întregului neam omenesc. Astfel, rugul aprins ce nu se mistuia, ca și trecerea mării ca pe uscat, lămuresc taina pururea fecioriei Maicii Domnului, ieșirea din Egipt, preînchipuie fuga lui Iosif și a Mariei cu pruncul Iisus din fața mâniei lui Irod și revenirea în Nazaret împlinind cuvintele: „Din Egipt am chemat pe Fiul Meu”. Moise și Stâlpul de foc și de nor sunt mântuitorii poporului preînchipuind pe Iisus Hristos, șarpele de aramă prefigurează răstignirea pe cruce de mai târziu a lui Iisus. Moise poate fi considerat și ca precursor al Arhanghelului Gavril care este tot un deservent al minunilor în Noul Testament (Dogmatica gl. 2,5).

Minunile ne întăresc credința în Dumnezeu, singurul care face minuni (ps. 135,4). Dacă oamenii ar putea face minuni nu ar mai fi necesară credința. Minunile sunt în fața noastră zi de zi dar ne-am prea obișnuit cu ele pentru a asculta mărturia lor despre Dumnezeu: iarba, florile, animalele, soarele, apa, cerul, norii, ploaia, zăpada, fulgerele, viața, mirabila sămânță (Blaga). Știința care nu va putea da o soluție la tot ce este supranatural și divin, va nega și va respinge adevărul relatărilor istoriei biblice, aruncând lumea într-o orbire nepăsătoare față de tot ce ne înconjoară.

Minunile sunt minuni pentru că sunt mai presus de înțelegerea noastră dar le acceptăm fără îndoială prin credință, înțelegând că noi înșine suntem o minune grăitoare a lui Dumnezeu.

FACEȚI-VĂ PRIETENI CU AJUTORUL BOGĂȚIILOR NEDREPTE

Ispravnicul necredincios din Evanghelia după Luca, în capitolul XVI, spune: „Faceți-vă prieteni cu ajutorul bogățiilor nedrepte”. Ce vrea să spună și ce îndemn este acesta ca bogățiile câștigate pe nedrept, să le folosim pentru binele altora?

Este îndeobște cunoscut faptul că Mântuitorul are o atitudine ostilă față de bogați, pe care îi osândește de nenumărate ori, pentru lăcomia lor și pentru lipsa de milă și dragoste față de semenii sau cei săraci pe care ei i-au adus în această stare din care, nu mai pot ieși niciodată.

Astfel, Sfinții Evangheliști ne pun în față episoade în care Iisus Hristos se confruntă cu bogații care doresc să se mântuiască dar nu-și pot dezlipi inima de averile lor, la care n-ar putea renunța pentru a intra în împărăția cerească (tânărul bogat – Mt. Luca 18,18-25, 19,16-26). Mântuitorul spune că „mai ușor va intra o cămilă prin urechile acului decât bogatul în împărăția lui Dumnezeu”. Tot în acest sens, Iisus Hristos a rostit câteva parabole adresate celor bogați: Pilda bogatului căruia i-a rodit îmbelșugat țarina etc... Strângerea averilor pentru viața materială de huzur înseamnă lipsa preocupării pentru viața spirituală trăită după voia lui Dumnezeu. Mântuitorul pune întrebarea „Ce-i folosește

omului să câștige lumea întreagă dacă își pierde sufletul și ce poate să dea omul în schimbul sufletului său” (Marcu 8,36-37). Așadar bogăția poate fi și este o piedică mare în calea mântuirii.

Bogații îi înrobeau pe săraci, făcându-i să persiste veșnic într-o datorie pentru care munceau neconținut fără a o putea acoperi vreodată. Împrumuturile și dobânzile sau camăta îi aduceau în starea de a fi vânduți pe viață, ei și urmașii lor. Istoria universală consemnează inegalitatea dintre bogați și săraci și nenumăratele lor răzvrățiri pentru a ieși din această stare nedreaptă. Iisus Hristos este de partea celor oprimați pe care îi privește cu milă, iar mila este o virtute cultivată de creștinism și prin care după milenii de suferință săracii reușesc să iasă din situația lor grea, creștinismul propovăduind egalitatea dintre oamenii în fața lui Dumnezeu și dreptul la proprietatea egală pe Pământ. Creștinismul condamnă lenea dar condamnă cum am spus lăcomia, ca un păcat de căpetenie. Personificarea lăcomiei ar fi Mamona care îi sfătuiește pe oameni să își adune averi și bani pe căi necinstite în detrimentul altora de care nu le pasă. Banul este ochiul Mamonei care este și tatăl minciunii. Prin minciună, înșelăciune și fără muncă cinstită mulți au ajuns bogați atât în vremurile de odinioară cât și astăzi.

În unele orânduirii sociale pe parcursul istoriei s-a căutat să se elimine aceste tendințe prin răscoale, revoluții, asprimea legilor etc. Se cunosc procedeele haiducești prin care cei bogați erau prădați pentru ca bunurile lor să fie împărțite săracilor.

În textul de căpătâi ce face obiectul acestei explicații se vorbește despre un economist fidel al unui stăpân foarte bogat care îi îndatora tot mai mult pe supușii săi, în timp ce economistul său îi ierta pe datornici scriindu-le o datorie tot mai mică, fapt

pentru care a fost reclamat stăpânului care decide să îl demită din funcție după ce îi va da socoteală.

Bogățiile stăpânului erau acumulate pe nedrept, ceea ce economistul știe și începe să restituie datornicilor o și mai mare parte din datorii, atrăgându-i de partea sa și de care, dacă el își va pierde slujba, va fi remunerat până la moarte. Aceștia îi vor deveni prieteni datorită iertării datoriilor nedrepte. Deci cu ajutorul bogățiilor acumulate pe nedrept repartizate celor săraci, poți să îți faci prieteni, iar această faptă bună a unui angajat într-o rețea frauduloasă este pomenită și laudată în viața veșnică. Bogățiile câștigate pe nedrept trebuie să revină la cei de la care au fost luate în mod necinstit. Este pilduitor exemplul vameșului Zaheu, „Iată, Doamne, jumătate din averea mea o dau săracilor și celor pe care i-am nedreptățit le dau înapoi de patru ori mai mult” (Luca 19,8).

FACEREA LUMII DIN BIBLIE

Facerea lumii din Biblie este „o poveste frumoasă” sau o poveste naivă, fără altă pretenție în afară de aceea de a da, în imagini concrete, un răspuns întrebărilor fundamentale? Cum putem citi Biblia? Numai după o pregătire prealabilă? Este Biblia o carte de învățătură spirituală și de morală foarte prețioasă?

Când vorbim despre Biblie și adevărul revelat l-am putea parafraza pe Marin Preda: „Dacă credință nu e, nimic nu e” înlocuind dragostea în dictonul său. Dacă referatul despre Geneza sau facerea lumii este o poveste naivă pentru necredincioși și sceptici, toată Scriptura este naivă în conceptul lor și o privesc ca pe un mit sau legendă, ignorând chiar și datele istorice care sunt confirmate științific.

Chiar de la primele cuvinte, Biblia, care este o carte inspirată de Duhul Sfânt, se spune despre Creatorul lumii și despre creația cerului și a Pământului. Așadar se pomenește și de două lumi, una spirituală (cerul) și alta materială (Pământul) sau o lume văzută și alta nevăzută, create în ordine aceasta fiind prima și care este o lume a spiritelor sau duhurilor formată în special din îngeri. Totodată Dumnezeu crează spațiul, timpul, mișcarea (dinamica) și începe cronologia. Spațiul este necuprins, timpul este inefabil, puterea este atotputernică. Istoria începe de la

Dumnezeu încoace. Dumnezeu este veșnic și necreat, este immanent, adică de la Sine și prin Sine.

În atotputernicia Sa, Dumnezeu crează lumea din nimic, deci, fără a avea la îndemână ceva, preexistent, ceea ce pare pentru știință o utopie, ca și pentru matematicieni, chimiști sau fizicieni. Naivitatea caracteristică copiilor preșcolari, poate naște întrebări despre creație, existență, creator, natură etc. Cine? Cum? adresate părinților.

Copilul întreabă cine a făcut soarele, apa, fluturii, turmele de miei, copacii, iarba etc. Sau cine l-a făcut pe el însuși. Răspunsul părintelui credincios este simplu. Al celui necredincios este mai complicat, neînțeles.

Același copil întreabă cine a făcut mașina, blocul turn, fabrica, uzina și va primi un răspuns simplu – oamenii! Este mult până el își delimitează lucrurile create de oameni, de cele create de Dumnezeu și să înțeleagă că ceea ce face Dumnezeu nu pot face oamenii, că ceea ce face Dumnezeu este însuflit și plin de viață, pe când ceea ce fac oamenii este inert, mort. Naivitatea copilului este lămurită imediat pentru tot restul vieții, mai greu este de lămurit naivitatea omului matur care nu poate accepta prin credință lucruri atât de simple și va trăi mereu în neastâmpărul de a descoperi prin mijloace științifice ceea ce nu se poate descoperi niciodată. Credem că este naiv ca după șapte mii cinci sute cincisprezece ani de la facerea lumii să mai întrebi cine, când și cum a creat lumea sau universul (cosmosul). Nicio altă carte de studiu în afară de Biblie nu oferă un răspuns lămuritor asupra acestor probleme. Charles Darwin a buimăcit lumea secole la rând cu teoria evoluționistă extinsă pe parcursul a miliarde de ani, fiind până la urmă contrazis științific că nici o

specie nu evoluează, nici nu se transformă în altă specie potrivit codului genetic, între specii nefiind inele intermediare de trecere de la unicelulare la pluricelulare, de la pești la păsări și la mamifere și apoi la om. Descoperirile arheologice care vorbesc despre vietăți preistorice conduc spre ipoteza unor lumi paralele sau lumi succesive. Biblia însă se limitează la lumea noastră, la civilizația de șapte mii cinci sute cincisprezece ani. Pentru a înțelege Biblia trebuie să se cunoască toate datele științifice din toate domeniile care converg în elucidarea adevărului biblic și care să fie călăuzite de credință. Omul „tabula-rasa” în domeniul religios nu va înțelege și nu va accepta relatarea din Cartea Facerii (Geneza). Biblia este documentul cel mai prețios prin care toate își au explicația. Nu degeaba i se spune în grecește Biblion – colecție de cărți sau Bibliotecă sau cu supranumele de Cartea Cărților. În ea se găsesc atât date de istoria lumii cât și învățături spirituale și morale elaborate de Dumnezeu. Relatările sfinte sunt mai veridice decât cele profane. Înțelepciunea lumii este nebunie în fața lui Dumnezeu iar dreptatea și adevărul oamenilor în fața Lui sunt ca o zdreamță aruncată (Sfântul Apostol Pavel).

CUVÂNTUL „ÎNDUMNEZEIRE”

Ce însemnătate are și ce se înțelege prin cuvântul „îndumnezeire”? Omul, creștinul, poate prelua vreo putere, taină Dumnezeiască de unul singur sau doar cu sprijinul duhovnicilor?

Îndumnezeirea omului se realizează, prin ascensiunea creștinului pe scara desăvârșirii. Omul a fost creat după chipul lui Dumnezeu și s-a asemănat cu Creatorul său o vreme. Starea de creație este perfectibilă, astfel că omul a trebuit din toate timpurile să aspire la asemănarea cu Dumnezeu.

Dumnezeu este veșnic, este creator, este atotputernic, este atotștiitor, atotbun, atotștiitor, atotmilostiv, iubire perfectă, lumină veșnică, atribute care îl îndeamnă pe credincios ca într-o măsură relativă să le aibă în vedere în țelul spre desăvârșire la care ne și îndeamnă Mântuitorul Iisus Hristos: „Fiți desăvârșiți precum Tatăl vostru ceresc este desăvârșit”. Acestea însă sunt aspirații imposibil de atins, dar, iarăși se spune că „cele ce sunt imposibile omului sunt cu puțință la Dumnezeu” (Luca 18,27). Așadar creștinul care urmărește aceste deziderate ajunge la starea de îndumnezeire în sensul că Dumnezeu este cu el și îl ajută să urce treptele scării spre desăvârșire.

În acest sens se ajunge pe tărâmul sfințeniei: faptele, devenind miracole (minuni). Însă de unul singur omul nu poate

Credință și Biserică

prograsa fără harul divin (har peste har Ioan 1,16) și toate acestea nu pot avea loc în afara bisericii și fără îndrumarea ierarhiei bisericești. În piscul acesteia poate să ajungă și să se situeze deasupra tuturor credincioșilor prin aura sfințeniei, prin îndumnezeire.

CE ESTE TRIODUL?

Ce este triodul și ce înțelepciuni găsim în paginile sale? Poate fi considerată o carte prin care ne curățim sufletul, simțurile, ca să-l vedem pe Hristos înviat? Să-l iubim cu-adevărat?

Triodul este cartea întrebuințată la strană, pe o perioadă de zece săptămâni care premerg celei mai mari sărbători a creștinătății – Învierea Domnului, Sfintelor Paști. Triod se traduce – trei ode sau trei imnuri închinare sau înălțate lui Dumnezeu. Oda este specie lirică solemnă originară din antichitate, adoptată de cultul creștin. Scrise în strofe cu rimă în limba greacă, prin traducere în românește și-au pierdut lirismul, în bună parte autorii traducerilor potrivit unele cuvinte din text, într-o rimă. Odele sunt caracteristice ritului vecerniilor și utreniilor. Ele pot fi mai multe, chiar de trei ori trei, adică nouă, atunci ele alcătuiesc un canon sau catavasiu sau irmoase după numărul silabelor și locul accentelor în vers și strofă, după original. Mai este un termen de origine slavă (pesnia) – cântec – care exprimă același lucru. În limba română se folosește termenul imn, care este cântec religios de preamărire a lui Dumnezeu.

Conținutul triodului ne dezvăluie trei modalități, căi sau mijloace, prin care putem să ne apropiem cât mai mult de Dumnezeu. Acestea ar fi umilința (pocăința), înfrânarea (postul),

împăcarea (iertarea, iubirea).

Deoarece Învierea Domnului este o sărbătoare cu dată variabilă și începutul Triodului diferă în fiecare an, el debutează cu duminica vameșului și fariseului, numită așa după pericopa evanghelică ce se citește și care esre o parabolă spusă de Mântuitorul Iisus Hristos în care se condamnă păcatul mândriei sau aroganței față de Dumnezeu și de semenii, mai ales în Biserică, la slujbă și se evidențiază umilința, adică, recunoașterea stării de păcătoșenie a fiecărui credincios.

Duminica Fiului Risipitor, rătăcitor, desfrânat, este a doua din Triod, în care se ilustrează după parabola din Evanghelia zilei, felul în care are loc pocăința adevărată, care este un proces continuu de întoarcere la Tatăl Ceresc, după faptele rele comise într-o lume destrăbălată prin irosirea bogăției darurilor primite de la Dumnezeu, care ne reprimște și ne iartă în taina Spovedaniei, pocăinței și mărturisirii sincere. Întoarcerea de pe căile păcatului, se face la Casa „Tatălui Meu”, adică la Biserică.

A treia duminică a Triodului numită a lăsatului sec de carne, ne oferă spre reflectare, parabola judecății din urmă, făcându-ne să ne imaginăm în fața lui Dumnezeu, Dreptul Judecător, și să ne întrebăm în care ceată ne situăm: de-a dreapta (oile) sau de-a stânga (caprele), după cum procedează păstorul. Judecata lui Dumnezeu, pune seamă pe faptele cele bune: a sătura pe flămând, a da apă de băut celui însetat, a îmbrăca pe cel gol, a găzdui pe străin, a cerceta pe bolnav, a vizita pe cel din temniță și condamnă pe cei ce nu au săvârșit astfel de fapte de milă creștinească (caritate, filantropie). În săptămâna lăsatului de carne, până în duminica următoare, credincioșii se debarasează de carne și de produse din carne, consumând ouă și lactate ca o

prefigurare a postului ce urmează curând.

Duminica lăsatului sec de brânză presupune renunțarea la aceste mâncăruri, precum și la toate alimentele ce provin de la animale, cu excepția mierii de albine. Ultima carne se consumă în gelatină, aspic (cătărigi) la moșii de iarnă (sâmbăta morților) și se dezleagă unele zile la carne de pește. În Evanghelia din această duminică se cuprinde predica de pe munte, a lui Iisus, în care suntem îndemnați să iertăm greșelile semenilor, dacă vrem să fim iertați de Dumnezeu, să ținem postul ca pe un act intim, să nu ne arătăm oamenilor că postim, să nu ne strângem averea în comori și să nu ne alipim inima de ea, să avem conștiința curată și să trăim în lumina adevărului, să nu slujim la doi stăpâni (Dumnezeu și diavolul) să nu ne preocupăm în exclusivitate pentru trup (mâncare, băutură, îmbrăcăminte și stocuri de alimente) să observăm păsările care trăiesc din grija lui Dumnezeu și podoaba crinilor, să știm că suntem vietăți ale Pământului, de care Tatăl nostru are mai multă grijă decât de iarba de pe câmp. Intrăm în Postul Mare sau al Păresimilor.

Prima duminică din post este denumită „a ortodoxiei” care ne reamintește că trebuie să urmăm o credință dreaptă (gr. ortos) care este de la Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, pe care Îl descoperă cei doi apostoli despre a căror chemare ne vorbește pericopa evanghelică, Filip și Natanael (Bartolomeu) care îl numește Rabi (Învățător) Fiul lui Dumnezeu și regele lui Israel.

În duminica a doua a Postului este sărbătorit Sfântul Grigorie Palama (1296-1359) arhiepiscop de Tesalonic mare predicator și scriitor, călugăr la Athos, apărător al ortodoxiei în fața catolicismului, canonizat la Constantinopol (1368) care ne îndeamnă la trăirea în învățătura ortodoxă care este apostolică.

În bisericile ortodoxe se citește din Evanghelie textul în care se vorbește despre vindecarea slăbănogului din Capernaum, despre prietenie, rugăciunile pentru cei bolnavi, ferirea de păcat și întreținerea vigoriei sufletești. Se incriminează slăbiciunile celor care ușor trec de la o confesiune la alta, trădându-și credința strămoșească. În a doua Evanghelie (a sfântului) se vorbește despre falșii propovăduitori care nu sunt păstori ai turmei adevărate „oile” nu-i cunosc, dar nici ei nu-și apără turma, ci fug când vine „lupul”. Ei sunt năimiți (Pilda păstorului bun și al oilor sale - Ioan 10). Credincioșii creștini trebuie să asculte de păstorii lor (preoții) care le asigură hrana duhovnicească (cuvântul adevărului) și nu de eretici.

A treia săptămână, a Sfintei Cruci, ne pune în față jertfa Mântuitorului care ne îndeamnă și pe noi să ne purtăm crucea suferințelor cu demnitate, să ne eliberăm de vanitate și egoism și să-L urmăm pe Hristos care ni se oferă ca pildă, crucea fiind și o armă puternică împotriva diavolului cu care ne însemnăm pentru a birui. Ni se amintește că, cine vrea să-și salveze viața fugind de crucea sacrificiilor, o va pierde iar cine își va pierde viața sub povara crucii și-o va mântui (Mc. 8,35).

Săptămâna a patra a Postului Mare este numită a Sfântului Ioan Scărarul, cel care a creat și stabilit o scară a progresului duhovnicesc pe care poate urca etapizat orice creștin prin exerciții spirituale spre perfecțiune. Evangjelia relatează vindecarea unui copil demonizat pe care Iisus îl exorcizează în baza credinței tatălui său, învățându-ne că trebuie să avem grijă de sufletul copiilor noștri, să-i botezăm, să ne rugăm pentru ei să fie sănătoși sufletește și trupește, să-i educăm în spiritul creștin învățându-i să cunoască învățătura de credință (educație religioasă) să se

roage, să ia parte la viața bisericească etc.

Duminica Mariei Egipteanca, a cincea din Postul Paștilor, ne pune în față, prevestirea propriilor Pătimiri a lui Iisus Hristos de către El Însuși și Învierea Sa, în fața celor doisprezece ucenici ai lui, ei crezând că Iisus va pune bazele unui regat, va fi rege iar ei consilierii sau miniștrii Lui. Iisus descoperă în doi dintre discipoli: Ioan și Iacov, aspirația de a accede la funcții de înalți demnitari, în detrimentul celorlalți care devin invidioși.

Împărăția lui Iisus Hristos nu este pământească și locurile de demnitari nu există decât în cer pentru cei pentru care s-au pregătit după vrednicia duhovnicească a fiecăruia. Chiar dacă Împărăția Cerurilor începe de pe Pământ, prin Biserica întemeiată de Fiul Lui Dumnezeu pe cruce, ei ca apostoli nu vor fi ca regii sau împărații care stăpânesc domeniile terestre, ci vor conduce o împărăție spirituală, în care, între ei se cere egalitate și umilință. Iisus le spune: „cine vrea să fie mai mare să fie celorlalți servitor”, deoarece, Iisus nu a venit să I se slujească, ci ca El să slujească și să se jertfească pentru mulțime.

Demnitatea cea mai mare a apostolilor va fi la judecata finală, când ei vor sta pe douăsprezece scaune și vor judeca cele douăsprezece triburi ale lui Israel.

În această zi se oferă exemplul de pocăință al unei femei păcătoase care Îl caută pe Mântuitorul Iisus, îl parfumează cu Mir adus într-un vas de alabastru, îi spală picioarele cu lacrimile ei, le sărută, le șterge cu părul capului ei, ceea ce atrage oprobiul celor din casa lui Simon Leprosul, inclusiv a gazdei care o cunoștea ca având o viață ușoară și pe care Iisus o iartă pentru pocăința și lacrimile sale. În paralel cu textul Evangheliei se află Sinaxarul despre Maria Egipteanca care de asemeni a fost

o femeie păcătoasă în tinerețe și care s-a pocăit amarnic, impunându-și nenumărate suplicii și apoi devenind sfântă în fața lui Dumnezeu.

În săptămâna a V-a din post, încep privegherile, numite Denii, miercuri se oficiază Canonul Sfântului Andrei Cretanul (250 de strofe), iar vineri Acatistul Născătoarei de Dumnezeu.

Duminica a VI-a a postului se mai numește a Stâlpărilor sau a Floriilor și este un mare Praznic Împărătesc în care comemorăm și retrăim evenimentul intrării triumfale a lui Iisus în capitala Țării Sfinte – Ierusalim – smerit, călărind mânzul unei asine în osanalele mulțimii de oameni prezenți și lauda pruncilor și a sugarilor după cum relatează Sfânta Evanghelie. Este la o zi după învierea lui Lazăr, prietenul său din Betania, care fusese îngropat de patru zile.

Adversarii lui Iisus din vremea aceea, fariseii, arhireii și cărturarii, hotărâsc să găsească un prilej potrivit să-L prindă și să-L omoare, dar se temeau de o revoltă populară întrucât multă lume îl urma, îl aclama, purtând ramuri verzi de copaci, își așterneau hainele în calea Lui. Conducătorii poporului întrebau: „Cine este acesta?” Mulțimea cânta: „Bine este cuvântat cel ce vine întru numele Domnului, Osana întru cei de sus”.

În Duminica Floriilor se duc la biserică ramuri de salcie înmugurită care simbolizează ramurile de finic ținute în mâini de cei din Ierusalim odinioară, pe care preotul le binecuvântează împreună cu cei ce le țin la Slujba Utreniei, după rostirea psalmului cincizeci și pe care credincioșii le duc acasă și le păstrează. Duminică seara debutează Săptămâna Patimilor și se oficiază Slujba Deniei. Tot așa, luni, marți și miercuri seara.

Joi este ziua introducerii Pâinii și Vinului pentru Sfintele

Paști în biserici. Se oficiază Liturghia Sfântului Vasile cel Mare la timpul ei, se pregătește Sfânta Împărtășanie pentru bolnavi, iar la Patriarhie se oficiază slujba sfințirii Marelui Mir. Seara se face slujba Sfintelor Patimi (Deniei) la care se citesc douăsprezece pericope evanghelice. Se practică și spălarea picioarelor, mai ales în mănăstiri ca gest de umilință arătată de Iisus față de ucenici la Cina de Taină.

Vineri este zi aliturgică, deci nu se face Sfânta Liturghie, ci doar Slujba Ceasurilor, apoi Vecernia Punerii în mormânt a lui Iisus Hristos, urmată de Slujba Prohodului Domnului care rememorează plângerea Fecioarei Maria, a apostolilor, a femeilor mironosițe la coborârea de pe cruce a trupului mort al Mântuitorului, înmormântarea după obiceiul evreiesc și celelalte tânguirii intonate în trei stări, fiecare cu melodia proprie cu glas jeluitor. În biserică există Simbolic pregătit mormântul Domnului pe o masă pe care se așază epitaful, Sfânta Evanghelie, Sfânta Cruce, flori, lumânări.

Sâmbătă se oficiază Sfânta Liturghie a Sfântului Vasile cel Mare pentru a șaptea oară în Postul Mare cu cele cinci duminici: primele din Postul Mare. În zilele de peste săptămână se oficiază Liturghia Sfântului Grigorie Dialogul cu excepția zilelor aliturgice luni, marți din întâia săptămână albă (lăsatului de brânză) și Vinerea Mare (Patimilor).

Perioada Prohodului îi pregătește pe creștini pentru Pocăință, pentru Împărtășanie, pentru a fi curați sufletește, pentru unirea cu Hristos, Paștile cel veșnic.

CE ESTE PREDANIA?

Ce este predania? Vorbiți-ne părinte despre această tradiție religioasă fiindcă mulți creștini nu au suficiente cunoștințe despre ea.

Predania într-adevăr este tradiție însă în termeni teologici se numește Sfânta Tradiție. Pentru noi creștinii ortodocși ea reprezintă primul izvor al revelației divine, ceea ce dintotdeauna s-a vestit, s-a crezut și s-a transmis prin viu grai, din generație în generație. Înainte de apariția scrisului și a se cunoaște cititul, Sfânta Tradiție a descoperit credincioșilor adevărurile de credință păstrate cu sfințenie. Mai târziu, ceea ce s-a scris și a devenit scriptură sfântă a avut ca sursă de inspirație Sfânta Tradiție. Neajunsul este că nici nu s-a scris tot ceea ce se putea scrie.

Așadar alături de Sfânta Scriptură sau Biblia, Sfânta Tradiție este primul izvor al revelației prin care Dumnezeu se descoperă oamenilor pe cale orală. Sunt unii creștini care resping Sfânta Tradiție sau „Predania”, bazându-se numai pe Sfânta Scriptură, cum sunt protestanții și neoproteștanții care își au sintagma „Sola Scriptura” (numai scriptic) neputându-și da seama că într-o bună măsură a istoriei omenirii a circulat predica orală, apoi cea scrisă și că Sfânta Tradiție este mult mai veche decât Scriptura. Chiar în scrierile mai recente cum sunt Evangheliile apărute până în

100 d.Hr., se specifică faptul că despre Iisus Hristos, dacă s-ar fi scris cu deamănuntul, n-ar fi încăput în lume cărțile care s-ar fi scris.

De aceea suntem conștienți că multe au fost scăpate sau omise de sub pana de scris și ele s-au transmis până la noi pe cale orală. Scrisul este documentar și rămâne negru pe alb ca o dovadă pentru posteritate dar să nu uităm că Iisus Hristos n-a lăsat nimic scris pentru cei ce au venit după El.

Scrisul cărților sfinte consemnează ceea ce s-a păstrat și s-a predat dinainte. Primele cărți ale Vechiului Testament se scriu cu 1500 ani înainte de Hristos și relatează întâmplări petrecute cu 4000 de ani înainte.

Dacă nu erau păstrate în memoria omenirii prin Sfânta Tradiție nu ar fi fost consemnate niciodată în scris.

Noi suntem de părere că cele două izvoare ale Revelației Dumnezeiești se întrepătrund și se completează unul pe celălalt alcătuind o singură normă de credință.

De fapt orice credință care se naște este din auzire și nu din citire. Nimeni nu s-a convertit citind un document biblic.

Cea mai elocventă este Sfânta Tradiție a primelor veacuri creștine care este evocată de Sfinții Părinți și scriitorii creștini ce transmit spiritul vremurilor contemporane sau postcontemporane Mântuitorului Iisus Hristos și Sfinților Săi Apostoli. Este perioada patristică ce evidențiază o credință de aur, care răzbate până la noi prin ceea ce s-a transmis oral și în scris. Sunt demni de amintit Sfinții mari dascăli ai lumii, ierarhii Vasile cel Mare, Episcopul din Cezareea capadrehici, Grigorie de Naziamz, Ioan Gură de Aur, Grigorie de Nissa, Grigorie Taumaturgul ș.a. trăitori în secolul III-IV d.Hr. pentru care s-a și instituit,

Credință și Biserică

spre studiu al perioadei, Patrologia.

Din tradiție știm despre grădina raiului, despre Botez, Sfânta Cruce, Căsătorii etc. care apoi au fost consemnate în scris. Așadar iată de ce credem în Sfânta Tradiție sau Predania, pe care o duc mai departe copiii noștri.

BUCURAȚI-VĂ ȘI VĂ VESELIȚI, CĂCI PLATA VOASTRĂ ESTE ÎN CERURI

„Bucurați-vă și vă veseliți, căci plata voastră este în ceruri”. Acesta este unul dintre îndemnulile Mântuitorului Iisus Hristos, la care, vine și întrebarea noastră: De ce această plată este în ceruri și nu aici pe Pământ?

Înainte acestui îndemn, Mântuitorul Iisus Hristos enumeră o categorie de 9 posibilități pentru creștini de a fi fericiți în această viață sau în viața viitoare. Astfel sunt fericiți „cei săraci cu duhul, cei ce plâng, cei blânzi, cei flămânzi și însetați de dreptate, cei milostivi, cei cu inimă curată, făcătorii de pace, cei prizoniți pentru dreptate, cei batjocoriți pentru numele lui Hristos de către cei nedreți și mincinoși. Într-o gândire negativă a celor ce și-au pierdut speranța, toate acestea ar părea pe parcursul vieții o adevărată tragedie, întrucât în lume există prea multă răutate. Opuse răutății omenești sunt aceste calități ale creștinului care îl ridică deasupra celor răi. Gândirea pozitivă a creștinului face să se neutralizeze toate pornirile pătimase ale adversarilor sau vrășmașilor binelui. În timp ce la credincioși virtuțile întrunesc o sumă de calități, la cei necredincioși acestea se transformă în opusul lor, adică în defecte, patimi, păcate care le aduc nefericire. În lume este evidentă lupta dintre bine și rău, întuneric

și lumină, nedreptate și adevăr, îngeri și demoni, Dumnezeu și diavol. Tot așa este și lupta dintre credincioși și necredincioși.

Gândirea negativă care este caracteristică necredincioșilor și îndoielnicilor îi duce repede la pierderea echilibrului vieții, la deprimări, la nebunie, mai ales la cei lipsiți de nădejdea în Dumnezeu și punându-și speranțele în lucruri trecătoare, în averi și în bani, în oameni influenți, în vrăjitori, în funcții sau chiar în propria lor persoană, înșelându-se amarnic când acestea își schimbă poziția iar pe ei îi cutremură.

Credincioșii creștini sunt puternic ancorați în credință, dragostea și nădejdea în Dumnezeu și nefericirea nu-i poate ajunge decât în perioadele de încercare, și nici atunci. De cele mai multe ori, ei îi compătimesc pe cei care în viață se agață de ceea ce este efemer din care își procură o fericire iluzorie care nu rezistă.

Pentru credincioși și suferința este spre bine, ei nu clachează ci ies din ea mai fortificați știind că Dumnezeu nu-i va părăsi niciodată chiar în clipele cele mai dureroase.

Lor li se adresează Mântuitorul Iisus Hristos și tuturor cu aceste cuvinte: „Bucurați-vă și vă veseliți”. Această bucurie să fie permanentă și veselie să nu se șteargă de pe fața credincioșilor creștini.

Fericitul Augustin îi îndemna pe credincioși „Treci cu ochii visători, fiu al acestui pământ, că tatăl tău este creatorul întregii lumi”.

Există o bucurie a vieții înăscută în omul credincios, aceea de a trăi, de a fi sănătos la suflet și la trup, de a se bucura de tot ceea ce Dumnezeu a lăsat pe Pământ spre folosul lui ca în raiul de odinioară: de hrană, de apă, de mediu, de frumusețile naturii, de soare, de lună, stele, flori, pomi, copaci, verdeață, animale,

de dragoste, prețuirea și respectul aproapelui și de a aduce mulțumire, slavă și laudă lui Dumnezeu care îl ocrotește ca pe făptura ce poartă în el chipul Său. Aceasta este bucuria și veselia omului în viața cotidiană iar în cea veșnică cu atât mai mult!

ÎNAINTE DE IISUS HRISTOS

Înainte de Iisus Hristos, ce descoperiri avem de la Dumnezeu?

Sfântul apostol Pavel își începe scrisoarea către evrei cu aceste cuvinte: „După ce odinioară în multe rânduri și în multe chipuri, Dumnezeu a vorbit strămoșilor noștri prin prooroci, în zilele de la urmă a vorbit prin Fiul (Său)...

Așadar, proorocii sunt instrumentele sfinte prin care Dumnezeu ni se comunică, ni se decoperă (revelează).

Moise, autorul primelor cinci cărți scrise ale Sfintei Scripturi, ni-l arată pe Dumnezeu unic în trei ipostaze: Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt, chiar în prima carte în referatul Creației din Geneza unde la facerea lumii Tatăl elaborează proiectul Universului, tot El rostește Cuvântul (Logosul) Creator care lucrează și aduce la existență din nimic lumea concepută de Tatăl iar Duhul Sfânt animează, însufletește, dă viață și mișcare instantaneu „Să facem Om după chipul și asemănarea Noastră” este o exprimare la plural, care ne descoperă existența Sfintei Treimi atât la Crearea lumii, a universului, cât și a îngerilor și a oamenilor.

În timpul construirii turnului Babel de către omenirea de după Potopul din vremea lui Noe, Dumnezeu împiedică terminarea acestuia amestecându-le limbile zicând: „Haideti să

Ne coborâm și să le amestecăm limbile ca să nu se mai înțeleagă unul cu altul (Facere 11,7).

Avram, protopărintele tuturor credincioșilor prin a cărui chemare Dumnezeu își desemnează poporul ales începând cu acest strămoș numit primul patriarh, ascultător și drept față de Dumnezeu primește vizita lui Dumnezeu la stejarul din Mamvri sub chipul a Trei Oameni pe care îi ospătează, care îl binecuvântează, îi anunță nașterea peste un an a unui fiu și îi comunică hotărârea de a șterge de pe fața pământului cetățile Sodoma și Gomora ai căror locuitori săvârșeau păcate strigătoare la cer și care alterau ființa umană, coborând-o sub demnitatea animalică.

Dumnezeu cercetează lumea, oamenii, poporul ales din care se va naște Mesia (Mântuitorul) îi povățuiește, îi îndreaptă prin Lege (Decalog) îi pedepsește și se îndură spre ei, îi pregătește pentru primirea Fiului lui Dumnezeu. Întreaga istorie a Vechiului Testament este străbătută de firul roșu al venirii în lume a Mântuitorului așteptat milenii de-a rândul până la împlinirea vremii. Orice întâi născut de parte bărbătească era binecuvântat și putea să fie Mesia despre care mereu vorbeau profeții din toate veacurile. Pe Israel, Dumnezeu îl numește „Fiul Meu” și primește calitatea de seminție împărătească, neam sfânt, popor binecuvântat, ales, vocație care se termină la venirea lui Iisus Hristos în lume fiind chemate și alese toate popoarele spre a fi mântuite.

Ultimul profet al Vechiului Testament îl recunoaște pe Mesia la râul Iordan când îl prezintă oamenilor veniți să se boteze: „Iată Mielul lui Dumnezeu care ridică păcatul lumii”. Este Ioan Botezătorul, Înainte-mergătorul, deschizătorul de

Credință și Biserică

drum (Predromos, gr.) care le zice iudeilor: Eu vă botez cu apă, dar în mijlocul vostru se află Cel „ce vă va boteza cu Duhul Sfânt și cu foc; Lui eu nu sunt vrednic să-i dezleg curelele încălțămintelor. El era înaintea mea”.

PĂRINȚII CARE NU-ȘI BOTEAZĂ COPIII

Se întâmplă ca unii părinți să nu-și boteze copiii. Recent, am asistat la botezul unui copil care împlinise doi ani. Aș vrea să ne spuneți, părinte, la câte zile de la nașterea unui copil se poate face botezul creștinesc? Și aș mai vrea să ne spuneți care este rostul botezului și cine poate face botezul? Trebuie făcut numai după Sfânta Liturghie? Dar, într-un caz de necesitate, când părinții nu mai pot ajunge cu copilul să-l boteze la biserică, să nu moară nebotezat, pot face ei acest lucru? Dacă, copilul nu pățește nimic, preotul întregește slujba după rânduiala bisericii, a Molitvelnicului?

Este regretabil că unii nou-născuți au fost lipsiți de Sfântul Botez și de nașterea duhovnicească, din apă și din Duh, și în perioada comunistă în orfelinate dar și în perioada post-decembristă. În felul acesta, copilul este privat de a lua parte la viața duhovnicească și a fi numit fiu al bisericii și al Împărăției lui Dumnezeu, ori prima grijă a părinților care l-au adus pe lume sau a tutorelui trebuie să fie Botezul prin care copilul este eliberat de păcatul strămoșesc, a lui Adam și Eva, de predispozițiile spre păcătuire ce se dezvoltă odată cu vârsta, apoi de taina Sfântului Mir prin care copilului i se conferă darurile Sfântului Duh și de Sfânta Împărtășanie ca hrană veșnică. Rânduiala

Bisericii prevede că un copil trebuie botezat la șapte zile de la naștere, când este dus la biserică de către nași pentru a i se face rugăciunile de exorcizare. Apoi la patruzeci de zile de la naștere, îl duce mama pentru înbisericare și pentru curățirea ei.

Obligativitatea Botezului rezultă din cuvintele Mântuitorului „Dacă nu se va naște cineva din apă și din Duh nu va putea să vadă Împărăția Cerurilor (Ioan 3,3,5). De aici rezultă consecințele pentru cel nebotezat, mai ales dacă uneori poate să survină moartea, care-i răpește și pe cei mici.

Botezul este oficiat de către preot, de regulă, dar atunci când un copil are dizabilități, handicapuri și malformații congenitale și nu prezintă garanția că va trăi, trebuie botezat cu botezul de necesitate pe care-l poate efectua și o altă persoană, bărbat sau femeie, sau mama copilului cu scopul de a nu muri nebotezat și a fi lipsit de mântuire. Botezul acesta se face cu apă sau lapte, suc etc. prin însemnarea Sfintei Cruci pe fruntea copilului și rostirea formulei „Se botează robul (roaba) lui Dumnezeu (numele) în numele Tatălui, Amin, și al Fiului, Amin, și al Sfântului Duh, Amin!” În cazul în care copilul va trăi, se duce la biserică iar preotul îi oficiază toată slujba Botezului fără scufundarea în apă de trei ori și fără rostirea formulei de Botez.

Botezul se face de regulă după Sfânta Liturghie din duminici și sărbători, când preotul îl poate împărtăși pe micuțul din potir cu Trupul și sângele Mântuitorului și când este prezentă în biserică toată colectivitatea creștină ca să-l primească în sânul ei ca membru al Imperiului tainic al lui Hristos cu mare bucurie.

Botezul este o Taină Sfântă, prima din viața credinciosului, și săvârșirea ei se poate face numai de preot care este administrator sau „iconom” al tainelor duhovnicești.

Neoprotestanții contestă Botezul ca taină administrată copiilor nou-născuți pe motiv că, la vârsta lor ei nu sunt conștienți de credința pe care o adoptă, astfel îi lipsesc pe copiii lor de o creștere duhovnicească armonică și de calitatea de fii ai împărăției lui Dumnezeu.

Trebuie să se știe că Botezul este unic, nu se repetă într-o viață, credința este unică – cea creștină. Dumnezeu este unic (Efeseni 4,5). Deci nu avem alternative pentru Botez în altă credință sau pentru altă divinitate. Așa că, nu se pune problema conștientizării cuiva dacă vrea sau nu vrea să se boteze. Doar în cazul trecerii de la o credință păgână la cea creștină când omul este la maturitate. Botezul creștin substituie circumciziunea din Legea mozaică făcută la opt zile după naștere.

CELE ȘAPTE LAUDE

Care sunt cele șapte laude? Ce cuprinde Utrenia și care sunt slujbele ceasurilor?

Cele șapte laude sunt slujbele pe care le ascultăm în Sfânta Biserică și anume: Miezonoptica (lauda întâi), Utrenia cu Ceasul I (lauda a doua), Ceasul al treilea (lauda a treia), Ceasul al șaselea (lauda a patra), Ceasul al nouălea cu Obedința (lauda a cincea), Vecernia (lauda a șasea) și Pavecernița (lauda a șaptea).

În centrul lor se află Sfânta Liturghie, cea mai importantă slujbă a Bisericii oficiată de obicei între Ceasul I și Ceasul III, deci în prima parte a zilei.

Ziua liturgică începe seara după cum a făcut cronologia autorul Genezei, Moise: „și a fost seară, și a fost dimineață, ziua I-a”.

Dintre cele șapte laude, Miezonoptica, Ceasurile și Pavecernița pot fi citite acasă de orice creștin evlavios, dacă are Ceaslov, iar celelalte se săvârșesc în Sfânta Biserică.

Vecernia, în cadrul rugăciunilor de seară, este cea dintâi. Ea ne aduce aminte de facerea lumii, de căderea omului în păcat, de vremea întunericii și starea de păcat înainte de venirea Mântuitorului. Vecernia este prima slujbă de seară și este cunoscută ca o laudă adusă lui Dumnezeu într-un complex de

rugăciuni pentru timpul zilei și pentru seara și noaptea care vine.

După Vecernie urmează Pavecernița, oficiată mai mult în mănăstiri, după cină.

Atât Vecernia cât și Pavecernița pot fi mică și mare, în funcție de importanța zilei sau a sărbătorii în care se oficiază.

Miezonoptica este slujba de la miezul nopții sau dinaintea Utreniei. I se mai spune și Polunoșnița (termen slav).

Utrenia este slujba de dimineață dinaintea Sfintei Liturghii cu rugăciuni de mulțumire pentru trecerea peste timpul nopții și cererea de a ne salva din somnolența păcatului noaptea și ziua. Ceasul I continuă Utrenia cu rugăciunea „Dimineață auzi glasul meu...” și citiri din psalmi. Ceasul I este după mâncare (foarte devreme) ar fi prima oră din zi când răsare soarele.

Ceasul III se oficiază pentru timpul în care Sfântul Duh s-a coborât la Ierusalim peste apostoli la Cincizecime.

Ceasul VI reactualizează ziua și ora când Iisus Hristos a fost răstignit pe Cruce unde a stat până în ceasul al IX-lea. După Ceasul VI urmează Obediența, laudă legată de Ceasul IX pe care îl precede.

Ceasul IX marchează momentul în care Fiul lui Dumnezeu și-a dat sufletul în mâinile Tatălui Ceresc, murind pe cruce.

La mănăstiri se oficiază și slujbe intermediare, între cele șapte laude, numite mijloceasuri.

Se cuvine să-L lăudăm pe Dumnezeu în tot timpul și în orice loc să-i mulțumim, să-L slăvim și apoi să-i adresăm cereri în rugăciunile noastre așa cum Psalmistul, regele David se ruga și cânta la harfă spre slava lui Dumnezeu de cel puțin șapte ori pe zi, lucru care se respectă cu sfințenie în mănăstiri și chiar în bisericile de mir.

Credință și Biserică

Sunt chemați toți credincioșii să participe la aceste ritualuri sfinte care se consideră slujbe pregătitoare pentru un credincios să participe la Sfânta Liturghie care este o taină pentru care trebuie să fim vrednici și să ne împărtășim de ea.

Toate aceste șapte Laude se află în cartea bisericească numită Ceaslov, care a servit sute de ani ca manual de școală pentru învățatul buchisitului și al scrisului. De aceea a fost numit Abecedar și Bucoavnă. A se vedea M. Eminescu, I. Creangă etc.

ROLUL BISERICII ÎN VREME

De două mii de ani și chiar mai mult, pe Pământ s-au purtat sute de războaie. Biserica a fost implicată în aceste războaie, unde au murit oameni și s-au distrus edificii sfinte, ajungându-se să fie tulburată și liniștea morților din morminte. Să însemne acest lucru că Dumnezeu a lăsat libertatea oamenilor și ființelor vii să facă după cum vreau ei?

Războiul este o lipsă a respectului și a dragostei dintre oameni, este o oroare a omenirii, o escaladare până la exacerbare a agresivității umane izvorâtă din mânie nepotolită, dispreț, ură și celelalte instincte primare la baza cărora stau cu predilecție lăcomia și aroganța.

Întotdeauna trebuie, prima dată, să apară un ofensor și apoi un defensor pentru a se isca războiul, doi factori care ar putea să-l înăbușe din fașă. Războaiele la început au fost fratricide și apoi genocide, deci scopul lor este omorul, crima la scară largă, ceea ce este condamnat, oamenii care condamnă la moarte din început se substituie judecății lui Dumnezeu voind să-și facă singuri dreptate, atentând la supremul dar primit de la Dumnezeu: viața, pe care nimeni nu o poate da în afară de Dumnezeu. Diogene zicea: Nu-mi lua ce nu-mi poți da – viața și lumina. Se știe că Dumnezeu nu vrea moartea unui păcătos,

dar omul de ce o vrea, păcătos fiind?

Legea Talionului: „ochi pentru ochi, dinte pentru dinte, moarte pentru moarte” îndreptățește războiul ca rezolvare a diferendelor dintre oameni. În orice caz, se impune aici apărarea vieții ca bunul cel mai de valoare pe care îl avem. De aceea creștinismul și Biserica în general aprobă forma de război defensiv ca o contracarare și oprire a rebelilor și o legitimă apărare a teritoriilor, a oamenilor. Atunci și omorul ar avea o scuză.

Iisus Hristos, întemeietorul creștinismului, a proclamat faptul că a venit în lume ca lumea să aibă VIAȚĂ. El I-a învățat pe oameni să învingă dușmănia prin iubire și iertare, să arunce pâine celor ce izbesc cu pietre. Este trist că oamenii ajung prea ușor la războaie și pentru a le repurta cheltuiesc enorm ca să producă arme din ce în ce mai sofisticate și care actualmente pot distruge întreaga planetă. Astfel că, viața noastră este permanent amenințată.

Au fost sute de războaie și sunt șase decenii de la încheierea celui de-al doilea război mondial. Războiul este reacția omului primitiv, irațional. Se vorbește despre al treilea război mondial și dacă vor mai rămâne oameni și arme? Einstein, deja a dat răspunsul pentru al patrulea război mondial, că cei ce vor scăpa de al treilea, se vor bate cu bâtele. Deci, tot în forma din vremurile primitive.

Latinii aveau dictonul: „Divide et impera”. Cine vrea război, vrea răzbumare, însă să nu uităm că suntem fii ai aceluiași Părinte, iar cel care dezbină este cel RĂU.

Este evident că un conflict este gestionat de factori politici, că Biserica este puțin implicată sau deloc și a condamnat războiul din toate timpurile. Dacă nu poate opri oamenii de la

păcat, nu îi va putea opri nici de la război. Și nici morții din morminte nu-i vor putea îndupleca, cei care niciodată nu au voit să moarăși de grozăvia a ceea ce se întâmplă chiar și trupurile lor au avut de suferit. Sunt vestite războaiele purtate între păgâni și creștini, inițiate de primii, dar niciodată o țară creștină și ortodoxă n-a fost agresivă și nici statele creștine între ele.

DE CE NU RECUNOSC UNELE SECTE SĂRBĂTORILE CREȘTINE?

De ce, părinte, cele mai multe secte nu recunosc și nu țin, nu respectă sărbătorile: Paștile, Crăciunul, Rusaliile și alte sărbători ale anului?

Orice popor civilizat are sărbători cu caracter religios sau profan, cu ocazia cărora se aniversează, comemorează sau evocă evenimente din istoria sa spirituală, legate de divinitate sau patriotice legate de viața unor personalități marcante cu destin eroic sau cu trăire sfântă.

Duminica la creștini și sâmbăta la mozaici este ziua Domnului, zi de odihnă și sărbătoare poruncită de Dumnezeu, spre a fi ținută cu evlavie pentru Creația lumii pe care a încheiat-o în ziua a VI-a iar în a VII-a S-a odihnit. Duminica evocă o recreere a lumii prin Învierea Mântuitorului, încadrându-se în porunca a patra a Decalogului.

Evreii au sărbătorit Sabatul începând de la primirea Legii (sec. XIII î.Hr.) și continuând până astăzi, o dată pe an Paștile (Azimele) precum și alte sărbători ca Hannukah, Purim, Yom Kippur, Cincizecimea ș.a.

Istoria creștinismului stabilește sărbătorile legate de opera de răscumpărare a Fiului lui Dumnezeu – Mântuitorul Iisus

Hristos: Vestirea nașterii Lui în lume (Bunavestire), Nașterea Domnului (Crăciun), Circumcizia (Tăierea împrejur), Întâmpinarea Domnului (Vstretenie), Botezul, Schimbarea la față. Patimile și moartea (Vinerea Mare), Învierea (Paștile), Înălțarea la cer (Ispas), Rusaliile (Cincizecimea), Sfânta Treime, Înălțarea Sfintei Cruci.

Pe lângă aceste sărbători denumite praznice împărătești, mai sunt așezate sărbătorile Maicii Domnului, ale Sfinților Îngeri Arhangheli, ale Apostolilor lui Iisus Hristos, ale Proorocilor Vechiului Testament, ale Sfinților Mucenici (martiri), ale Sfinților Cuvioși ai Bisericii universale sau naționale.

Aceste sărbători au fost stabilite de Sfintele Sinoade ecumenice sau locale și au fost trecute în calendarul creștin și subliniate cu culoare roșie, ceea ce presupune oprirea lucrului și ascultarea la biserică a Sfințelor slujbe care se oficiază cu această ocazie, oferind particularități adecvate evenimentului care se celebrează. Ele sunt rânduite prin Sfânta Tradiție care are aceeași autoritate ca și Sfânta Scriptură (Biblia).

Aici apare deosebirea dintre creștinii ortodocși și cei de altă confesiune creștină și mai mult la cei despărțiți de Biserică, culte, secte și dinominațiuni religioase.

Exagerarea în Biserica Romano-Catolică a cultului Fecioarei Maria și a unor sfinți până la prezentarea legendară, a produs inhibare și dezgust din partea protestanților reformatori în sec. XVI și dispreț din partea cultelor și sectelor neoprotestante.

Deși procură și utilizează calendarele ortodoxe, mulți neoprotetanți nu respectă toate sărbătorile, ci numai cele care le convin: Duminica, Crăciunul, Boboteaza, Învierea și Rusaliile ca sărbători împărătești, celelalte nici măcar nu le recunosc (ale

Maicii Domnului, Sfinților îngeri, Proorocii etc.). Nu este de mirare, pentru că nici Biblia nu o respectă decât în anumite pasaje care le cad bine, chiar dacă ele sunt smulse din context, alterându-le înțelesul; atunci cum să respecte sărbătorile care nu sunt poruncite în Biblie (în Noul Testament), ci au fost poruncite prin Sfânta Tradiție, după cum au fost rânduite de Apostolii lui Iisus Hristos și urmașii lor în Biserica creștină primară, însă Sfânta Tradiție, după cum știm, neoprotestanții și sectarii nu o recunosc și o reneagă cum a făcut-o Luther, părintele Reformei, decretând sloganul SOLA SCRIPTURA (numai ce e scris) sau SOLA FIDE (numai credința fără fapte).

Există culte și secte care nu țin nicio sărbătoare, nici duminica, nici sâmbăta, nici alte sărbători.

Advenștii sărbătoresc sâmbăta, săptămânal, însă Martorii lui Iehova nu au nicio sărbătoare.

Se poate ușor deduce puțină lor credință în Dumnezeu și evenimentele sfinte pe care El le-a așezat în lume.

Sfânta Scriptură arată că cinstirea persoanelor sfinte și evenimentelor care le-au consacrat reprezintă voia lui Dumnezeu exprimată de îngeri, păstori, magi, ucenici, femei mironosițe, dreptul Simeon, proorocița Ana.

Apostolul Pavel scrie: „Aduceți-vă aminte de mai marii voștri care v-au vestit cuvântul lui Dumnezeu, priviți cu atenție cum și-au încheiat viața și urmați-le credința” (Evrei 13,7) sau „oare nu știți că sfinții vor judeca lumea?” (1 Cor. 6,2).

Dacă aniversarea nașterii, a căsătoriei sau comemorarea morților la anumite date în viața oamenilor simpli devine sărbătoare cu atât mai mult și incomparabil se cuvine să ținem cu evlavie toate sărbătorile dovedindu-ne ascultători față de

Miron Țic

Biserică, care în prima din cele 9 porunci, ne îndeamnă „să ascultăm cu pioșenie Sfânta Liturghie (și celelalte Laude), în duminicile și sărbătorile de peste an”. Să avem grijă la zilele onomastice, să cinstim pe sfântul al cărui nume îl purtăm, care ne este patron spiritual, și să nu separăm sărbătoarea numelui nostru de cea a zilei sfântului în care unii ne-am născut și am primit numele din calendar al acestuia.

CÂT TIMP TREBUIE SĂ NE RUGĂM

De cât timp avem nevoie să ne rugăm într-o zi? Dumnezeu, numai rugându-ne ne poate afla dorințele de mântuire a sufletului? Mântuitorul Iisus Hristos spune: „Vegheați și rugați-vă”. Este adevărat că Dumnezeu ne cunoaște toate doleanțele mai bine decât noi înșine? Dacă ne amintim de moartea lui Lazăr Evanghelia spune: „Îți mulțumesc Tată că mi-ai ascultat ruga. Știi bine că așa faci întotdeauna, dar vorbesc pentru toți cei care sunt aici ca și ei să creadă că Tu ești cel care m-ai trimis”. Apoi Iisus Hristos a strigat: „Lazăre, ieși afară!” Și cel plecat dintre vii a ieșit din mormânt. Toate acestea ne spun că a te ruga înseamnă a împlini voia Domnului. (Ioan 11).

Rugăciunea este vorbirea omului cu Dumnezeu, adică păstrarea legăturii cu Dumnezeu prin rugăciune.

Înțelesul rugăciunii nu presupune neapărat sensul cuvântului de a te ruga, adică a cere. Există trei faze ale rugăciunii: de laudă, de mulțumire și de cerere. Mulți credincioși se mulțumesc cu etapa a treia pe care o folosesc în situații limită sau de disperare. Nu asta înseamnă a ține legătura cu Dumnezeu numai când avem nevoie de ceva și nu suntem în stare singuri să obținem fără ajutorul Lui. Chiar este păcat să îi cerem lui Dumnezeu lucruri banale sau ieșirea din încurcături în care singuri ne-am băgat.

Însă în atotmilostivirea Sa, Dumnezeu ascultă și aceste rugăciuni privind la neputința omenească în fața necazurilor, bolilor, disperării.

Sfântul Apostol Pavel ne îndeamnă: „Rugați-vă neîncetat” și „Dați mulțumire lui Dumnezeu pentru toate” (1 Tes. 5,16-18), mai ales când suntem bucuroși și veseli.

Iisus Hristos era în permanentă legătură cu Dumnezeu Tatăl, ca persoană treimică și se ruga prin firea Sa umană. El îi mulțumește Tatălui pentru că L-a ascultat pentru ceea ce I-a cerut, adică pentru ca prin minunile Dumnezeiești să-i convertească la credință pe cei care erau martori la vindecări, exorcizări, învieri din morți cum a fost cazul prietenului Său Lazăr din satul Betania (Ioan 11).

Dumnezeu cunoaște dorințele și nevoile noastre, de aceea condamnă grija zilnică a oamenilor pentru mâncare, băutură și îmbrăcăminte (Mt. 6).

Rugăciunea cea mai bună este „Tatăl Nostru” prin care Mântuitorul i-a învățat pe ucenici să se roage. Celelalte rugăciuni și cereri sunt de prisos.

Neoprotestanții au inventat rugăciunea improvizată în care nu știi ce-i cer lui Dumnezeu.

Un poet creștin în poezie își cere iertare de la Dumnezeu pentru atâtea rugăciuni prin a căror cereri Dumnezeu este executantul împlinirii lor. „O, iartă-mi te rog Doamne atâtea rugăciuni/ Prin care-Ți cer doar pâine, și pază și minuni/ Căci am făcut adesea din Tine robul meu/ Nu eu ascult de tine ci Tu de ce spun eu”.

Rugăciunea nu trebuie să fie evaluată în minute sau ceasuri ci poate fi făcută oricând în intimitatea sufletului nostru.

Credință și Biserică

Cea mai primită rugăciune este: „Doamne, fie voia Ta!”. Deci credinciosul în ce privește nevoile și doleanțele sale trebuie să se lase supus voinței lui Dumnezeu și să participe la rugăciunea publică care are loc în duminici și sărbători, în rest să muncească. Latinii ziceau „Ora et labora” (roagă-te și lucrează).

DESPRE COSTUMAȚIA DISTINCTĂ

De ce pastorii Penticostalilor nu au și nu poartă o costumație distinctă și adecvată?

De ce în timpul procesiunilor religioase, sunt îmbrăcați la fel ca și cei care vin să le asculte rugăciunile?

Toți pastorii neoprotestanți condamnă și resping veșmintele preoțești purtate de slujitorii bisericii la slujbe și chiar în afara bisericii.

Slujbele bisericesti sunt manifestări solemne de slăvire și de laudă aduse lui Dumnezeu pe pământ aidoma îngerilor din cer, din preajma tronului divin, de aceea slujitorii bisericii se străduiesc să semene cât mai mult posibil la înfățișare cu îngerii care deși sunt duhuri, fără forme corporale au apărut în diferite vedenii ale proorocilor (Isaia) ale Fecioarei Maria, ale femeilor mironosițe și ale apostolilor ca făpturi cu aripi (o pereche sau mai multe perechi) și cu chip uman. De fapt, oamenii au fost micșorați cu puțin sub nivelul îngerilor, însă un preot în timpul slujbelor de laudă sau de jertfă, la Liturghie, se ridică la nivelul lor sau chiar deasupra lor când țin în mâini trupul și sângele Fiului lui Dumnezeu, ceea ce îngerii nu pot face, ei alcătuind cel mult tronul lui Dumnezeu care se sprijină pe ei. Ceilalți zboară în cer și în univers și îl slăvesc pe Dumnezeu cu cântarea „Sfânt! Sfânt! Sfânt! Domnul Savaot,

Osana întru cei de sus” (Isaia 6,3).

Veșmintele preoților au fost concepute de Dumnezeu când a poruncit alcătuirea cortului Sfânt, după proiectul Său și când a îndrumat pe Moise să-i facă fratelui său Aaron veșminte a căror material și formă au fost poruncite de Dumnezeu și toată spița neamului de preoți a lui Aaron și a urmașilor lor până la venirea lui Iisus Hristos în lume a slujit cu aceste veșminte. De aici rezultă obligativitatea de a sluji în fața lui Dumnezeu îmbrăcat în veșminte distincte.

Preoția creștină nu este continuatoarea preoției lui Aaron sau a iudaismului care a încetat pentru noi la venirea lui Mesia în lume.

Preoția noastră creștină este a lui Iisus Hristos cel mai mare Preot (Arhiereul arhierilor) transmisă prin apostoli și urmașii lor.

Preoția lui Aaron se continuă în confesiunea mozaică. Dacă s-a schimbat preoția s-au schimbat și veșmintele ca formă și semnificație. A mai rămas lungimea lor, care trebuie să acopere tot corpul slujitorului și să-i ascundă formele pentru a nu arăta o cât de mică goliciune în fața lui Dumnezeu, nici chiar călcâiul gol. Doar capul rămâne descoperit la slujbe, iar la evrei este acoperit cu tichie.

În felul acesta dispare orice șovăire spre ispitire sau spre fantezie legate de ținuta corporală și vestimentară.

Neoprotestanții (penticostalii, baptiștii, creștinii după Evanghelie, adventiștii ș.a.) condamnă această ținută a preoților ca fiind prea fastuoasă făcând analogie cu portul cărturarilor și fariseilor din vremea Mântuitorului care ieșeau în evidență prin purtarea hainelor lungi, a părului lung și bărbilor, și pe care

Iisus Hristos îi osândește ca adversari înverșunați ai lui, pentru că puneau accent pe înfățișarea exterioară, învățau pe alții Legea pe care ei o încălcau, puneau opreliști nejustificate și chiar asupreau pe cei neajutorați. Cărturarii erau laici iar fariseii erau membri ai unui partid religios a căror comportare evidenția dezacordul dintre cuvânt și faptă dovedind ipocrizie, prefăcătorie, demagogie și fățarnicie. Le plăcea să iasă prin piețe etalându-și ostentativ ținuta ca să fie lăudați de oameni. Când posteau ieșeau cu cenușă în cap, smoliți pe fețe, jucând teatru în timp ce inima lor era plină de răutate și lipsită de milă. Pe ei îi condamnă Iisus. Pe preoții iudaismului nu i-a condamnat niciodată nici când ei i-au cerut condamnarea la moarte, în frunte cu arhieriei Ana și Caiafa.

Necunoscători ai Bibliei și nici ai istoriei sau arheologiei biblice, neoprotestanții asimilează cele două categorii: cărturarii și fariseii, cu preoții, cu care nu au nimic în comun, cum nici noi nu avem vreo legătură cu preoția Vechiului Testament darămite cu învățații, cărturarii și învățătorii din antichitate.

Avem legătura cu îngerii și cu Dumnezeu care coboară înconjurat de aceștia în Biserică în timpul Sfintei Liturghii unind cerul cu pământul într-o rugăciune de laudă și preamărire a lui Dumnezeu în întregul Univers. Neoprotestanții nu au legături nici cu îngerii, nici cu Biserica, nici cu preoția, nici cu Liturgia universală, nici cu Sfintele Taine, nici cu doctrina biblică creștină, nici cu Sfânta Tradiție milenară.

Iată de ce nu folosesc veșminte distincte în adunările lor.

CĂRȚILE BISERICEȘTI

Se știe că izvoarele de lumină ale mântuirii sunt cărțile bisericești. Părinte, enumerați-ne cărțile cele mai de seamă care fac rânduiala Sfințelor Slujbe. Vorbiți-ne despre fiecare carte și rostul ce-l are în cadrul slujbelor din biserici.

Cărțile bisericești sunt un adevărat tezaur pe care Biserica îl deține și cu ajutorul cărora se desfășoară serviciile divine.

Deși Biserica este dovedită istoric ca fiind milenară, apariția cărților este de dată mult mai târzie, abia în sec. al XV - XVI-lea. Asta și datorită faptului că și scrisul apare târziu, alfabetul chirilic adoptat de la frații apostoli slavi Chiril și Metodie (sec. IX). După alfabet trebuia să apară tiparnițele, materialul de scris (papirus), tăblițe de argilă arsă, piele tăbăcită de animale, lemn etc.

Până să se tipărească o carte bisericească a trebuit să mai treacă secole. Scrierile erau în manuscris și cărți în limbile clasice: latină, greacă, slavonă, maghiară etc. dar mai trebuiau și traduse.

Biblia, Sfânta Scriptură sau Cartea Cărților era cea mai dorită carte care a fost tradusă și scrisă fragmentar după Pentateuh, cea mai veche ediție fiind Palia de la Orăștie (1582), tipărită de Șerban Coressi, tradusă din maghiară și din versiunile latină și

slavonă și care constituie o parte a Vechiului Testament. În 1648 apare la Alba Iulia (Bălgrad) Noul Testament sub grija mitropolitului Simion Ștefan și abia la 1688 apare Biblia întregă tipărită de Ștefan Cantacuzino la București. Paralele cu aceste tipărituri apar Cazaniile, Psaltirile, Ceasloavele, Liturghier, Molitvelnic, Evhologhiu, Pravilele, cărți necesare în desfășurarea cultului.

Cea mai importantă carte, cum am spus, este Biblia, din care s-au extras fragmente pentru celelalte cărți. Pentru creștini este foarte importantă a doua parte a Bibliei, Noul Testament, care este transcris în două cărți importante ale Bisericii: Evanghelia și Apostolul. Evanghelia se citește de către preot, iar Apostolul de către citeț sau în lipsă de cantor, pe perioada unui an bisericesc (1 septembrie – 31 august).

Evanghelia cuprinde cuvintele Mântuitorului, Apostolul cuvintele Sfântului Apostol Pavel și ale lui Petru, Iacov, Ioan, Iuda, faptele apostolilor (Sf. Luca).

Cărțile auxiliare sunt Cazania, care explică și tâlcuiește textul Evangheliilor citite în duminici și sărbători și este folosită la strană și citită de cântăreț după Priceastă în cadrul Sfintei Liturghii, care este cuprinsă în cartea numită Liturghier și cuprinde cele trei variante ale Liturghiei (punere înaintea darurilor de jertfă). Liturghia Sfântului Ioan Hrisostom (Gură de aur), a Sfântului Vasile cel Mare care se face de zece ori pe an și a Sfântului Grigorie. Dialogul sau Liturghia darurilor înaintea sfințite oficiată în zilele din săptămână în Postul Paștilor. În Liturghier se mai află și rânduiala Vecerniei, Litei, Miezonopticii, Utreniei, Rugăciunile Sfintelor Împărtășanii pentru preoți, înainte și după aceasta. Povățuirea pentru pregătirea preotului pentru Sfânta Liturghie și ce să urmeze

înainte și după și rezolvarea unor împrejurări ivite pentru preîntâmpinarea greșelilor ce pot fi etichetate ca păcate de moarte osândite de Pravilă.

Pravila Bisericească este cartea ce cuprinde în colecție Legile bisericești (canoane) începând cu cele apostolice și ale celor șapte sinoade ecumenice, precum și ale Sfinților Părinți din vechime. A nu se confunda cu Pascălia care conține calculul datei în care cade sărbătoarea Sfințelor Paști care este de la an la an variabilă în funcție de fazele Lunii și de Paștele evreilor și care nu este horoscop cum ar putea crede unii care ar vrea să-și cunoască viitorul.

Molitvelnicul este o carte de mare folos preotului și colaboratorilor săi, ce cuprinde Rânduiala Sfințelor Taine: Botez, Mirungere, Spovedanie, Împărtășanie, Nunta, Maslu și a Sfințelor ierurgii: Te-deum, Aghiazma mare, Aghiazma mică, Rânduiala înmormântărilor mirenilor, preoților și călugărilor, pruncilor până la șapte ani, a înmormântării din Săptămâna Luminată (șapte zile după Paști). Aghiazma mică în aceeași perioadă, parastase, slujba exorcizării (rugăciunile Sfântului Vasile cel Mare și Ioan Gură de Aur – șapte rugăciuni), dezlegări de blesteme și jurământ, de farmece, deochi, pentru bolnavi, binecuvântarea cărnurilor, a semănăturilor, curățirea fântânii, la îmbolnăvirea animalelor, sfințirea troiței, a crucilor noi de la mormânt, a obiectelor de cult: veșminte, icoane, chivot, vase liturgice etc. Aghiazmatorul este Molitvelnicul redus.

Ceaslovul cuprinde slujba Ceasurilor (orologiu), Utreniei și alte slujbe intermediare, tropare și condace ale sfinților din sinaxar (calendarul bisericesc), Canoane de pocăință către Iisus Hristos, către îngerul păzitor și către toți sfinții, al Sfintei

Împărtașanii, acatiste și paraclise.

Psaltirea care se citește după rânduiala arătată în prefața ei și cuprinde 150 de psalmi ai proorocului David și alți autori iudei, împărțiți în 20 de capitole numite catisme.

Aceste cărți folosite de preot și citeț sau cantor se află în altar. În afară de acestea există cărțile de cult folosite exclusiv la strană de unde se dau răspunsurile la sfintele slujbe.

În biserică se citește dar se cântă mai ales.

Pentru alungarea monotoniei cântările sunt așezate pe melodii numite glasuri care se intonează prin rotație. Există opt glasuri de bază pe care se cântă la strană și care se aplică pe anumite texte numite stihuri, adică strofe cu conținut dogmatic. În fiecare săptămână este un glas de la unu la opt.

Acestea formează conținutul cărții numite Octoih ale cărei baze le-a pus Sf. Ioan Damaschinul printr-o colecție de texte versificate și așezate pe note în muzica psaltică (orientală) cultivată în Bizanț și Constantinopol din sec. VI după Hristos.

Există Octoihul Mare ce cuprinde absolut tot și Octoihul Mic cu conținut redus.

O altă carte strict necesară este Mineiul, carte ce conține pentru fiecare zi dintr-o lună imne, cântări, stihiri și stihuri precum și sinaxarul zilnic despre sfinții din calendar pentru ziua respectivă ca praznic împărațesc sau al Maicii Domnului ce cad la dată fixă în fiecare an. Există douăsprezece cărți numite mineie, pentru toate lunile anului.

În perioada premergătoare Sfințelor Paști, respectiv zece săptămâni înainte, se folosește o carte numită Triod, adică cântare întreită sau trei imne (odis. gr.) care se intonează la o fază tipiconală.

Din Duminica Învierii se folosește o altă carte la strană, numită Penticostar (cincizeci de zile) până la duminica de după Rusalii (Cincizecime).

Ea cuprinde Slujba Învierii din noaptea de Paști, săptămâna luminată, duminicile, Tomii, Mironosițelor, Slăbănogului, Samarinencii, Orbului, Sf. Părinți de la sinodul I ecumenic, Rusaliilor, Tuturor Sfinților. Atât Triodul cât și Penticostarul se împletesc cu Octoihul care este valabil tot anul.

La strană mai găsim Antologhionul adică o carte ce conține o compilație de texte și imne cântate din cele trei cărți: Octoih, Triod, Penticostar și chiar din Mineie (Antologie de texte cântate) sau din Molitvelnic (Sfintele Taine și ierurgii), cele mai uzuale.

Mai sunt și alte cărți cum ar fi: Catavasierul ce urmează periodic ciclul de nouă ode, pesne (peasna – cântare) care fac parte din tipicul utreniilor și vecerniilor într-o perioadă limitată și succesivă.

CUVINTELE MÂNTUITORULUI

În Sfânta Evanghelie de la Ioan sunt cuprinse cuvintele Mântuitorului Iisus Hristos: „Nu voi M-ați ales pe Mine, ci eu v-am ales pe voi” (Ioan 15.16). ce dovedește acest lucru exprimat de Mântuitorul Iisus Hristos, că ne-a iubit încă de atunci, atât de mult?

În aceste cuvinte pe care le-ați expus dumneavoastră mai sus, este vorba despre chemarea la credință și încă la una nouă, făcută de Iisus Hristos care este numit de discipolii Săi „Învățător” iar ei sunt numiți „Ucenici”, cu condiția să aibă dragoste între ei. Deocamdată ucenicul este elev, dar după formare el are o misiune și este trimis să ducă mai departe mesajul încredințat devenind apostol. Școala de ucenici întotdeauna s-a făcut prin alegerea celor ce dovedeau înclinație spre respectiva meserie sau profesie.

Iisus Hristos cunoștea sufletele pescarilor din Galileea și vocația lor spre ceea ce aveau să fie. Prima dată i-a chemat pe cei doi frați, pe Simon și Andrei și pe alți frați: Iacov și Ioan, pe Filip și Vortolomeu, Matei și Toma, Iuda Tadeul, Simon Canaanul, Iuda Iscariteanul și Iacob al lui Alfeu (Zilotul).

Lui Filip îi spune că înainte de a-l chema, l-a văzut sub un smochin. Chemarea și alegerea sau vocația cuiva este din

pântecele mamei sale.

Iisus le-a zis: „Veniți și vă voi face pescari de oameni”. Iar ei au lăsat totul și L-au urmat.

Cuvintele din Evanghelia după Ioan fac parte din cuvântarea de despărțire înainte de trădarea lui Iuda după Cina de taină, și se adresează exclusiv celor 11 apostoli: „Nu voi m-ați ales pe Mine ci eu v-am ales și v-am ales ca să aduceți roadă și roada voastră să rămână” fiindcă „nimeni nu poate să slujească la doi stăpâni”. Dacă aceste cuvinte ar fi fost adresate tuturor evreilor ar fi fost cu totul altceva. Însă nici apostolii nu se pot lăuda că ei L-au ales pe „Învățătorul” lor. Chemarea divină este specială în cazul de față și ne duce cu gândul mai departe la chemarea lui Saul din Tars pe drumul spre Damasc pe care Iisus, pe care-L prigonea l-a chemat la un apostolat special pentru încreștinarea neamurilor.

Transformarea radicală a lui Saul în Pavel s-a făcut miraculos, atunci când a fost orbit de lumina Dumnezeiască care-i vorbea: „Eu sunt Iisus pe care tu-L prigonești” fiindcă îi aresta pe creștinii surprinși la rugăciune fiind un fervent iudeu anticreștin instruit la școala rabinică a filozofului Gamaliel.

Întâlnirea cu Iisus și apa botezului l-a făcut creștin zelos, cu o misiune îndeplinită admirabil, convertind la creștinism pe sirieni, latini, greci, ciprioți, romani etc. și murind ca martir în 67 în persecuția împăratului Nero, alături de Sfântul Petru.

Din Sfânta Tradiție și istoria bisericească cunoaștem convertirea Sfântului Constantin cel Mare care în amiaza zilei vede pe cer o cruce alcătuită din stele și citește cuvintele „En tuto nika” – cu el vei învinge (crucea), semn care-l pune pe steaguri și pe arme și obține biruința asupra adversarilor și tronul Bizanțului. Așa prin chemarea de la Hristos și alegerea sa pentru

ca întreg imperiul să fie creștin a făcut ca persecuțiile să înceteze și Biserica creștină să prospere, iar el să fie consacrat.

Iisus Hristos ne cheamă pe fiecare și ne desemnează de la Botez prin primirea Duhului Sfânt să avem o vocație, o înclinație, un talent și o misiune încredințată, un talant care trebuie să i-L dăruim sporit la judecată.

OMUL FĂRĂ CREDINȚĂ

Cineva mi-a povestit despre un om fără credință, care nici nu mergea la biserică și nici nu-și făcea Sfânta Cruce. Acest om a plecat într-o zi la drum și l-a întâmpinat o puternică vijelie, vânt și trăsnete. Dintr-o dată a căzut în genunchi și a început să-și facă Sfânta cruce și să se roage: „Dumnezeule bun și mare, apără-mă și nu mă lăsa pieirii”. Furtuna a trecut și omul n-a pățit nimic rău și a pornit mai departe pentru a-și îndeplini misiunea. De atunci, a devenit un bun credincios, câștigând roadele credinței. Este bine să trecem prin asemenea pățanii și apoi să devenim credincioși în Dumnezeu?

În această situație sunt nenumărați oameni, care deși sunt numiți creștini, poate n-au mai fost la biserică de la botez, iar alții de la cununie, ignorând învățătura sfântă, neavând educație religioasă și neglijând participarea la slujbe în duminici sau sărbători și pe acestea neținându-le ca zile sfinte. Toate merg până într-o zi, când Dumnezeu care îi iubește pe toți deopotrivă și vrea ca toți să se mântuiască, îi face să treacă printr-o împrejurare uneori cumplită pentru a li se trezi conștiința și a li se despietri inima. De obicei, astfel de genuri de persoane sunt inconștiente de existența lui Dumnezeu și de manifestările divine din jurul lor sau din natură. La toate acestea se adaugă și educația ateistă

care a strecurat în mintea omului dilema: „A fi, sau a nu fi!”

Totuși, instinctul de conservare este mai puternic decât necredința, iar în cazul de față frica de moarte, frica de judecată, frica de iad, îi poate face să cadă în genunchi.

Până când credinciosul este în putere și nimic nu-i stă în cale, până atunci el nu se bizuie pe ajutorul lui Dumnezeu; doar atunci când devine neputincios în fața forțelor divine, cum ar fi fulgerul sau trecerea printr-o perioadă de boală sau pierderea a ceva scump pe pământ. De multe ori, omul apelează la Dumnezeu numai când este în situații limită și doar atunci strigă ca Apostolul Petru pe mare: „Doamne, scapă-mă!” Dar până atunci de ce a zăcut în îndoială și în necredință?

Mai bine mai târziu decât niciodată, este o vorbă, dar mai grav este cu cei care se trezesc la credință după ce au săvârșit păcate grele față de societate și Dumnezeu și se căiesc de ele prin închisori, lipsiți de libertate și de tot ce au avut până atunci.

Dumnezeu îi pune la încercări pe cei necredincioși și indiferenți, mai grele sau mai ușoare, după gravitatea faptelor lor. Dar este absolut necesară o stare cutremurătoare care să redirecționeze viața unuia care singur nu ar putea ieși din această încătușare. (Vezi cartea IONA).

De aici se vede marea iubire a lui Dumnezeu către toți oamenii, și cei dreپți și cei nedreپți cărora le dă soare și ploaie la vreme.

CELE ZECE PORUNCI

Cele zece porunci prin ce sunt importante în cuprinsul Vechiului Testament? Numai prin faptul că sunt învățături morale și sunt prin conținutul lor, destul de scurt, înțelepte și de bună conduită?

Cele zece porunci, numite și Decalog, constituie esența Vechiului Testament. Este prima dată când poporul ales, Israel, primește o lege bine structurată, care va sta în viitor la baza tuturor legilor și pe care se bazează și creștinismul. Superioritatea acestei legi constă în faptul că este dată direct de Dumnezeu care scrie cele zece porunci cu degetul Său pe două table de piatră, pe care i le înmânează lui Moise în muntele Sinai, înaintea ajungerii în pământul făgăduinței, Canaan.

Dumnezeu își pregătește poporul și-l îndrumă, adică îl educă pentru primirea lui Hristos, Mesia cel promis în protoevanghelia (Geneza 3,15). De aceea, Decalogul este un pedagog spre Hristos și se mai numește și Legea Mozaică (după Moise). El conține zece porunci pentru o viață dreaptă. De remarcat faptul că legea Vechiului Testament nu-l putea mântui pe om și nici nu-l putea sfinți, altfel n-ar mai fi fost necesară venirea lui Hristos, desăvârșitorul Legii. Cuvântul poruncă presupune împlinirea obligatorie a prevederilor Legii divine.

1. În prima poruncă Dumnezeu instituie monoteismul pentru a feri poporul de contaminarea cu credințe politeiste și idolatre ale popoarelor cu care venea în contact: „Eu sunt Domnul Dumnezeuul tău, să nu ai alți zei în afară de mine” după care adaugă „Eu sunt un Dumnezeu gelos”.

Astfel, Dumnezeu este unic, atotputernic, atotștiutor, Creatorul lumii văzute și nevăzute, al cerului, pământului, al cosmosului, al ființelor vii și eliberatorul poporului din robia faraonică.

2. A doua poruncă interzice nu numai credința în zeități străine, ci și reprezentarea lor materială prin obiecte de artă cioplite, sculptate, turnate, în piatră, lemn, metale, lut etc.

Chiar în timp ce Moise primea tablele Legii pe munte, poporul pe care-l conducea își confecționase un vițel de aur consacrat ca zeitate căruia i se închinau și-l venerau, fapt ce L-a revoltat tare pe Moise care a spart tablele legii lovind cu ele vițelul și poporul a fost apoi aspru pedepsit. Idolatria este oprită prin porunca a II-a: „Să nu-ți faci chip cioplit și nici altă asemănare (închipuire) a vreunui lucru din cer sau de pe pământ și să te închini lui”. Deci idolatria este combătută din fașă.

3. „Să nu iei în deșert numele Domnului, Dumnezeului tău” este a treia poruncă care presupune a nu rosti numele lui Dumnezeu fără evlavie, a nu înjura, a nu glumi pe seama lucrurilor sfinte legate de Dumnezeu, a nu comite blasfemie.

4. A patra poruncă consfințește ziua de odihnă în care Dumnezeu s-a odihnit după crearea lumii și pretinde în mod civilizată ca și oamenii să sărbătorească ziua a șaptea a săptămânii numită Sabat (Sâmbătă – odihnă). „Adu-ți aminte de ziua Domnului să o cinstești. Șase zile să lucrezi iar a șaptea să o ții.

În această zi să nu faci niciun lucru nici tu, nici fiul, fiica, sluga, oaspetele tău, boul, calul, asinul etc.

Primele patru porunci se referă la cinstirea și ascultarea datorate lui Dumnezeu.

5. Porunca a cincea prevede cinstirea părinților, care este răsplătită de Dumnezeu cu bunăstare și viață lungă pe Pământ: „Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta ca să-ți fie bine și să trăiești mulți ani pe pământ”.

6. „Să nu ucizi” este porunca a șasea, care arată că viața este dată de Dumnezeu și trebuie să o apărăm. Această poruncă s-a extins în pledoaria asupra avorturilor. Viața în orice stadiu este darul lui Dumnezeu care pedepsește aspru crima, omorul, genocidul și suicidul.

7. Porunca a șaptea ne spune: „Să nu fii desfrânat” sau altfel „să nu săvârșești adulter” reglementează relația sănătoasă între bărbați și femei proclamând monogamia, fiecare bărbat să aibă femeia lui și invers. Celelalte relații sunt condamnate și pedepsite, cum ar fi: adulterul, concubinajul, poligamia, violul etc.

8. Prin porunca a opta, Dumnezeu interzice furtul: „Să nu furi” adică a nu se lua un bun pentru care nu s-a muncit și nu intră în apartenența cuiva. Fiecare să muncească cinstit și să-și câștige necesarul pentru traiul său.

9. Dumnezeu pedepsește mărturia mincinoasă, sperjurul: „Să nu mărturisești strâmb contra semenului tău”. A noua poruncă ne arată că printr-o mărturie falsă se poate pune în pericol viața cuiva. De aceea s-a instituit jurământul înaintea depunerii mărturiei pentru a nu se putea minți ușor într-o instanță de judecată.

10. „Să nu poftești nimic din ce aparține aproapelui tău” este porunca a zecea care specifică: „nici nevasta, nici fiul, nici fiica, nici boul, nici asinul, nici casa, nici pământul”. Este vorba de o înăbușire a jinduirilor spre ceea ce semenul are mai frumos, mai bun, mai mult, mai mare.

Este o condamnare a lăcomiei oamenilor care trebuie stopată, altfel ea nu are oprire și limite. Cine respectă aceste zece porunci poate să spună că este un om cinstit, drept, onest în fața lui Dumnezeu și a oamenilor.

Iisus Hristos face deseori referire la Legea lui Moise care a fost reluată de către profeții Vechiului Testament și reactivată în forme interpretabile, pentru a feri poporul de abuzuri și excese.

Mântuitorul rezumă cele zece porunci într-una singură care se împarte în două: „Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta, din tot sufletul, cu toată puterea ta, din tot cugetul tău; iar pe aproapele tău ca pe tine însuși. Deci primele patru porunci se referă la iubirea și ascultarea lui Dumnezeu, iar celelalte șase reglementează relațiile dintre oameni.

În primul rând, trebuie să-L iubim pe Dumnezeu cu toată ființa noastră, însă această iubire să se concretizeze în dragostea pentru semenii noștri. Ura, disprețul, distrug relația dintre noi și Dumnezeu. Cine zice că iubește pe Dumnezeu și urăște pe semenii, este un mincinos. Dumnezeu poruncește să iubim și pe vrăjmașii noștri, să facem bine celor ce ne fac rău, să fim fii adevărați ai celui Preaînalt, căci El aduce ploaia și soarele și peste cei dreapți și peste cei nedreapți. Să aruncăm pâine celui ce ne lovește cu pietre.

Legea Noului Testament desăvârșește Legea Vechiului Testament unde era proclamată Legea Talionului: ochi pentru ochi, dinte pentru dinte, moarte pentru moarte etc.

CUM POATE PRIMI UN OM FIREA DUMNEZEIASCĂ

Omul, creștinul, cât de ușor sau cât de greu poate să primească Firea Dumnezeiască? Este posibil să o primească oricine? Explicați-ne ce se înțelege prin Firea Dumnezeiască? Și dacă se poate face o separare între Dumnezeu și om, o înțelegere având la bază Sfânta Credință?

Creștinul este omul credincios privilegiat în fașa lui Dumnezeu față de toți ceilalți, portivit spuselor Sfântului Apostol Pavel „Câți în Hristos v-ați botezat, în Hristos v-ați și îmbrăcat” (Gal. 3,27). Faptul că Iisus Hristos a luat firea omenească și a unit-o cu firea Sa divină înseamnă că a îndumnezeit-o, oferind astfel omului posibilitatea de a se înălța de la starea omenească la cea de făptură îndumnezeită, căci în persoana lui Iisus existau „două firi unite în mod neamestecat și neschimbat, neîmpărțit și nedespărțit” (Dogma Sinodului IV Ecumenic). Când vorbim de fire omenească ne ducem cu gândul „la omul vechi, stricat de poftete înșelătoare”, iar când vorbim de fire îndumnezeită înțelegem un om nou, reclădit spiritual după chipul Creatorului său. Omul vechi poate fi imaginat ca un om primitiv, dominat de instincte primare, pe când omul nou, îndumnezeit, se deosebește prin faptul că spiritul său domină instinctele și le

supune, fiind renăscut la viața spirituală. Această naștere din nou, din apă și din Duh (prin apă și în Duh) are loc în momentul Botezului creștin care se face prin afundarea întreită în apă, taină ce conferă statutul de fiu al Împărăției lui Dumnezeu și membru al organismului uriaș, pe care-l numim Biserică. Acest organism spiritual este condus în mod nevăzut de Iisus Hristos care este capul și conducătorul lui, prin prezența permanentă și asistarea Duhului Sfânt (Ef. 5,23). Așadar toți cei botezați au posibilitatea de a se aureola cu haina sfințeniei. Acest fapt înseamnă supunerea voinței creștinului voinței lui Dumnezeu, ducându-l într-o stare în care el nu mai poate păcătui.

Însă omul nu va putea deveni Dumnezeu niciodată, nici pe pământ, nici în cer, așa cum creatura nu poate deveni creator. În starea în care ne aflăm în corpul nostru limitat nu ne putem apropia nici de soare, chiar de am avea mijloacele necesare, darămite de Dumnezeu, iar a-L vedea pe Dumnezeu este imposibil oamenilor atâta timp cât sunt corporali. Doar cei vrednici, după despărțirea sufletelor de corp, vor putea să se bucure de privirea lui Dumnezeu „față către față” (Mt. 17,4).

Comunicarea dintre Dumnezeu și om se face prin rugăciune care nu este un dialog cu Dumnezeu, ci mai mult un monolog în care creștinul se roagă cu cuvintele sale în limba sa, cu nădejdea că Dumnezeu îi va răspunde, în felul Său propriu de manifestare, în timp.

Vorbirea lui Dumnezeu cu oamenii s-a făcut odinioară în Eden, cu profeții și în timpul din urmă prin Fiul Său care ne-a adus Evanghelia (Evr. 1,1-3).

DATORIILE NOASTRE FAȚĂ DE DUMNEZEU

Care sunt datoriile noastre față de Dumnezeu? Ce datorii avem față de cruce, de religie și de creștinătate?

Datoriile noastre față de Dumnezeu rezultă din porunca Mântuitorului „Să iubești pe Domnul Dumnezeul Tău din toată inima ta, din tot sufletul tău, din toată puterea ta, din tot cugetul tău”. (Lc. 14,27).

Prima datorie este să-L iubim pe Dumnezeu prin credință și nădejde, având o legătură desăvârșită cu El. Aceste virtuți creștinești se exteriorizează prin păstrarea harului divin, participând la slujbele bisericesti și săvârșirea faptelor bune față de aproapele și natura înconjurătoare.

Există o legătură intrisecă între datoriile față de Dumnezeu și cele față de aproapele întrucât Dumnezeu este nevăzut, iar pe aproapele nostru îl vedem în fiecare clipă. Dacă față de semenul nostru avem atitudini contrare poruncilor înseamnă că am încălcat și datoriile față de Dumnezeu, după cum ne explică Sfântul Evanghelist Ioan (Ioan 4,20): dacă zice cineva „iubesc pe Dumnezeu” iar pe fratele său îl urăște, este mincinos. Pentru că cel ce nu iubește pe fratele (semenul său pe care l-a văzut, nu poate să-L iubească pe Dumnezeu, pe care nu l-a văzut).

Dacă iubim Universul, natura, cosmosul, iubim pe Dumnezeu-Creatorul „Cerul e clar, aerul curat, ce gingașă e iarba, ce frumoase sunt toate care ne înconjoară, numai noi nu înțelegem că viața e un paradis? Dacă am realiza asta, ne-am îmbrățișa unul pe altul și am plânge de fericire” Dostoievski (Frații Karmazov). Să nu ne distrugem propriul Rai!

Supunerea față de Dumnezeu este o altă datorie a voastră. „Facă-se voia Ta!” din Rugăciunea Domnească exprimă dorința ca voința noastră să coincidă cu voința divină, deoarece Dumnezeu știe mai bine ce e bun pentru noi, decât ne dăm seama și de multe ori ne zbatem cu propriile noastre puteri, fără a înfăptui nimic.

Puterea lui Dumnezeu se face simțită în neputința noastră și realizăm că intervenția lui Dumnezeu este miraculoasă. În limbajul religios creștinul este rob al lui Dumnezeu iar El este stăpân și dacă a zis Dumnezeu „Nu mai ești rob, ci fiu (moștenitor) trebuie să ne purtăm într-o relație filială, ca atare, față de Tatăl nostru. Reflectând la perfecțiunea și armonia Universului, înțelegem cât de instantaneu se face și se duce la îndeplinire voia lui Dumnezeu. O singură ezitare ar fi fatală. Îngerii din cer împlinesc această voie în chip desăvârșit și noi trebuie să facem voia Lui precum în cer și pe pământ.

Iubirea semenului trebuie să fie comparativă cu dragostea și grija pentru noi înșine. „Nimeni, niciodată nu și-a disprețuit trupul său, ci îl hrănește, îl încălzește” (Ef. 5,29). Apostolul Pavel vorbește și despre supunerea noastră, unul altuia, în frica de Dumnezeu și despre supunerea în fața ocârmuirilor care sunt rânduite de Dumnezeu să stăpânească pe pământ.

Iubirea de sine nu trebuie să degenereze în autism, egoism,

aroganță, vanitate etc., ci așa cum ne îngrijim de noi, să avem grijă de semenul nostru la nevoie, cum ar fi să ne punem pe noi în situația lui.

Avem datorii față de sufletul nostru să cultivăm înțelepciunea, voința, răbdarea, și sentimentele cele mai alese. Avem datoria de a ne întreține viața (și a o apăra) în armonie psiho-fizică, în echilibru, în înfrânare, fără abuzuri și excese. Față de aproapele trebuie să arătăm milă și compasiune, fără să-l jignim sau să-l umilim.

Legate de acestea mai sunt datoriile față de familie, părinți, copii, soț, soție, față de Biserică, față de patrie, față de muncă, față de bunurile obștești, de natura înconjurătoare, cum am mai spus, cu care să fim în înfrățire. Datoriile se împlinesc desăvârșit cu convingere și dăruire, nu cu jumătăți de măsură.

SĂLAȘUL SFÂNT

De câte ori intrăm într-un sălaș sfânt, simțim cea mai desăvârșită liniște: liniștea mântuirii, a milosteniei ce ne inundă sufletul. Ne facem Sfânta cruce și ne închinăm la icoane, sărutându-le cu sfințenia tainei în care ne aflăm. Ascultăm slujba dintr-o zi de duminică sau a unei alte sărbători, simțind că trăim clipe înălțătoare. În față ne este altarul și duhovnicul acelei biserici, care puteți fi dumneavoastră, părinte, pe care vă rugăm să ne spuneti: Ce este altarul bisericii și ce se află în el? Ce este Antimisul și dacă, fără acestea se poate sluji Sfânta Liturgie?

Din punct de vedere arhitectural, Sălașul Sfânt, biserica, urmează configurația cortului sfânt executat de israeliți în timpul întoarcerii din robia faraonică în pustiul Arabiei, la porunca lui Dumnezeu adresată lui Moise, căruia îi comunică forma și dimensiunile și materialele din care să fie confecționat. Fiindcă în situația dată, poporul era nomad, și cortul sfânt era portabil.

Deci, concepția și originea cortului sfânt era divină. Dumnezeu atenționează că nu locuiește în sălașuri făcute de mâna omenească, dar se coboară uneori în mijlocul poporului Său, iar locul unde se coboară se umple de slava Sa.

Cortul sfânt era simplu, cu două compartimente: Sfânta Sfintelor și Sfânta despărțite printr-o perdea numită catapeteasmă

sau tâmplă. În Sfânta slujeau preoții iar în Sfânta Sfințelor intra o dată pe an arhiereul ca să aducă jertfă și să stropească cu sângele de animale sacrificate chivotul și jertfelnicul. Elementul cel mai sfânt din Sfânta Sfințelor era Chivotul Legii în care se țineau tablele Legii, mana din pustiu și toiagul lui Aaron. Materialele de construcție sunt: lemnul, mătasea, in, păr de animale, aur, argint, cupru, pietre prețioase, piei de animale etc.

După modelul cortului sfânt s-a construit templul de la Ierusalim, după stabilirea în Țara Făgăduinței, sub domnia regelui Solomon cu materiale procurate și pregătite de tatăl său regele și proorocul și psalmistul David, care a fost o splendoare a antichității și zidit în șapte ani, 969-962 î.Hr., care a dăinuit 377 ani până la captivitatea babilonică (586 î.Hr.) când a fost demolat, cu excepția unui zid. Ulterior a fost reconstruit. Templul avea o adăugire față de cortul mărturiei, numită pridvor. Despărțirea între Sfânta și Sfânta Sfințelor în templu, era făcută tot printr-o perdea, numită catapeteasmă, care s-a rupt de sus până jos în clipa în care Iisus și-a dat duhul pe cruce și a murit.

Bisericile noastre sunt împărțite în trei: Altar, Naos și Pronaos, locuri în care stau preotul, bărbații și femeile.

Altarul este partea cea mai sfântă a bisericii, în care se află Sfânta Masă ce poate să aibă în zidirea ei moaște din sfinți adică particule din trupurile sfinților martiri sau cuvioși care nu au putrezit nici după sute și mii de ani.

Dacă biserica nu este zidită pe moaște de sfinți, această lipsă o suplinește Antimisul, care este o pânză imprimată cu icoana coborârii de pe cruce și înmormântării lui Iisus Hristos, iar în partea de deasupra un pătrat cusut în care se așază moaște de sfinți. Deci biserica este temeluită pe sacralitatea sfinților.

Acolo unde sunt ei prezenți și prezența lui Dumnezeu este reală, căci Dumnezeu se odihnește în sfinți, care au sfințenia din Dumnezeu.

Fără Antimis nu se poate oficia Sfânta Liturghie. Dacă în împrejurări tulburi: războaie, calamități sau reparații se săvârșește Sfânta Liturghie, Antimisul se mută în locul cel mai adăpostit. El se ține pe masa Sfântului Altar acoperit de Sfânta Evanghelie și în fața chivotului care este tot pe Sfânta Masă și flancat de 2-4 sfeșnice. Tot în altar se află Proscamidiarul în partea stângă a altarului și care este locul unde se pregătesc sfintele daruri pentru Sfânta Liturghie și unde se păstrează vasele și instrumentarul pentru slujbă. În spatele Sfintei Mese se află Sfânta Cruce, în dreapta altarului este diaconiconul locul sau dulapul în care se păstrează veșmintele preoțești și acoperămintele pentru Sfintele daruri.

TAINELE BISERICII

Care sunt Tainele Bisericii noastre și ce însemnătate are fiecare?

Biserica, în primul rând, este o taină care la rândul ei deține șapte sfinte taine așezate de Mântuitorul și încredințate sfinților Săi Ucenici și Apostoli, care la rândul lor le-au transmis arhierilor, preoților și diaconilor și vor fi perpetuate până la sfârșitul veacurilor.

Prima Sfântă Taină este Botezul prin care se șterge păcatul strămoșesc, cu care se naște orice copil (prin Adam toți au păcătuit) și care crează predispoziții spre alte păcate. Iisus le-a poruncit apostolilor Săi după Înviere: „Mergând, învățați toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh” (Mt. 28,19) și conchide: „Cine crede și se va boteza, se va mântui” (Mc. 16,14). De aici necesitatea botezului la copiii nou-născuți, fiind și ei chemați la mântuire. Botezul este nașterea din nou, de data asta nu la viața biologică, ci la viața spirituală. În convorbirea cu Nicodim, Iisus Hristos precizează: „că de nu se va naște cineva din apă și din duh, nu va vedea viață veșnică” (In. 3,5). Botezul conferă calitatea de fiu al împărăției lui Dumnezeu și al bisericii celui ce este botezat. „Răsplata păcatului este moartea” care a trimis-o Dumnezeu pe vremea lui Noe, când a spălat păcatele oamenilor prin potopul

de ape. De aceea, Botezul se face prin scufundarea în apă de trei ori și ridicarea din apă, ceea ce simbolizează moartea cu Iisus Hristos și învierea împreună cu El.

După Botez, imediat, se face Ungerea cu Sfântul Mir, a doua taină prin care se conferă celui botezat darurile Sfântului Duh pentru a crește fizic și spiritual, pentru a dobândi înțelepciune și alte multe daruri care îi stabilesc vocația sau chemarea vieții sau înclinația spre anumite deprinderi bune, talent și pricepere, canalizându-l spre creații de excepție la maturitate sau spre genialitate. Sfântul Mir este un untdelemn preparat în amestec cu 37 de mirodenii, sfințit în Joia Mare de către Soborul format din Patriarh și toți mitropoliții și episcopii, care se distribuie apoi la toate bisericile. Aici se împlinește parabola Mântuitorului cu talanții prin care ni se aduce la cunoștință că am primit daruri de valoare inestimabilă pe care trebuie să le cultivăm și să le desăvârșim fiind trași la răspundere dacă le irosim în lenevie și în patimi (Matei 25,14-30).

A treia taină este Împărtășania sau Cuminecătura sau Euharistia, adică Trupul și Sângele Mântuitorului pe care trebuie să le luăm spre iertarea păcatelor și spre viața de veci. „Cine mănâncă Trupul Meu și bea Sângele Meu trăiește cu Mine și Eu cu el și cine nu mănâncă și nu bea Trupul și Sângele Fiului omului nu are viață veșnică”.

Adevărata hrană a vieții veșnice este împărtășania care se pregătește în cadrul slujbei Sfintei Liturghii din pâinea și vinul aduse jertfă la altar care se prefac prin invocarea Duhului Sfânt, în cadrul Epiclezei de către preot, în Trupul și Sângele Domnului.

Pentru împărtășanie, credinciosul se pregătește în cele patru posturi mari, administrându-i-se în prealabil a patra Sfântă taină

– Pocăința, Mărturisirea sau Spovedania, care este necesară pentru a ne păstra curată conștiința morală, pentru a ne împăca cu semenii și implicit cu Dumnezeu, care prin căință sinceră, prin mărturisire integrală, prin părere de rău și hotărârea de a nu mai repeta păcatele, într-un cadru strict confidențial, în fața preotului duhovnic, prin rugăciunea și mijlocirea lui, potrivit harului încredințat ne dezleagă, iar Dumnezeu ne acordă iertarea. Necesitatea acestei taine rezultă din faptul că păcatele nu aduc decât tristețe, boală, sărăcie, nefericire, iar spovedania ușurează sufletul omului care se confesează preotului recăpătându-și vigoarea vieții spirituale și trupești.

Preoția este o taină sfântă prin care Iisus Hristos a dat apostolilor puterea de a mijloci între Dumnezeu și oameni, prin Harul Legării și dezlegării pe pământ și confirmarea acestora în cer. Darul preoției se conferă unopr persoane cu vocație, care din copilărie au înclinație spre Dumnezeu, spre fapte bune, spre Biserică, spre rugăciune, spre viață înfrânată.

Dacă toate tainele, cele șase, se pot oficia de către preot, această taină o săvârșește arhiereul sau episcopul, urmașul direct al apostolilor.

Preoția cuprinde trei trepte: arhiereu, preot și diacon. Arhieriei sunt hirotonisiți de mai mulți arhieriei, preotul de un arhiereu, ca și diaconul. Arhiereul poate deveni episcop, mitropolit, patriarh, preotul protopop, diaconul arhidiacon etc.

Astfel se constituie ierarhia bisericească care este coloana vertebrală a Bisericii, acest organism uriaș și tainic al cărui cap și conducător este Iisus Hristos.

O altă taină este Căsătoria, Nunta sau Cununia, care sfințește legătura dintre un bărbat și o femeie, mai precis un

tânăr și o tânără, ajunși la vârsta maturității și care se bazează pe sentimentul de iubire care îi alătură, îi atrage și îi aduce în fața Sfântului altar, pentru a primi binecuvântarea lui Dumnezeu pentru tot restul vieții pe care și-o vor petrece împreună.

Căsătoria este comparată cu conviețuirea dintre Hristos și Biserică (Efeseni 5) cum spune Sfântul Apostol Pavel, inspirându-se din Cântarea Cântărilor a înțeleptului Solomon. Căsătoria are trei scopuri: întrajutorarea reciprocă, risipirea singurătății și a individualismului, înfrânarea, și perpetuarea neamului. Toate acestea au loc prin voința lui Dumnezeu care a oficiat prima căsătorie în Eden, când a binecuvântat pe Adam și Eva și le-a zis: „Creșteți și vă înmulțiți, umpleți pământul și-l stăpâniți,... căci va lăsa omul pe Tatăl său și pe mama sa și se va uni cu femeia sa și vor fi amândoi un trup” (Facere 2,24) și „ceea ce a unit Dumnezeu omul să nu despartă”.

De aici rezultă indisolubilitatea căsătoriei și valabilitatea ei până la moarte. Prin căsătorie se crează celula de bază a societății, familia, în care se nasc copiii ca rod al dragostei și cresc iradiați de iubirea și grija părintească.

Conviețuirea fără a primi această taină este considerată concubinaj, iar copiii născuți sunt nelegitimi. Căsătoria civilă este o simplă învoială nebinecuvântată, nesfințită și nerecunoscută de Biserică, iar cei necununați la Biserică trăiesc sub imperiul apăsător al păcatului asupra subconștientului lor. Biserica nu va administra niciodată această Sfântă taină persoanelor de același sex, fiind de acord că Dumnezeu îi va urgisi pe unii ca aceștia, ca pe aceia din Sodoma pe care i-a înmormântat după ce i-a ars cu acid sulfuric (Facere 19).

Sfânta Taină a Maslului se oficiază pentru bolnavi sufletește

sau trupește și pentru iertarea păcatelor și dezlegarea de blestem, jurăminte, afurisenie etc., de către mai mulți preoți (3,7) când se sfințește undelemnul adus, de șapte ori, și cu care se ung la frunte, la piept, la mâini și picioare credincioșii bolnavi. Apostolul Iacob îndeamnă că: „dacă este cineva bolnav... să cheme preoții bisericilor să se roage pentru el și să-l ungă cu undelemn sfințit, căci rugăciunea îl va izbăvi pe bolnav iar Domnul îl va ridica (din pat) și dacă are păcate i se vor ierta (Iacob 5,14-15).

Toate aceste Sfinte Taine sfințesc viața credinciosului creștin, îl desăvârșesc, îl feresc de păcat și de nefericire. Ele se săvârșesc în biserică de regulă și sunt lucrări văzute ale Bisericii prin care se acordă harul nevăzut al lui Dumnezeu și ne arvunesc viața veșnică. Amin.

DESPRE SFÂNTA ÎMPĂRTĂȘANIE

Cât timp trebuie să treacă, după ce am participat la Sfânta Împărtășanie pentru a recurge la o altă Împărtășanie? Este bine să ne împărtășim mai des sau mai rar? Putem fi în tot momentul pregătiți și vrednici să luăm Sfânta Împărtășanie?

De la început trebuie să se știe că Sfânta Împărtășanie este una din cele șapte taine sfinte pe care Mântuitorul Iisus Hristos le-a instituit. Împărtășania sau Cuminecătura își are originea în Cina de Taină, din Joia patimilor lui Iisus Hristos când le-a împărțit discipolilor săi pâinea frântă, spunându-le: „Luați, mâncați, acesta este trupul Meu care se frânge pentru voi, spre iertarea păcatelor”. Când le-a dat să bea vin din pahar, le-a zis: „Beți din el toți, el este sângele Meu, al legii Noi, care pentru voi și pentru cei mulți se varsă spre iertarea păcatelor”. „Acest lucru să-l faceți în amintirea Mea”, anticipând Sfânta Liturghie care este o comemorare actualizată a Cinei de Taină, unde pâinea și vinul care se duc la altar pentru jertfă nesângeroasă, se prefac prin invocarea Sfântului Duh în trupul și sângele Mântuitorului cu care se împărtășește de fiecare dată preotul și prin el, în mod participativ, toți credincioșii prezenți la Sfânta Liturghie unde Iisus Hristos este prezent, viu, real, nevăzut. Este o împărtășanie de comuniune cu Dumnezeu, a celor conștienți și vrednici de a-L primi pe Iisus Hristos în sufletul lor, curățit de păcate, gânduri

rele, griji lumești etc., pregătiți pentru această mare taină a Sfintei Biserici. Atât preotul cât și credincioșii creștini trebuie să parcurgă un timp de pregătire prealabilă pentru întâlnirea tainică cu Hristos. De aceea este așezat ciclul celor Șapte Laude despre care am vorbit și care ne pregătesc pentru Sfânta Liturghie. Preotul are pregătirea lui canonică pentru împărtășanie iar credincioșii care se împărtășesc în mod real, mai rar, se pregătesc în special în cele patru posturi mari de peste an: al Paștilor (Păresimilor), al Sfinților Apostoli Petru și Pavel, al Adormirii Maicii Domnului (1-15 august), al Nașterii Domnului (15 noiembrie – 24 decembrie).

Postul curățește sufletește și trupește pe credincios, îl întărește împotriva patimilor și ispitelor, îi purifică gândurile și sentimentele, îi fortifică voința, îi limpezește conștiința, făcându-l prin rugăciune și contemplație la cele sfinte, vrednic de a-L primi pe Dumnezeu în ființa sa. Trebuie să ne împărtășim cu vrednicie, deși niciodată nu suntem vrednici, dar Dumnezeu apreciază străduința (nevoința) noastră. Este o necesitate să ne împărtășim, care rezultă din cuvintele Mântuitorului: „Cine mănâncă trupul Meu și bea sângele Meu trăiește cu mine în veci” și reversul „Cine nu mănâncă trupul Meu și nu bea sângele Meu, nu are viață veșnică”, căci „Trupul Meu este adevărata mâncare și Sângele Meu adevărata băutură”, adică o hrană vecinică. Putem să ne împărtășim cât de des, dar nu tot atât de des suntem vrednici pentru această taină sfântă. De aceea, Sfântul Apostol Pavel zice: „să se cerceteze bine omul înainte de a se împărtăși ca să nu ia Trupul și Sângele Domnului spre osândă. Este obligatoriu să ne spovedim, să fim împăcați cu semenii, să avem dezlegare de la preot și atunci vom fi relativ vrednici.

DUPĂ MOARTE EXISTĂ ÎNVIEREA?

În accepțiunea credinței ce susține că după moarte există înviere, putem să credem că cimitirele nu sunt altceva decât antecamere ale învierii? Nu-mi este ușor, dar vă întreb: Dumnezeu este al celor vii sau și al celor morți? Mântuitorul Iisus Hristos a spus: „Fericiți cei ce plâng, căci aceia se vor mângâia”. Cine îi va mângâia și cum vor fi mângâiați?

Omului credincios și mai ales creștinului nu-i este greu să creadă în înviere. Dumnezeu care este Atotputernic și a creat Universul cu tot ce se vede și nu se vede din nimic, poate să-l recreeze fără nici o dificultate. Nimicul înseamnă că Dumnezeu nu a avut o antematerie din care să facă lumea. Știința vorbește de hazard, de explozia neutronică, de big-bang sau de un demiurg în ultimă instanță numai ca să evite numele unicului Dumnezeu Creator și caută să explice pe cale rațională apariția sau dispariția lumii.

În Biblie se vorbește despre sfârșitul lumii și poate avea înțeles dublu că lumea se sfârșește pe rând și regenerează și că odată la final se va sfârși totul și cerul și pământul și soarele și luna și stelele etc.

Când vorbim despre sfârșit sau despre moarte trebuie să ne gândim numai la ce este material, fizic, care este degradabil, perisabil, corodabil. Între acestea, toate organismele vii, plante,

animale, oameni, toți au un sfârșit când mor. Numai trupul omenesc moare, adică corpul care este lipsit de duhul de viață, iar sufletul este nemuritor. Trupul se îngroapă în mormânt și în timp se dezintegrează în toate elementele constitutive din care Dumnezeu l-a plămădit dintr-o mână de țărână, fapt ce se confirmă pentru că pământul îl asimilează prin descompunere și putrezire.

Mai rămân o vreme oasele scheletului edificatoare pentru ochii curioși să vadă deosebirea dintre cei îngropați sau egalitatea în fața morții, a celor din cimitire.

Se poate vorbi, întradevăr, despre fiecare mormânt că va fi o antecameră a învierii și la modul colectiv despre cimitire.

Învierea morților va avea loc înaintea judecății din urmă pe care Dumnezeu o va face tuturor oamenilor care au murit și care nu au murit. La sunetul de trâmbiță al Arhanghelului Mihail toți morții se vor ridica din morminte, de pe fundul oceanelor și mărilor, din crăpăturile și adâncurile pământului. Sufletele care i-au părăsit se vor întoarce în trupurile pe care le vor recunoaște și le vor reanima pentru a se putea prezenta la judecata lui Dumnezeu și a-și primi binemeritata răsplătă pentru cele ce le-au înfăptuit în timpul dinaintea morții și potrivit rugăciunilor de ajutor a celor vii pentru cei morți după doctrina creștină.

Dacă Dumnezeu este Duh, comunicarea cu oamenii este duhovnicească (spirituală), de aceea îi și adresăm lui Dumnezeu apelativul „Dumnezeul Duhurilor adică stăpân al sufletelor oamenilor”. Și cum sufletele sunt veșnic vii, Dumnezeu nu este al morților, dimpotrivă al viilor pentru că în fața Lui toți sunt vii. Când Moise l-a invocat pe Dumnezeu în rugăciune lângă rugul aprins care nu se mistuia, l-a numit Dumnezeu lui Avraam, al lui Isac și al lui Iacob; ori la vremea aceea toți cei

trei muriseră cu sute de ani în urmă.

De aceea creștinul în fața morții se resemnează, căci din fața lui Dumnezeu nu putem fugi, El este peste tot și în Rai și în Iad și în abis și în ocean. Nu ne lamentăm, nu plângem și nu disperăm în fața morții.

Apostolul Pavel zice: „Fie că trăim, fie că murim, ai Domnului suntem”.

Plânsul este o stare sentimentală prin care omul își refulează durerea sufletească sau fizică. Dumnezeu care a creat și sufletul omenesc și trupul a așezat în suflet pe lângă rațiune și voință și facultatea sentimentală, sensibilă și senzorială care se exprimă prin bucurie și râs sau prin durere și plâns. Este evident că cei ce plâng se mângâie, adică își descarcă încărcătura emoțională prin plâns. Cei care nu pot plânge suferă tacit mai departe. Dumnezeu îi mângâie pe oameni în timpul vieții dar cei ce plâng mereu pentru motive bine întemeiate vor fi mângâiați în veșnicie și vor râde în lumea cealaltă ca o compensare a bucuriei care le-a lipsit în viața pământească.

În cer vor avea parte de „ceea ce ochiul nu a văzut, urechea omului nu a auzit și la inima omului nu a mai intrat” (1 Cor. 2,9). Dar în Iad? Acolo în locul de pedeapsă veșnică pregătit pentru oamenii răi și pentru diavol, va fi plânsul acompaniat de scrâșnirea din dinți. De fapt, plânsul necredincioșilor va începe de pe pământ, în clipa în care vor vedea pe cer apariția semnului Fiului lui Dumnezeu (crucea) în care nu au crezut până atunci și asta se referă la toate popoarele necreștine numite păgâne.

Marele filozof creștin, Origen, vorbește despre o restabilire a ființelor degradate, chiar și a diavolului care va fi și el iertat și mântuit devenind din nou îngerul de lumină (Lucifer). Această

Credință și Biserică

concepție se bazează pe Atotmilostivirea lui Dumnezeu care poate să-I ierte pe toți și poartă numele de Apocatastază și este o concepție pe care Biserica încă nu a asimilat-o în doctrina sa dogmatică. Rămâne însă ca o presupunere în fază predoctrinară, adică teologumenă.

Atunci nu va fi nici un plâns veșnic, ci doar o fericire veșnică.

DE CE DUMNEZEU NE LASĂ PRADĂ RĂTĂCIRII

De ce Dumnezeu, nu de puține ori, ne lasă pradă rătăcirii și îndoielii? De ce nu ne întărește gândul să nu cădem în păcat și să nu facem rău semenilor noștri? Dorește Dumnezeu ca noi să fim ființe libere și singuri să ne hotărâm felul credinței? Dumnezeu este etern și este spirit, iar noi, mai degrabă sortiți pieirii? Este adevărat că nimeni nu L-a văzut pe Dumnezeu până după ce a murit?

Dumnezeu l-a făcut pe om cu personalitate. Fiecare om este o persoană, un ins cu propria lui identitate. Facultățile indispensabile unei persoane sunt rațiunea și libertatea. Ființa omenească se definește prin suflet și este superioară tuturor viețuitoarelor de pe pământ, care nu au suflet, ci în locul sufletului au instinct care este un dat fix. La rândul său, sufletul omenească are conștiință, rațiune, sentimente și voință. Toate aceste facultăți sufletești nu sunt constrânse de Dumnezeu care ne-a dăruit cu libertate deplină, rațiune liberă, sentimente libere, voință liberă, conștiință liberă.

Dumnezeu a zis: „Iată, îți pun în față să alegi: binele și răul, binecuvântarea și blestemul, viața și moartea!”

Așadar, nu este adevărat că Dumnezeu ne lasă pradă rătăcirii și îndoielii și ne îngrădește și influențează gândurile și

căderile noastre în păcat, ci adevărat este că nu ne forțează să ne oprim când avem o intenție rea, deși El cunoaște dinainte și gândul și fapta.

Ideea sau gândurile nu sunt o emanație materială a creierului, ci o emanație a spiritului omenesc, a rațiunii umane. Dar spiritele sunt de două feluri: bune și rele. Dacă nu ar exista răul, ar fi numai bine. Dar cu ce am compara binele dacă nu ar fi răul? Exponentul răului este diavolul (dezbinatorul) care este spiritul rațional negativ ce se opune lui Dumnezeu care este Binele (Bunul) prin excelență. Deci, omul nu păcătuiește singur, ci de multe ori, în dilema de a alege, cedează ispitei întinse chiar în mintea lui de către spiritul răului. Păcatele sunt cu gândul, cu cuvântul și cu fapta, cu voie și fără voie, conștiente sau inconștiente. Omul păcătuiește față de Dumnezeu, față de semeni, față de propria sa persoană.

Pentru a nu greși, omul trebuie să-și supună sufletul lui Dumnezeu și să I se închine, să-L slujească pe Creatorul său prin fapte bune, să respecte poruncile divine și legile universului, să se teamă de Dumnezeu și să dobândească înțelepciune pentru a preîntâmpina răul și a nu cădea în cursa întinsă de diavol.

Să se roage și să-și supună dorințele fizice și instinctele corporale rațiunii sănătoase, sentimentelor înălțătoare și voinței spre cer; să postească și să facă fapte de milostenie, caritate și filantropie. Într-un cuvânt, să facă voia lui Dumnezeu (rugăciunea Tatăl Nostru) „Precum în cer, așa și pe pământ”. Chiar putem să conlucrăm cu Dumnezeu în Univers când ne aflăm foarte aproape cu sufletul de el. Dumnezeu fiind spirit și noi având spirit, se cuvine ca cel ce I se închină Lui să I se închine cu spiritul (sufletul) într-adevăr.

Datorită voinței libere, omul poate să aleagă binele din rău, binecuvântarea din blestem, viața dinaintea morții și de după moarte și înviere.

Nu suntem sortiți pieirii. Nu există o soartă prescrisă, nu suntem proscriși după mântuirea pe care ne-a făcut-o Iisus Hristos prin jertfa Sa. Nu credem în predestinație, noi cei ortodocși, ci credem în realitatea faptelor pe care ni le va aprecia Dumnezeu la judecata din urmă.

CÂND PORNIM LA DRUM

Dorim să pornim la drum, într-o călătorie planificată cu ceva timp înainte. Dorim să facem această călătorie spre locuri istorice, către biserici și mănăstiri. Avem de gând să ne construim o casă și îi căutăm locul binecuvântat. Ne ajută dacă, în aceste porniri ale noastre o să cerem, ajutorul și sprijinul lui Dumnezeu? Al preotului satului?

Dictonul „Nihil sine Deo” (Nimic fără Dumnezeu) exprimă faptul că în orice întreprindere avem nevoie de ajutorul lui Dumnezeu. De altfel nimic nu se mișcă fără știrea lui Dumnezeu și de acest fapt au fost convingși credincioșii din toate timpurile.

Dacă scopul activităților noastre este unul bun, constructiv, Dumnezeu ne ajută să ne atingem ținta și totul să decurgă perfect.

Când luăm inițiativa să călătorim undeva în țară sau în străinătate, sau când ne propunem să ne construim o casă, consultăm toți factorii competenți să ne faciliteze și să ne aprobe demersurile, n-ar fi absurd să nu-l consultăm pe Dumnezeu prin meditație și rugăciune?

De aceea, bunii creștini, în astfel de împrejurări apelează în primul rând la ajutorul lui Dumnezeu și când călătoresc și când își construiesc casă și când se mută într-o locuință nouă. Și după ce au primit ajutorul aduc și prinos de mulțumire la biserică, unde preotul rostește rugăciuni pentru cei care călătoresc ca

Dumnezeu să le trimită alături pe îngeri, care să-i păzească, să-i ferească de primejdii și întâmplări rele, să-i păstreze sănătoși ca să se întoarcă cu bine, acasă.

Pentru cei care își construiesc locuințe, preotul se roagă la fața locului, binecuvântându-l, pentru ca acea construcție să dăinuie pe temelie solidă, să nu se surpe, să poată fi derulate lucrările până la final. Tot așa se procedează la inaugurarea clădirii noi și la mutarea într-o casă nouă sau renovată, aceste evenimente fiind acompaniate de rugăciunea preotului și sfințirea locului și a imobilului cu aghiazmă pentru ca și spiritele rele să se depărteze din locul respectiv.

Cei care nu procedează astfel și cred că se descurcă cu de la sine putere fără ajutorul divin, vor avea mari surprize în călătoriile lor care sunt întotdeauna riscante, fie pe uscat, pe apă sau prin aer.

Sunt nenumărate cazurile de accidente, pe căile rutiere, chiar și ferate, de naufragii pe mări și oceane, de catastrofe aeriene mai ales în timpurile noastre. Și tot așa de cunoscute sunt cazurile în care casele s-au surpat, n-au fost terminate, au fost bântuite de duhuri rele sau au căzut sub incidența blestemelor.

Așadar, în astfel de ocazii trebuie să cerem ajutorul lui Dumnezeu care ne va binecuvânta prin rugăciunile preotului.

Rugăciunile pentru călători amintesc de însoțirea lui Isaac și a lui Tobie pe care le-a făcut-o Dumnezeu cu îngeri păzitori și i-a ferit de rele într-o altă țară unde mergeau. De asemenea se amintește de mersul pe drumul de la Ierusalim la Emaus a ucenicilor lui Iisus, Luca și Cleopa, după înviere, cărora le-a prezentat un chip de străin pe care l-a descoperit în fața lor la frângerea pâinii pentru cină, ceea ce le-a produs o nespusă

bucurie pentru că El era viu și printre ei.

În rugăciunile pentru casă se evocă binecuvântarea casei lui Laban prin adăpostirea lui Iacob, casa din Abiadoar care a adăpostit Chivotul Legii, casa lui Potifar care l-a primit pe Iosif și casa lui Zaheu care l-a primit pe Iisus Hristos, toate aceste case fiind binecuvântate. Deci ori stăm în casă, ori călătorim, toate le facem cu ajutorul lui Dumnezeu.

TRĂIM DOAR PENTRU A CREDE ÎN DUMNEZEU?

Ne naștem, creștem și trăim doar pentru a crede în Dumnezeu și a fi creștini? Aceasta este marea noastră Iubire? Iubirea Dumnezeiască? Credința noastră poate fi definitivă? De ce întrebăm acest lucru, fiindcă una dintre ultimele întrebări din Sfânta Evanghelie adresată unuia dintre apostoli spune așa: „Petre, mă iubești tu oare?”.

Nu ne naștem prin voia noastră, nu trăim de capul nostru și nu murim când vrem noi. Toate aceste taine se află în stăpânirea lui Dumnezeu, viața, nașterea, moartea. Dumnezeu nu a avut nevoie de lumea aceasta și nici de om ca să-l ajute cu ceva pe Creator sau să umple un neajuns. „Dumnezeu este iubire” spune Sfântul evanghelist Ioan și înainte de a face lumea văzută și nevăzută petrecea în iubirea care se transmitea ciclic și neîntrerupt de la Tatăl la Fiul și de la Fiul la Duhul Sfânt și iarăși la Tatăl. Această iubire a dorit Dumnezeu să o reverse peste creația sa și cu predilecție spre ființa care să-i poarte chipul în suflet și care la rândul-i să răspundă cu iubire reflexivă. Primești iubire, răspunzi cu iubire, dar cine este primul – Dumnezeu izvorul iubirii eterne, Tatăl, Fiul și Sfântul Duh adică Trinitatea Sfântă sau Sfânta Treime. Faptul că Dumnezeu ne-a creat dovedește iubirea sa față de noi oamenii și faptul că ne-a oferit

condițiile indispensabile unei vieți îndestulătoare și fericite dovedește aceeași iubire.

Iubirea lui Dumnezeu se revarsă peste noi în măsura în care nu suntem ecranati de umbra păcatului.

Pe omul credincios Dumnezeu îl iubește mai mult, iar pe necredincios mai puțin. Iubirea trebuie să fie o calitate a credinciosului ridicată la rang de virtute. Credința poate fi demonstrată prin iubire. Credința nu este definitorie pentru credincios, ea poate fi oscilatorie sau îndoielnică. Credința naște speranța și nădejdea în Dumnezeu. Acestea sunt necesare în viața de pe pământ. Dar ele vor dispărea în viața eternă cu Dumnezeu. Iubirea este virtutea care ne însoțește în eternitate.

Astăzi, mulți se consideră credincioși fără a avea sentimentul iubirii și având o credință fățarnică, fariseică. Merg la biserică dar sunt capabili să se mânie foarte ușor și să nutrească ură față de semeni pentru o pricină cât de mică.

În zilele noastre, din cauza intereselor materiale asistăm cu durere la diminuarea sentimentului de iubire între ființe care indiscutabil trebuie să se iubească: părinți, copii, frați, rudeni etc.

Prietenia dezinteresată între oameni, aproape nu mai există, ci mai degrabă interes, invidie, egoism, dispreț, bârfă, calomnie, pâră și trădare sau lepădare.

Aici ne amintim de lepădarea întreită a Apostolului Petru și tăgăduiala că nu-L cunoștea, de frica de a nu împărtăși aceeași soartă cu Iisus, fapt ce învățătorul său i-l prevestise cu numai câțva timp înainte, dându-i ca semn cântatul cocoșului, la auzirea căruia Petru a regretat lepădarea și s-a căit într-un plâns amar.

De aceea, după înviere, Iisus îl întrebă de trei ori: „Petre,

tu mă iubești?”, iar Petru răspunde „Da, Doamne, te iubesc”, pentru a-l reazeza în starea de la început și pentru a-i încredința cheile împărăției cerurilor.

Așadar suntem îndemnați să iubim pe Dumnezeu și pe semenii noștri deoarece numai prin credință și nădejde nu ne justificăm scopul pentru care am fost creați și nu ne vom găsi fericirea în nici un loc fără iubire. (Epistola I către Corinteni, cap. 13 și Marin Preda „Unde dragoste nu e, nimic nu e”).

RELIGIA ȘI ȘTIINȚA

Religia și știința pot merge împreună și pot conlucra? Poate demonstra știința că Dumnezeu nu există? La 12 aprilie 1663, Galileo Galilei este adus în fața „Sfântului Oficiu” al Inchiziției și, după un scurt interogatoriu a fost încarcerat. Ce păcate săvârșise Galileo Galilei și de ce a trebuit ca Papa Urban al VIII-lea să folosească împotriva lui măsuri atât de drastice? A trebuit să treacă un secol întreg pentru a pune capăt acelei erori și a înțelege că importanța pământului nu constă în localizarea lui în spațiu, așa după cum se încerca să se susțină în acele vremuri?

Religia și știința au conlucrat dintotdeauna. Dovada sunt templele și bisericile înălțate care dau răspuns tacit întrebării: „Este Dumnezeu?”. Păi dacă există biserici și temple, astea pentru cine sunt?! Religia a zidit pietrele vii (credincioșii), iar știința a zidit și a înălțat lăcașuri din pietre moarte.

Religia și știința au fost reprezentate ca două cercuri care se intersectează, fiecare avându-și sfera în domeniul celuilalt. Deci, s-ar putea vorbi într-o măsură oarecare de interpenetrare. Totuși, ele își păstrează și o arie distinctă.

De pildă, când este vorba de Dumnezeu, de suflet, de creație, de viața viitoare, știința trebuie să cedeze în fața religiei ca și religia când este vorba de cosmos, planete, chimie, medicină,

unde se dă întâietate științei. Și religia devine știință în sfera ei de influență și poartă numele de teologie. Scopul științei este ca prin cunoașterea materiei și legilor ei să devină stăpână peste lumea materială, iar al religiei să îi facă pe oameni fericiți în viața aceasta și în cea veșnică. Știința se ocupă cu cercetarea și descoperirea lumii materiale și a tot ceea ce cade sub incidența simțurilor, pe când religia caută să cunoască ceea ce este deasupra simțurilor și materiei explorând metafizicul și supranaturalul, infinitul și transcedentalul, eternitatea. Mijloacele de cercetare ale științei sunt observarea, experiența și rațiunea, pe când ale religiei sunt credința și revelația.

Prin credință acceptăm ca adevărate lucrări și fenomene care întrec puterea de pricepere a minții omenești, ceea ce știința nu poate să conteste, pentru că nu poate argumenta, fiind lipsită de instrumentarul de explorare. Prin revelație, omul religios primește informații pe care le acceptă prin credință, pe care știința s-ar putea să le confirme și să le accepte mult mai târziu iar altele niciodată.

Prin știință niciodată nu va putea fi dovedită existența lui Dumnezeu, nici localizarea lui Dumnezeu sau localizarea Raiului și a Iadului, sau a sufletului, sau a îngerilor. Ceea ce este imaterial sau spiritual, nu poate fi văzut, auzit, mirosit, gustat, palpat etc. și nici izolat sau analizat.

Oamenii de știință trebuie să fie convinși că inteligența, priceperea, ideile, gândurile, sunt create de Dumnezeu și așezate în sufletul omului și că tot ceea ce s-a descoperit sau s-a produs, se datorează lui Dumnezeu care a creat pe om trup și suflet și i-a alcătuit creierul, acest organ ce comandă întregul organism și care a fost studiat într-o mult prea mică măsură de către știință.

Știința care mărește sfera cunoașterii îl face pe om să se simtă mai sigur, să se apropie de necunoscut fără frică și să fie stăpân pe lumea înconjurătoare, însă religia îi dă mulțumirea, liniștea și fericirea sufletească prin credință, oferind răspunsul la cele trei întrebări: „De unde venim? Cine suntem? Unde mergem?”, lămurind rostul vieții și confirmând ceea ce este rațional și științific. Aici știința și religia se interpătrund într-un raport de înțelegere și concesiune reciprocă.

Dacă au existat conflicte trecătoare între religie și știință, acestea s-au consumat între pseudo-credincioși și pseudo-învățați, între cei care n-au pătruns cu adevărat în sanctuarul credinței, pe de o parte, și cei care n-au pătruns cu adevărat în tainele științei, pe de altă parte. Istoria ne arată că, cei mai mari oameni de știință au fost și credincioși și au vorbit cu respect despre religie și nu și-au permis să discute cu ușurință despre lucrurile sfinte. La fel și teologii nu s-au amestecat în problematica științei și nu au subapreciat-o.

Se pot da exemple ca: Newton, Keppler, Pascal, Gauss, Linne, Volta, Lavoisiere, Ampere, Faraday, Hertz, Pasteur, Păulescu, Momsen, Descartes, Kant, Liebnitz, Hegel, Fichete etc. Toți constată că este o potrivire reală între datele științei și ale credinței religioase „Fără să demonstreze adevărul creștinismului, științele în totalitatea lor, predispun sufletul să recunoască existența lui Dumnezeu, a spiiritului, a legii morale, și că suntem făcuți pentru un scop supraomenesc, nemurirea, ceea ce constituie temelia pe care se reazămă credința creștină în fiecare dintre noi” (P. Termier – Curs de apologetică).

Este foarte important să fim conștienți că domeniile de care vorbim, atât cel științific cât și cel religios studiate și aprofundate,

ne duc la concluzia că explorăm necuprinsul în timp ce cunoașterea noastră este parțială și relativă și cu cât înaintăm pe drumul cunoașterii orizontul devine mai larg. Universul nu va fi studiat în întregime niciodată și cu atât mai puțin îl vom putea cunoaște pe Dumnezeu care umple acest univers.

Și unde mai punem că puterile noastre sunt limitate: cunoaștem parțial, credem parțial, avem îndoială, scepticism, și numai religia creștină ne asigură că în viața veșnică în împărăția lui Dumnezeu ceea ce ni se pare aici parțial și relativ acolo va deveni absolut. Iar aici avem de luptat și cu erorile comise în ambele domenii, oamenii fiind supuși greșelilor. Ne putem înșela oricând în rațiune, în simțuri, în voință, în sentimente, în prevederi. Un exemplu banal, cum ar fi să stăm pe un pod și să ni se pară că apa stă și podul fuge, sau într-un tren, că pasajul fuge și trenul stă. Cam așa a fost și cu concepția geocentrică de care era convinsă omenirea de mii de ani.

Acest lucru nu s-a revelat în cărțile sfinte, Dumnezeu lăsând oamenilor ca la timpul potrivit, prin minți luminate tot de El, să-și schimbe ideea că Soarele se învârtește în jurul Pământului. N-a fost cunoscută nici forma pământului. Afirmarea că problematica se prezintă altfel a produs un șoc în lumea oamenilor de știință și a celor din domeniul religios.

De multe ori oamenii de știință, savanții, și-au sacrificat viața pentru o idee, fiind testați de către sceptici pentru veridicitatea susținerii, cerându-le sacrificiul suprem ca lui Socrate, să bea paharul de cucută, sau ca lui Iisus Hristos care moare pentru adevărul adus din cer.

Biserica Romano Catolică a greșit când s-a amestecat pe tărâmul descoperirilor științifice, condamnând la moarte prin

Credință și Biserică

ardere pe rug, oameni celebri ce au revoluționat știința. Expresia: „Epur si move” rostită de Galileo Galilei (1564-1642) a reluat afirmația lui Nicolaus Copernic (1473-1543) care a susținut pentru prima oară că Pământul gravitează în jurul Soarelui. Biserica ortodoxă nu subscrie păcatelor Bisericii surori Romano Catolice.

Știința are problemele ei, pe care le va demonstra ca să fie credibilă pentru întreaga omenire, fapt ce nu influențează credința noastră în Dumnezeu, orice poziție ar ocupa Pământul în univers, în Calea Lactee. Știința din zilele noastre ne pune să ne gândim și la alte probleme, cum ar fi existența vieții pe alte planete, OZN-urile, extraterestrii, care urmează, după dovezi, să le afirme sau să le infirme în timp. Noi suntem curioși...!?

IARNA ȘI PRIMĂVARA COPILĂRIEI

Eu am fost copilul din acea vreme, care a trăit și s-a bucurat de toate iernile și de zilele când cădea prima zăpadă. Și au fost destule ierni ale copilăriei foarte frumoase și cu zăpezi multe și care, nu plecau cum ai bate din palme, simțindu-ne bucuria ce ne clocotea în piept. Nu era zi lăsată de la Dumnezeu, pentru copiii iernilor din acea vreme, să nu coboare de câteva ori cu sania de pe dealul Cornetului, până târziu când răsărea Luna peste sat. Mai târziu am abandonat sania și mai mulți copii ne-am pus în picioare schiuri construite cu sprijinul părinților, de care ne îndrăgostisem de credeam că nu ne vom putea despărți niciodată. Apoi, a venit vremea patinajului, dar nu pe patine, ci pe tocurile bocancilor, pe care ne bătusem niște potcoane subțirele și astfel alunecam ceasuri întregi pe lungimea văii înghețate. Nici nu știam cum treceau zilele, săptămânile, doar duminica ne ogoiam de la joacă, fiindcă îi însoțeam pe părinți la slujba de la biserică. Și aproape nu simțeam cum trecea iarna copilăriei și venea mărțișorul, și după ce adăposteam la loc sigur sania, schiurile și bocancii, urcam pe deal și coboram în preajma unor văgăuni pe unde știam că apar primii ghiocei ce vesteau un alt anotimp, al primăverii. Și ghioceii se iveau, fiindcă creșteau zilele și pământul se dezgheța și începea să se încălzească. Prioritatea înmânării primelor buchețele de ghiocei, o făceam după cum îmi dicta inima copilăriei: mamei, învățătoarei, doamnei preotese și

Mărioarei, fetița din vecini, de care mă îndrăgostisem fiindcă era drăguță și se botezase în aceeași duminică, deodată cu mine.

Ne părea rău că iarna ne părăsește. Când mai dădeam peste un petec de zăpadă, undeva, prin dosul pădurii, îl băteam cu picioarele, iar unul, declama o poezie de Șt. O. Iosif „S-a dus iarna. Blândul soare/ Mai prielnic încâlzește/ iată codrul înverzește/ Și grădinile-s în floare”.

Eu îi atenționam pe toți copiii.

– A sosit primăvara. Au răsărit primii ghiocei.

Și, ca să îi pun la încercare, să le verific cunoștințele religioase și creștine, îi întrebam:

– Voi știți cine a făcut ghioceii?

– Dumnezeu, îmi răspundeau cu toții.

– Și voi știți de ce sunt albi?

– Fiindcă și-au dorit să aibă culoarea zăpezii.

– Descrieți-mi voi un ghiocel!

– Este ca un cercel, de care s-a îndrăgostit Ileana Cosânzeana.

– Ce fel de flori sunt ghioceii?

– Flori creștine. Flori ale luminii.

BOBOTEAZA

În anii copilăriei, pe când eram elev în clasa I, m-am dus cu bunica care rămăsese fără vedere, să o conduc la Bobotează. Și atunci, erau aceleași reguli, imediat după încheierea sărbătorilor se reluau cursurile școlare. Dar ziua de Bobotează mă atrăgea mai mult, așa că, atunci îmi stătea în minte să văd cum preotul aruncă crucea în apă. Când ajunsese eu cu bunica, atunci ajunsese și părintele. Era lume multă cum nu mai văzusem altădată și toți priveau în jurul unei cruci mari tăiate din ghiață. În dreptul crucii era o masă și împrejur mai multe vase cu apă. În acel timp am auzit și dangătul clopotelor, apoi am văzut praporii și pe preot cu Sfânta Evanghelie în mână, după care a început slujba. În acel an se lăsase o iarnă cu ger puternic încât înghețase apa Mureșului (nu exista pe atunci Termocentrala Mintia) și râul se făcuse tun. Oamenii satului tăiaseră ghiața pe o porțiune mare și se vedea apa limpede. După ce a sfințit apa, preotul a aruncat crucea în apă în acea porțiune de ghiață tăiată și dintr-o dată mai mulți feciori s-au aruncat să prindă crucea. Cel cu suflet mai bun și mai apropiat de Dumnezeu a prins crucea și a ieșit cu ea, dând-o s-o sărute celor prezenți la Bobotează. Tuturor feciorilor li s-au pus la dispoziție blănuri cu care s-au învelit să nu răcească și niciunul n-a răcit fiindcă Dumnezeu îi apără pe cei ce sar să prindă crucea. Am luat și eu o sticlă de apă sfințită și am plecat cu bunica spre casă, iar după ce am băut din

Credință și Biserică

apa sfințită, bunica m-a îndemnat să merg să stropesc vitele, pomii din grădină, și grădina să dea roade multe și sănătoase. Și astfel a și fost.

DE VORBĂ CU TATA

Tata împlinise 88 de ani și încă citea fără ochelari! Chiar avea chef și de glume și deseori îmi spunea: „Omul când nu mai are prea mult de trăit, vede ca în copilărie, nemaitrebuindu-i ochelari”.

Tata, până n-a simțit că inima i-o ia razna și bate cum vrea ea, nu a simțit nici o apăsare grea pe suflet. Știa să-și doctorească orice neliniște. Avea o Biblie și în fiecare zi o așeza pe genunchi și citea câteva pagini, nu multe, dar citea. Simțea că acumulează ceva în plus la credința lui.

Când îi spuneam că sunt obosit și că mă doare capul, mă chema lângă el și-mi spunea: „Așază-te în genunchi lângă mine și roagă-te odată cu mine”. Și așa făceam și simțeam cum durerea de cap trece și în sufletul meu se așază o liniște și în gând îmi crește o înțelepciune pe care o puteam exprima destul de ușor.

De multe ori tata mă întreba pe unde am mai umblat și cu cine m-am întâlnit? Dacă am ajuns la mănăstirea Prislop, așa după cum îi promisesem cu ceva timp în urmă. „Da, tată, am ajuns și am stat de vborbă cu călugărița șefă și am fost invitat la slujba bisericii din incinta mănăstirii. Am auzit și am văzut cum se bate toaca de către o călugăriță tânără și am urcat și la mormântul lui Arsenie Boca.”

Nu fusesem singur la mănăstirea Prislop ci însoțit de câțiva

prieteni scriitori din București și asta se întâmpla înainte cu un an de începerea revoluției.

„Prietenii ai?” mă întreba tata. „Am și n-am să rămân niciodată fără câțiva prieteni.”

„Te porți bine cu cei din jurul tău, le dai o mână de ajutor?” Aș vrea să-ți spun o mică istorioară. Sub o găină s-au pus 15 ouă de rață și după ce le-a clocit au ieșit 15 boboci aurii. Găina s-a bucurat mult când i-a văzut așa de frumoși, dar răzuștele trăgeau mai mult la apă. Într-o zi, o găscă, care nu avea vreo prietenă, a băgat de seamă durerea găinii, că nu poate intra în apă, să fie și ea cu bobocii. Azi așa, mâine așa, până când găscă prin gâgâituri a îndemnat găina să urce pe spatele ei, și înotând o duse până lângă bobocii de rață. Și ce bucurătoare a fost găina de ajutorul primit. „Ai văzut, copile, că și între păsări există prietenie și se ajută între ele?”

CUIB DE RÂNDUNICI

De mai mulți ani, sub streășina casei bunicilor, două rândunici erau nelipsite. De când își făcuseră cuibul, trecuseră câțiva ani și iată că rezista încă acolo sub streășina casei unde locuiau oameni cu sufletul bun și mare. În fiecare an, veneau după ce se încălzea pământul și aerul și în fiecare primăvară ce dădea în vară scoteau pui. Era o mare plăcere să privești acest cuib de rândunici, mai ales după ce puii începeau să mănânce, să primească în ciocul lor mic și plăpând, musculițe și viermișori pe care le aduceau părinții lor. Priveam de aproape acest mic spectacol și nu îmi venea să mai plec de acolo, parcă și puii și rândunelele se simțeau bine că mă află și eu acolo. Totul decurgea bine, nimic nu prevestea să se întâmple ceva neașteptat. Dar, într-o dimineață, am găsit un puișor jos, la mică depărtare de cuib. A vrut să-și încerce singur puterile, să zboare până pe acoperișul unui șopron. N-a avut destulă putere în aripi, încă nu îi crescuseră penele suficient, așa că a căzut și în cădere a dat cu ciocul în pământ și și-a sângerat o aripioară. L-am luat în palmă și am început să-i curăț ciocul de pământ și să-i curăț cât mai bine aripa. Dar nu se lovise numai la aripă ci și la un picioruș. Rândunica mamă s-a apropiat îngrijorată și a început să găngurească și să zboare în jurul puiului. L-am pus în cuib alături de celălalt frățior și imediat a intrat și mama sa în cuib. După puțină vreme a ieșit și s-a întors destul de repede cu hrană, dar

pușorul bolnav n-a mai scos capul prin ușița cuibului. Atunci mi-am dat seama că pușorul se simte rău. N-am mai intervenit cu nimic și vreme de vreo două săptămâni rândunica îi aducea mâncare și după o vreme, când nici nu mă așteptam, a apărut la vedere împreună cu frățiorul lui. Cu timpul, puiul s-a vindecat și am asistat la primele zboruri, iar când a venit toamna, au plecat spre locurile calde. În primăvara următoare s-au întors patru rândunele și au mai făcut un cuib. Să aibe fiecare casa sa.

BOGĂȚIILE OMULUI

Multă vreme și-a făcut rugăciunea în fiecare seară și în fiecare dimineață. Era unul dintre cei mai buni creștini ai satului. Mergea, duminică de duminică la biserică, își făcea Sfânta cruce și săruta icoanele. Îngenunchia de fiecare dată și asculta cu atenție și mare bucurie în suflet, slujba preotului. Deodată, a devenit un om nemulțumit, altul decât cel de până atunci. Vorbea împotriva lui Dumnezeu, despre faptul că la unii le dă de toate și lui nimic.

– La unii le împarte bogății, iar mie nu-mi rămâne nici cât negru sub unghie.

Vecinul său, un om care citise foarte mult și încă mai citea cărți bisericești, ultima pe care o parcursese fiind „Bucuriile credinței”, i-a zis:

„Citește și tu această carte și ai să reprimești din nou „Mijloacele de întărire și de înmulțire a bucuriei” și o să vezi că vei primi din nou „Credința lucrătoare în iubire de Dumnezeu”. Omul, ce începuse să cârcotească împotriva lui Dumnezeu, făcu ochii mari, dar nu zise nimic. Cel care încerca să-l aducă pe calea cea bună dinainte vreme, stărui cu câteva întrebări:

- Ai două mâini sănătoase?
- Am.
- Ai două picioare pe care poți merge oriunde vrei?
- Am.

Credință și Biserică

- Ai doi ochi cu care vezi tot ce răsare, de dimineața până seara, tot ce mâinile tale reușesc să facă și să adune?
- Am.
- Te bucuri de familia ta?
- Mă bucur.
- Ai vrea să le pierzi toate cele ce le ai?
- Ferească Dumnezeu! N-aș dori nimic să pierd.
- Ei, vezi, zise vecinul, ce bogății ți-a dat și ție Dumnezeu? Mulțumește-I, că-i mai bine așa. Întoarce-te la Dumnezeu.

NOE ȘI POTOPUL

Se cunoaște faptul că urmașii lui Adam și ai Evei s-au înmulțit mereu. Dar cum trecea vremea, tot așa au și uitat de Dumnezeu. Își petreceau viața în desfâu și fapte urâte. Au început să se închine la idoli, care aveau chipuri de lemn ori de piatră și care erau făcute de mâna lor.

Dar, între toți, s-a găsit unul, numit Noe, care n-a uitat de Dumnezeu. Seara ori dimineața se închina cu credință și îi sfătuia și pe ceilalți oameni din jur să facă la fel. Toți au râs de sfaturile lui Noe.

N-a trecut multă vreme și Dumnezeu i s-a arătat în vis lui Noe și i-a zis: „Fă-ți o corabie mare. Pune în ea familia ta și câte șapte feluri de animale domestice și câte două feluri dintre animalele sălbatice, căci eu îi voi pedepsi pe oameni”.

Noe a ascultat porunca lui Dumnezeu și s-a apucat de lucru. Îndată când corabia a fost gata, cerul s-a întunecat și a început un potop de ploaie care a ținut într-una 40 de zile și 40 de nopți. Numai Noe și ai săi au trăit în corabie, liniștiți și fără să li se întâmple ceva.

După 40 de zile, ploaia a încetat și a apărut soarele pe cerul senin. Apele au început să scadă, iar Noe ca să poată vedea dacă poate coborî, a trimis un porumbel care s-a întors repede cu o ramură verde de măslin în cioc, care era semnul că a găsit pământ. Corabia s-a oprit pe un vârf de munte. Noe și cu ai săi

au coborât din corabie și au căzut în genunchi, mulțumind lui Dumnezeu că au scăpat. Noe a dat drumul animalelor sălbatice și a reținut în jurul casei pe cele domestice. Aceasta este răsplata lui Dumnezeu față de Noe.

De aici înainte, urmașii lui Noe au ascultat o vreme poruncile lui Dumnezeu, dar mai târziu le-au uitat. Au început să se închine iar la idoli și au luat în deșert numele lui Dumnezeu. Și fiindcă se temeau că Dumnezeu îi va pedepsi cu un alt potop, s-au gândit să ridice un turn în care să se urce toți când ar veni potopul. Dumnezeu i-a lăsat să lucreze, dar după o vreme, voind să le arate că nu pot face nimic fără ajutorul Lui, le-a amestecat limbile. Și cum nu s-au mai putut înțelege, n-au mai sfârșit turnul, împrăștiindu-se pe toată fața Pământului. Așa a rămas că oamenii vorbesc mai multe limbi, iar turnul se numește Babel.

BĂTRÂNUL ȘI NEPOTUL

(*Adaptare după povestioara „Respectați bătrânii”
dintr-o veche carte de citire*)

A avut și el odată anii copilăriei. Apoi ai tinereții, când zicea că nu se dă pe nimeni. Se lua la trântă cu toți și pe majoritatea îi biruia. Făcea pariuri că ridică, pentru un litru de țuică, pietroaie de neînchipuit. Era fălos din cale-afară și știa să cânte din frunză. Nu din fiecă frunză, numai din cele pe care și le alegea pe vremea când mergea cu vitele la păscut. Dar, timpul a trecut. Azi o zi, mâine alta, și s-a văzut bătrân. Nu mai avea curajul să se privească în oglindă că, zicea el „nu vreau să-mi văd bărbia cum îmi tremură”. Dar, îi tremurau și mâinile și asta îl deranja cel mai mult, deoarece nu mai putea ține nici lingura în mână, ca să-și ducă mâncarea la gură. Într-o zi, a răsturnat farfuria cu ciorbă și s-a făcut bucățele, bucățele. Cea care s-a supărat mai tare și mai tare a fost nora, iar mai la urmă s-a acrit și fiul. Cea care îl luă la rost fu nora:

– Am să rog un meșter să-ți facă o farfurie din lemn, și din acea farfurie vei mânca de acum înainte.

Câteva zile așa a făcut bătrânul. Mânca din farfuria de lemn și se gândea la vremea când a fost tânăr și nimeni nu-i putea sta în cale. El hotăra ce să facă.

Nepoțelul, un copilăș de vreo 6 ani, asistase și el la pățania bunicului și nu-i convenea de cum își bătuseră joc de el. Cu

mintea lui, găsi repede soluția, chiar dacă era destul de îndrăzneț. Luă un cuțit și căută o bucată de lemn și începu s-o cioplească. Nu era o treabă ușoară, dar flăcăul insista.

– Ce meșterești tu acolo? Îl întrebă mama sa.

– Fac o farfurie pentru tine și tata, să mâncați și voi când veți ajunge să fiți și voi bătrâni.

Mama băiatului își chemă soțul și-i spuse:

– Uite, am greșit și copilul ne judecă.

De atunci, bunicul a mâncat din nou din farfuria obișnuită.

ÎNĂLȚAREA LA CER

Pe vremea aceea, anotimpurile își respectau șederea pe Pământ, după vestirea calendarului. Primăvara venea la vremea ei, când începea să se încălzească pământul și pomii înfloreau, iar iarba se înălța cu firicelul plăpând. Se semănau și se plantau legumele: grâul de primăvară, ovăzul, porumbul, se plantau cartofii și legumele. Se făcea tăierea viței de vie, iar mai apoi se porneau cele două prașile și plivitul cerealelor. Când se apropia vacanța mare și diminețile și amiezele străluceau de lumină și căldură, începeam să ne gândim la vară. Sărbătoream zilele de Paște, iar după ce treceau cele 40 de zile, timp cât Mântuitorul Iisus Hristos a stat cu apostolii, i-a strâns pe toți pe un munte și i-a sfătuit cum să învețe lumea. Le-a spus să boteze poporul în numele Tatălui, al Fiului și al Sfântului Duh. Și după ce a isprăvit cu sfatul, un nor luminos L-a învelit și L-a suit la cer. Apostolii au plâns de durere că i-a părăsit. N-a trecut mult timp și s-au arătat doi îngeri care le-au zis: „Mântuitorul vostru, Iisus Hristos care s-a înălțat la cer, se va întoarce încă o dată pe pământ să judece vii și morții, căci împărăția Lui e fără sfârșit”. Apostolii au căzut în genunchi și s-au rugat. Apoi s-au răspândit în toată lumea, botezând și învățând pe oameni cuvântul lui Dumnezeu și făcându-i creștini.

SCRISOARE CĂTRE DUMNEZEU

Dacă n-am crede în Dumnezeu, n-am putea face multe lucruri, n-am putea scrie nici un rând. De ce oare punem această întrebare și unde am putea să o încadrăm? Nici n-aș putea să-mi pun această întrebare, deși sunt unii ce o mărturisesc fără să le-o spună cineva. Nu știu unde am putea încadra această întrebare? La întrebările grave ce ne-nspăimântă și se îndreaptă către noi ca o sentință și un ultimatum care naște alte întrebări? Ca de exemplu: „Atunci de ce trăim?” sau „Pentru ce trăim?” Cum am putea să avem gândul curat și cum ne-am putea îndrepta privirea către Biserica noastră Ortodoxă, care este vrednică să ne arate iubirea în Dumnezeu și în păzirea poruncilor Lui? Când zis-a Domnul: „Fericiți sunt cei ce ascultă cuvântul lui Dumnezeu și îl împlinesc”. A răspunde că, credem în Dumnezeu, nu trebuie să cerem nici răgaz, nici amânare. Sfânta Scriptură ne învață că Dumnezeu a făcut lumea din nimic, prin puterea Cuvântului și a voinței Sale Atotputernice. A zis: să fie și s-au făcut toate pe rând – în șase zile: în ziua întâi lumina, în ziua a doua cerul, în ziua a treia pământul cu pomii și plantele, în ziua a patra soarele, luna și stelele, în ziua a cincea peștii mării și păsările cerului, în ziua a șasea animalele pământului și mai pe urmă omul.

De ce se sinucid unii oameni? De ce își dau foc sau se spânzută? Din cauza ideologiei, a delirului prin care trec? A deșertăciunii prin care trec, în care se afundă, din ce în ce mai

mult? Au oare, în ochi, acești oameni, acel coridor întunecat la capătul căruia se găsește moartea și nu mai pot să se întoarcă de pe drumul pe care au pornit? Și iar ne întrebăm: Dacă Dumnezeu a făcut lumea și nu altcineva, cum să nu credem în El?

Nu știi ce am mai reprezenta, noi, oamenii, în ființa noastră, dacă am fi lipsiți de Dumnezeu? Nu știm numărul bărbaților și nici al femeilor care nu cred în Dumnezeu? Credem că al bărbaților este mult mai mare, că mamele nu trăiesc numai pentru ele, ci și pentru copiii ce i-au născut.

Se spune că orice casă este zidită de către cineva, dar ziditorul a toate este Dumnezeu (Sfântul Apostol Pavel). A pune întrebări despre Dumnezeu, a scrie o scrisoare către Dumnezeu, nu credem că este un păcat.

Unii socot că a crede în Dumnezeu, ar trebui să li se arate și să-L vadă. Să poată vorbi cu el.

Ce înțelegem prin „chipul și asemănarea lui Dumnezeu” în om? Prin chipul și asemănarea lui Dumnezeu în om înțelegem că sufletul lui este nemuritor, că are judecată, simțire și voință.

Omul, prin săvârșirea neîntreruptă a binelui, poate ajunge să se asemene în sfințenie cu îngerii și cu Dumnezeu.

Dumnezeu a pus pe om să stăpânească pământul și lucrurile lui. De aceea a binecuvântat pe Adam și Eva și le-a zis: „Creșteți și vă înmulțiți, umpleți pământul și stăpâniți-l!” (Facere 1,28).

Despre credință s-au dat infinite definiții, dar adversarii ai credinței și ai Bisericii Ortodoxe, au fost și vor rămâne.

Fiecare om are un înger păzitor. De aceea închei prin această Sfântă rugăciune „Sfinte îngere, păzitorul vieții mele, roagă-te lui Dumnezeu pentru mine păcătosul”.

CUPRINS

ÎN LOC DE PEFATĂ	5
DESPRE FACEREA LUMII	11
CE ESTE CREDINȚA? CE ESTE RELIGIA?	13
LUMINA ALBĂ	15
CE ÎNSEAMNĂ „A LEGA” ȘI „A DEZLEGA”	18
CE VALOARE ARE SUFERINȚA?	22
CARE SUNT RÂNDUIELILE PARASTASULUI	25
DARUL VORBIRII ÎN LIMBI	28
CUM SĂ LEGĂM DE NOI CREDINȚA ÎN DUMNEZEU?	34
MĂNTUITORUL A FOST ORTODOX?	38
DESPRE ISTORIA CREȘTINĂ A LOCALITĂȚII ILIA	42
INTERPRETÂNDU-L PE PASCAL	45
CE SUSȚIN IEHOVIȘTII	48
NUMELE LUI DUMNEZEU ESTE IEHOVA?	51
DESPRE BISERICA ORTODOXĂ DIN ILIA	54
CE SE ÎNTÂMPLĂ CU SUFLETUL MORȚILOR?	57
ICOANELE REPREZINTĂ SPIRITUL DE CREDINȚĂ?	59
CRUCI VECHI DE PESTE 200 DE ANI	62
FECIOARA MARIA A FOST O FEMEIE CA TOATE FEMEILE?	65
TRECEREA MĂRII ROȘII	68
FACEȚI-VĂ PRIETENI CU AJUTORUL	
BOGĂȚIILOR NEDREPTE	74
FACEREA LUMII DIN BIBLIE	77
CUVÂNTUL „ÎNDUMNEZEIRE”	80
CE ESTE TRIODUL?	82
CE ESTE PREDANIA?	89
BUCURAȚI-VĂ ȘI VĂ VESELIȚI,	
CĂCI PLATA VOASTRĂ ESTE ÎN CERURI	92
ÎNAINTE DE IISUS HRISTOS	95
PĂRINȚII CARE NU-ȘI BOTEAZĂ COPIII	98
CELE ȘAPTE LAUDE	101
ROLUL BISERICII ÎN VREME	104

SECTELE, DE CE NU RECUNOSC UNELE SECTE	
SĂRBĂTORILE CREȘTINE?	107
CÂT TIMP TREBUIE SĂ NE RUGĂM	111
DESPRE COSTUMAȚIA DISTINCTĂ	114
CĂRȚILE BISERICEȘTI	117
CUVINTELE MĂNTUITORULUI	122
OMUL FĂRĂ CREDINȚĂ	125
CELE ZECE PORUNCI	127
CUM POATE PRIMI UN OM FIREA DUMNEZEIASCĂ	131
DAȚORIILE NOASTRE FAȚĂ DE DUMNEZEU	133
SĂLAȘUL SFÂNT	136
TAINELE BISERICII	139
DESPRE SFÂNTA ÎMPĂRTĂȘANIE	144
DUPĂ MOARTE EXISTĂ ÎNVIEREA?	147
DE CE DUMNEZEU NE LASĂ PRADĂ RĂTĂCIRII	151
CÂND PORNIM LA DRUM	154
TRĂIM DOAR PENTRU A CREDE ÎN DUMNEZEU?	157
RELIGIA ȘI ȘTIINȚA	160
IARNA ȘI PRIMĂVARA COPILĂRIEI	165
BOBOTEAZA	167
DE VORBĂ CU TATA	169
CUIB DE RÂNDUNICI	171
BOGĂȚIILE OMULUI	173
NOE ȘI POTOPUL	175
BĂTRÂNUL ȘI NEPOTUL	177
ÎNĂLȚAREA LA CER	179
SCRISOARE CĂTRE DUMNEZEU	180

Editura Căluza v.b.
Str. Horea, nr. 30
330047 Deva, jud. Hunedoara, România
Tel.: 0254-214684; Fax: 0254/215545
E-mail: valeriu_bargau@deva.iiruc.ro
Tehnoredactor: Liviu - Mihai Șindrilaru
Tiparul executat la Tipografia „Floarea Soarelui”
Tel. 0744/521284

– A sosit primăvara. Au răsărit primii ghiocei.
Și, ca să îi pun la încercare, să le verific cunoștințele religioase și creștine, îi întrebam:

- Voi știți cine a făcut ghioceii?
- Dumnezeu, îmi răspundeau cu toții.
- Și voi știți de ce sunt albi?
- Fiindcă și-au dorit să aibă culoarea zăpezii.
- Descrieți-mi voi un ghioce!
- Este ca un cercel, de care s-a îndrăgostit Ileana

Cosânzeana.

- Ce fel de flori sunt ghioceii?
- Flori creștine. Flori ale luminii.

